

Cockerspanieli

JÄSENLEHTI 2.2023

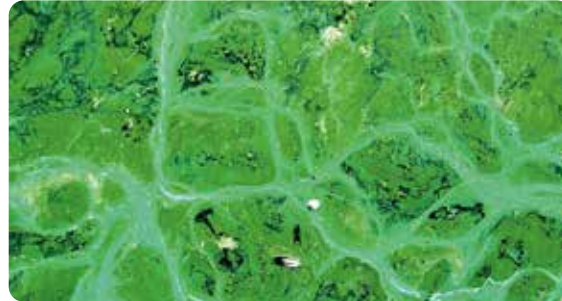
COCKERSPANIELIT RY

SISÄLLYSLUETTELO

TÄSSÄ NUMEROSSA

Puheenjohtajan palsta	4
Päätoimittajien löpinät	5
Cockerspanielit ry:n sääntömääräinen vuosikokous	6
Toimintakertomus vuodelta 2022	8
Toimintasuunnitelma vuodelle 2023	14
Sinilevä se kesän riesa	17
Mentaalitalitoja koiraihmisille	20
Mejäkokeessa Ruotsissa	25
Kondrodystrofia ja välilevysairaus cockerspanieleilla – kohti terveempää rotua	26
Ihmisen ja koiran vuorovaikutuksesta	31
Murrosiässä pelottaa ja hormonit herää	34
Hanna Nymanin trimmauskurssilla	38
Hands On – laitetaan kädet cockeriin!	42
Metsästystoimikunnan esittely	46
Cockerspanielin kanssa pelastuskoiraradalle	50
Pakastespermalla vaihtoehtoja koiranjalostukseen	54
Koiran metsästyskäyttäytyminen	58
Spanielien taipumuskokeet	61
Uudet valiot	62
Kerhokauppa	65
Hallitus	66
Muut toimihenkilöt	66
Toimikunnat	67

Sinilevä se kesän riesa s. 17

Koiran metsästyskäyttäytyminen s.58

Pakastespermalla vaihtoehtoja koiranjalostukseen s. 54

MEDIATIEDOT

**JULKAISIJA/
KUSTANTAJA** Cockerspanielit ry.
LEHDEN KOKO B5
TAITTO Minimedia/Terhi Valli, Imatra
PAINOPAIKKA Sälekarin Kirjapaino Oy, Somero
LEVIKKI n. 1000 kpl
LEHTI ILMESTYY 4 kertaa vuodessa
VASTAAVAT Annika Kontturi-Salmi
PÄÄTOIMITTAJAT Mari Salminen

Toimitus pidättää oikeuden valita lehdessä julkaistavan aineiston sekä tarvittaessa muokata artikkeleita ja oikolukea ne. Julkaistujen kirjoitusten osittainkin lainaaminen ilman toimituksen tai kirjoittajan lupaa on kiellettyä.

Aineisto toimitetaan sähköpostitse osoitteeseen: cockerspanielilehti@gmail.com
Huom! Kun lähetät materiaalia sähköpostiin, otsikoi viesti selkeästi niin, että otsikosta käy ilmi, mihin viesti liittyy.

Aineistovaatimukset:

- Tekstit:
1. mieluiten .doc tai .rtf- muodossa.
  2. tekstiin ei minkäläisiä muotoiluja. Jos haluat jutustasi tietynnäköisen, laita mukaan taittomalli.
  3. Jos kopioit materiaalia (esim. tuloksia) netistä, muistathan muokata tekstin valmiiksi
- Kuvat:
4. digitaaliset mahdollisimman alkuperäisinä. Koko mielellään vähintään 1 MB.
  5. Internetsivuilla tai Facebookissa olevien kuvien laatu ei riitä painotuotteeseen.
  6. ilmoitathan kaikkien kuvien yhteydessä kuvaajan nimen
  7. nimeä kuvat tunnistettaviksi (esim. koiran virallisella nimellä tai jutun nimen mukaan).
  8. huolehdiathan siitä, että sinulla on käyttöoikeus lähettääsi materiaaliin.

AIKATAULU JA ILMESTYMINEN

Lehti	Aineisto	Ilmestyy
no. 1	1.2	maaliskuussa
no. 2	1.5	kesäkuussa
no. 3	1.8	syyskuussa
no. 4	1.11	joulukuussa

AIKATAULU JA ILMESTYMINEN

Koko	Jäsenille	Ei-jäsenille
1/6 sivua (80x 80 mm)	20 € (75 € / 4 lehteä)	
1/4 sivua (80x 120 mm)	25 € (90 € / 4lehteä)	
1/2 sivua (170x 120 mm)	30 € (110 € / 4 lehteä)	1/2 sivua: 70 €
1/1 sivu (170x 240 mm)	45 € (150 € / 4 lehteä)	1/1 sivu: 110 €

Valionarvo- ja in memoriam -ilmoitukset ovat jäsenille ilmaisia.

Ilmoitukset on maksettava ennen lähettämistä Cocker-spanielit ry:n tilille FI71 1597 3000 1026 41 käyttäen viitettä 6800. Liitä maksukuitti tai maksupäivä ja arkistointitunnus ilmoituksen mukaan.

KANNESSA

Kuvassa Nickel And Dimes Business As Usual kuvaajana Taava Nevapuro

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Vappumunkit siman kera on nautittu, kun kirjoittelen tätä. Kevättä on jo ilmassa ja kesä tulossa. Veripullo on jääkaapissa sulamassa harkkajälkeä varten. Ensimmäinen jälki-koepaikka koiralle on vastaanotettuna. Mejäily kuuluu meidän kesäämme...

Takana on tapahtumavilkas talvi. Vaikka näyttelyiden suhteen oli taukoa, oltiin aktiivisia muulla tavoin. Ja suunniteltiin tulevaa. Ensimmäistä kertaa järjestettiin Hands On!-päivä, jossa uusia cockerspanielituomareita koulutava ulkomuototuomari” The Cocker Lady” Arja Koskelo kävi läpi cockerspanielin rotumääritelmää ihan konkreettisesti kädet koirissa. Superviikonloppu koostuen lauantain trimmauskurssista ja sunnuntain Hands On!-tapahtumasta oli niin suosittu, että jatkoa suunnitellaan...

Yhdistyksen tapahtumakalenterissa on ollut mukavasti tarjolla kaikenlaista.

Ensimmäistä kertaa tarjottiin kevättalvella webinarissa mentaalitaitoja koiranohjaajille. Webinaari oli suosittu ja ainakin omasta mielestäni se oli erittäin antoisa. Lehdestä voi lukea enemmän Suski Fagerströmin tarjoamista opeista oman mielenhallintaan koiratapahtumissa, joissa useimmiten jännitys istuu olkapäällä.

Taipumuskokeista toivottiin webinaarina. Se pidettiin kerran ja heti kohta toiveusintana uudelleen.

Seuraavaksi yhdistyksen toimintaa on tarjolla Surkeejärvellä Jyväskylässä metsästyskoulutusta ja kesäkuun toisena viikonloppuna erikoisnäyttely Espoon Nuuksiolla.

On iloinen asia, että yhdistyksellä on erilaista toimintaa. Onni on, että yhdistykseltä löytyy aktiivisia jäseniä, jotka järjestävät tapahtumia ja toimintaa. Erityisen iloinen asia on, että on aktiivisia ja osallistuvia ihmisiä yhdistyksen toimintaan!

Jos sinulla on idea tai ajatus, millaista toimintaa kaipaisit tai haluaisit, jaa ajatuksesi meille vinkiksi.

Muistakaa myös osallistua toimintaan.

Aktiivista kesään toivottaen,
Susanna

PÄÄTOIMITTAJIEN LÖPINÄT

Ensimmäinen lehtemme on nyt paketissa. Yhdistyksellä on ollut paljon tapahtumia alkuvuodesta. Olemme saaneet kivasti juttuja niistä tähän lehteen. On ollut mielenkiintoinen matka tehdä tätä Cockerspanieli-lehteä ja nyt on kesä edessä. Toivotaan että kesästä tulee lämmin ja aurinkoinen.

Toivotamme kaikille jäsenille oikein hyvää kesää, nauttii-
kaa ja touhutkaa cockereidenne kanssa

kesäterveisin

Annika ja Mari

COCKERSPANIELIT RY:N SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN VUOSIKOKOUS

27.10.2022 klo 19.00 (syyskokous) Etänä (Zoom)
ja paikan päällä Päijät-Hämeen Näkövammaiset ry:n tiloissa (Puistokatu 9, 51500 Lahti)

COCKERSPANIELIT RY

PÖYTÄKIRJA	
1. KOKOUKSEN AVAUS	
	Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 19.00.
2. KOKOUKSEN PUHEENJOHTAJAN JA SIHTEERIN VALINTA	
	Esitettiin puheenjohtajaksi Markku Korpea ja sihteeriksi Anu Ikosta. Kannatettiin ja päätettiin yksimielisesti esityksen mukaisesti.
3. KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	
	Kokouskutsu julkaistu kotisivuilla kolme viikkoa sitten sääntöjen mukaisesti. Osallistujia 33 kpl. Todettiin kokous laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.
4. PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN (2 KPL) JA ÄÄNTENLASKIJOIDEN (2 KPL) VALINTA	
	Ehdotettiin Susanna Sinisaari-Kaisloa ja Riikka Ahtilaa. Kannatettiin ja päätettiin yksimielisesti esityksen mukaisesti. Esitettiin vaalitavaksi Zoom:ssa chat-toiminnossa viestin lähettämistä sekä Susanna Sinisaari-Kaislolle ja Riikka Ahtilalle. Kannatettiin ja päätettiin yksimielisesti esityksen mukaisesti.
5. KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	
	Hyväksyttiin muutoksitta.
6. SEURAAVAN VUODEN JÄSENMAKSUT JA KIRJAAMISMAKSUT	
	Hallituksen esitys: Kirjaamismaksu uusille jäsenille 5 € (koskee myös niitä, jotka liittyvät uudelleen erottamisen jälkeen, esim. maksamattoman laskun vuoksi), varsinainen jäsen 35 € (äänioikeus), perhejäsen 5 €: tulee asua samassa taloudessa samaan perheeseen kuuluvan varsinaisen jäsenen kanssa * äänioikeus, mikäli 15v. täyttänyt, alle 15-vuotias nuorisojäsen 15 € (ei äänioikeutta), kasvattajan ilmoittama pentuejäsenyys 10 €/pentu (5€ jäsenmaksu + 5€ kirjaamismaksu) jäsenmaksu on voimassa 12 kk liittymisestä eteenpäin paperisen laskun laskutuslisä on 2 € Päätettiin hyväksyä yksimielisesti esityksen mukaisesti.
7. TOIMINTASUUNNITELMA JA SAMASSA YHTEYDESSÄ JÄSENTEN VALINTA HALLITUKSEN ESITTÄMIIN TOIMIKUNTIIN VUODELLE 2023	
	Käytiin läpi hallituksen esitys toimintasuunnitelmaksi. Tehtiin kokouksessa esitetyt muutokset ja päätettiin hyväksyä toimintasuunnitelma toimikuntineen yksimielisesti.
8. TALOUSARVIO VUODELLE 2023	
	Käytiin läpi hallituksen esitys talousarvioksi. Päätettiin hyväksyä hallituksen esitys yksimielisesti.

9. HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAN VALINTA VUODELLE 2023	
	Ehdotettiin Susanna Sinisaari-Kaisloa. Kannatettiin ja päätettiin yksimielisesti.
10. HALLITUKSEN VARSINAISTEN JÄSENTEN VALINTA EROVUOROISTEN TILALLE	
	Varsinaiset erovuoroiset jäsenet: Anett Finng, Anu Ikonen ja Pirjo Peltonen. Lisäksi Nina Kauhanen ilmoittanut eroavansa, josta jää vuoden paikka auki. Esitettiin: Anu Ikonen, Pirjo Peltonen, Elina Olshin, Mariann Korpi Todettiin, että koska kokouskutsussa on ilmoitettu, että valitaan erovuoroisten tilalle hallituksen varsinaiset jäsenet, voidaan nyt valita hallituksen varsinaiset jäsenet vain erovuoroisten tilalle, mutta ei vuoden paikalle. Kevätkokouksessa voidaan seuraavan kerran käsitellä hallituksen jäsenten valinta, jollei ylimääräistä kokousta järjestetä. Mariann Korpi ilmoitti, että ei ole ehdolla. Päätettiin valita yksimielisesti Anu Ikonen, Pirjo Peltonen ja Elina Olshin.
11. TOIMINNANTARKASTAJIEN JA VARAMIESTEN VALINTA VUODELLE 2023	
	Hallituksen esitys, että valitaan yksi toiminnantarkastaja ja tälle varahenkilö. Hallitus esittää toiminnan-tarkastajaksi Timo Mollberg. Kokouksessa esitettiin varatoiminnantarkastajaksi Saara Varista. Päätettiin valita yksimielisesti toiminnantarkastajaksi Timo Mollberg ja varatoiminnantarkastajaksi Saara Varis.
12. YHDISTYKSEN EDUSTAJA KENNELLIITON VALTUUSTOON SEKÄ HÄNELLE VARAEDUSTAJA	
	Rotujärjestön valtuustoehdokas kaudelle 2023-2025 Hallitus esittää rotujärjestön valtuustoehdokkaaksi Anett Finng:ä. Varajäseneksi ehdotettiin kokouksessa Markku Korpea. Kannatettiin ja päätettiin yksimielisesti esityksien mukaisesti. Tarkastettiin ja vahvistettiin tämä kokouspöytäkirjan kohta heti kokouksessa.
13. YHDISTYKSEN EDUSTAJAT MUIHIN HALLINTOELIMIIN JA KOKOUKSIIN	
	Kennelliiton yleiskokousedustaja. Esitettiin yleiskokousedustajaksi Anett Finng:ä ja varajäseneksi Markku Korpea. Kannatettiin ja päätettiin yksimielisesti esityksien mukaisesti. Muut hallintoelimet ja kokoukset Esitettiin, että hallitus päättää edustajat muihin hallintoelimiin ja kokouksiin, tarpeen mukaan toimikuntia kuultuaan. Kannatettiin ja päätettiin yksimielisesti esityksen mukaisesti. Tarkastettiin ja vahvistettiin tämä kokouspöytäkirjan kohta heti kokouksessa.
14. MUUT KOKOUKSEN HYVÄKSYMÄT ASIAT HUOMIOON OTTAEN YHDISTYSLAIN MÄÄRÄYKSET	
	Ei ole esitetty käsiteltäviä asioita, eikä kokouksessa esitetty käsitteilyyn asioita.
15. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	
	Lopuksi puheenjohtaja kertoi, että 16.11.2022 on Rotukohtainen neuvottelupäivä ja Messukeskuksessa 2. – 4.12.2022 Koiramessuilla taas Rotutori-paikka. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.05 kiittäen osanottajia.

Markku Korpi
Kokouksen puheenjohtaja

Anu Ikonen
Kokouksen sihteeri

Susanna Sinisaari-Kaislo
Pöytäkirjantarkastaja

Riikka Ahtila
Pöytäkirjantarkastaja

COCKERSPANIELIT RY

COCKERSPANIELIT RY TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2022

Cockerspanielit ry on rotujärjestö, jonka toiminta-alueena on koko Suomi. Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää cockerspanieleiden eettistä kasvatusta, jalostusta ja koiranpitoa yleensä sekä tehdä tunnetuksi rotua ja sen käyttöä.

Vuosi 2022 oli yhdistyksen 42. toimintavuosi. Yhdistyksen toiminta on ollut aktiivista jäsenten muodostamissa toimikunnissa ja niiden järjestämissä tapahtumissa ja kokeissa. Jäseniä koulutettiin eri lajien koulutusohjauksiksi, koetoimitsijoiksi ja tuomareiksi. Yhdistyksen edustajia osallistui eri lajien arvokilpailuihin.

Cockerspanielit ry:n sääntömääräiset yleiskokoukset pidettiin 28.3.2022 (kevätkokous) ja 27.10.2022 (syyskokous).

Jäsenmäärä 31.12.2022: varsinaisia jäseniä 895 kpl + perhejäseniä 87 kpl = 982 kpl.

Vuoden 2022 aikana annettiin myönteinen puolto kuuteen kennelnimianomukseen.

Yhdistys on kuulunut seuraaviin kenneljärjestöihin: Suomen Kennelliitto - Finska Kennelklubben ry, SuKoKa ry (Suomen Koirankasvattajat ry), Suomen Agilityliitto ry:hyn. Vuosikokouksen valtuuttamana hallitus on valinnut edustajat yhdistysten/järjestöjen sääntömääräisiin kokouksiin.

Yhdistyksellä on myynnissä cockerspaneliharrastukseen liittyviä tarvikkeita. Kerhokaupasta ja tarvikkeiden myynnistä on vastannut yhdistyksen PR-toimikunta.

Yhdistys järjesti MH-kuvauksen vuonna 2022.

HALLITUS

TOIMINTAVUODEN 2022 HALLITUS KOKOONTUI SEURAAVASTI		
01/2022	03.01.22	Google Drive/Zoom, Järjestäytymiskokous
02/2022	31.01.22	Google Drive/Zoom
03/2022	14.02.22	Google Drive/Zoom
04/2022	14.03.22	Google Drive/Zoom
05/2022	28.03.22	Google Drive/Zoomw
06/2022	11.04.22	Google Drive/Zoom
07/2022	09.05.22	Google Drive/Zoom
08/2022	06.06.22	Google Drive/Zoom
09/2022	08.08.22	Google Drive/Zoom
10/2022	05.09.22	Google Drive/Zoom
11/2022	03.10.22	Google Drive/Zoom
12/2022	27.10.22	Google Drive/Zoom
13/2022	14.11.22	Google Drive/Zoom
14/2022	19.12.22	Google Drive/Zoom

LÄSNÄOLO SEURAAVASTI

Puheenjohtaja	Markku Korpi	13/14
	Riikka Ahtila	09/14
	Anett Finng	10/14
	Mari Hotti	08/14
Sihteeri	Anu Ikonen	14/14
	Nina Kauhanen	01/14
	Minna Kinnunen	06/14
Varapuheenjohtaja	Pirjo Peltonen	14/14
	Susanna Sinisaari-kaislo	13/14
	Merja Talman	07/14

TALOUDENHOITAJA

Taloudenhoitajana on toiminut Aila Tarkiainen, ATar Tilipalvelut.

JÄSENSIHTTEERI

Jäsenihteerinä on toiminut ATar Tilipalvelut.

TOIMINNANTARKASTAJAT

Yhdistyksen toiminnantarkastajiksi 2022 valittiin Timo Mollberg ja Sauli Konttajärvi, varalle Jenni Juselius.

TOIMIKUNNAT

JALOSTUSTOIMIKUNTA		
Puheenjohtaja	Susanna Sinisaari-Kaislo	11/11
Sihteeri	Anette Finng	11/11
Tilastot	Sabina buchert	0/11
FN, prcd-PRA, AMS, AON, retrogeenilistat	Salla Henriksson	1/11
	Minna Kinnunen	7/11
Kasvattajien pentue päivitykset pentulistalle, pentuvälitys, kasvattaja- ja trimmaajalistat	Mariann Korpi	11/11
	Reia Leikola-Walden	3/11
Eläinlääkärijäsen	Nina Mahlanen	3/11

PENTUREKISTERÖINNIT	2022	2021	2020	2019	2018
PENTUEITA	134	150	147	114	131
PENTUJA	660	769	774	577	661

2022 yhdistyksen pentuvälityksessä ollut kaikkiaan 9 eri tapahtumaa. Astutetuissa 4 ja syntyneissä 5 pentuetta, joista astutetuissa 2 ei täyttänyt jalostuksen toimintaohjeen ja syntyneissä 1 ei täyttänyt jalostuksen toimintaohjetta.

KENNELLIITOSSA REKISTERÖIDYT TUONNIT	2022	2021	2020	2019	2018
YHTEENSÄ	40	19	15	28	14
UROKSIA	25	9	7	14	7
NARTTUJA	15	10	8	12	7

TUONTIMAAT	2022	2021	2020	2019	2018
ALANKOMAAT	2	1			1
IRLANTI	1				
ISLANTI					
ISO-BRITANNIA	6	1	1	6	3
ITALIA	6	1		2	1
KROATIA			1	1	2
LATVIA	1				
PORTUGALI			1		1
PUOLA		1	1	1	
ROMANIA					1
RUOTSI	7	8	7	7	2
SAKSA	1				
SERBIA	1			1	
SLOVENIA				1	
TANSKA	5			1	
TSEKKI					1
UKRAINA			1	1	
UNKARI	2	3		7	1
VENÄJÄ	6	3	1		1
VIRO		1			

Jalostustoimikunta on ollut keskenään yhteydessä aktiivisesti ja jatkuvasti oman suljetun Facebook-ryhmänsä välityksellä. Lisäksi on kokoonnuttu vuoden aikana Zoom- ja Teams-etäyhteydellä.

Vuoden 2022 aikana jalostustoimikunta järjesti seuraavanlaista toimintaa:

- rotukohtainen neuvottelu pidettiin Zoom-etäyhteyden kautta
- webinaari, ELL Nina Mahlanen -tulehdukset
- webinaari, ELL Taina Lehtonen- silmäsairaudet
- toimitettiin Cockerspanieli-lehteen ja internetsivuille jalostusaiheista materiaalia
- päivitettiin terveystietoja
- vastattiin pentuvälityksen ylläpitämisestä
- autettiin ja opastettiin kasvattajia mm. luonteeseen ja perinnöllisiin sairauksiin sekä geenitestaukseen liittyen ja kaikissa muissakin kysymyksissä, kuten yhdistelmien suunnittelussa
- kerättiin tietoa käyttäytymis-, käyttöominaisuus- ja terveystietojen avulla sekä otettiin vastaan ja listattiin geenitestituloksia

PR-TOIMIKUNTA

Pj. Jannika Backman, muut jäsenet Kirsi Helenius ja Annastiina Kovanen.

Toimikunta on hoitanut kerhokauppaa ja varastoa, postittanut tuotteita. Toimikunta oli myymässä kerhokaupan tuotteita cockerspanieleiden erikoisnäyttelyssä Nuuksiossa.

JULKAISUTOIMIKUNTA

Toimikuntaan kuuluivat Cockerspanieli-lehden vastaava toimittaja Markku Korpi, päätoimittaja Marianne Sundblad, toimittaja Susanna Sinisaari-Kaislo ja taittaja Erika Aaltonen. Webmasterina toimi alkuvuonna Tinde Päivärinta ja sen jälkeen 1.6. alkaen Erika Aaltonen. Lisäksi lehden kaikissa numeroissa oli monia yksittäisiä avustajia. Oikoluvussa vuonna 2022 avusti Merilla Kivineva ja vedosten oikoluvussa lisäksi Pirjo Peltonen.

Cockerspanieli ilmestyi vuoden aikana neljä kertaa, ja sen painosmäärä oli 1/2022 952 kpl, 2/2022 952 kpl, 3/2022 966 kpl ja 4/2022 928 kpl. Sidosryhmille on toimitettu sähköinen lehti.

Vuosikirjan 2022 (näyttely- ja koearvostelut) on koostanut Pirjo Peltonen.

NÄYTTELYTOIMIKUNTA

Pääerikoisnäyttely pidettiin Espoo Nuuksiossa 11.6.2022

Puheenjohtajana Markku Korpi, sihteerinä Anett Finngig lisäksi Jaana Ranta tuomareina Mr Michael Masters ja Mrs Sally Ellison

BEST IN SHOW

C.I.B, FI MVA,LT JMVA, FI & EE & LT VMVA, HEW-21, VV-22

Dazzlingtail's Gentleman Like Daddy, om. Mari Hotti

JAETUT KIERTOPALKINNOT ERIKOISNÄYTTELYSSÄ, NUUKSIO 11.6.2022		
BOB CUP, ROP	Dazzlingtails Gentleman Like Daddy	Mari Hotti
SHAVIAN CUP II, VSP	Triplet Garden Pearl	Heli Härkälä
NORTHWORTH WILD AND WISE CUP, ROP-veteraani	Cobarn Distant Drums	Jaana Ranta
TINO CUP, VSP-veteraani	Fenbrook Now I'm Here	Tarja Taina
FENBROOK CUP, ROP-juniori	Merry Cocktails New Light In White	Nina Kauhanen
BREEZE CUP II, paras junioriluokan narttu	Goldbird's Happy Friend	Oili ja Kari Mattila
KRISTALA COCKWAVE'S CUP, ROP-pentu	Pretty Flower's Glorious Catch	Katariina Leivo ja Kati Hatakka
TAHVO CUP, VSP-pentu	Touch Of Sirius All At Once	Katariina Leivo
BABY CUP, paras 5-7 kk uros pentu	Poppy Lop's Beast Boy	Noora Räsänen ja Johanna Neuvonen
SHAVIAN CUP I, paras 7-9 kk pentu	Pretty Flower's Glorious Catch	Katariina Leivo & Kati Hatakka
BREEZE CUP I, paras junioriluokan uros	Merry Cocktails New Light In White	Nina Kauhanen
SARAHILL & MARGATE TROPHY, paras alle 2 vuotta	Merry Cocktails New Light In White	Nina Kauhanen
ALI CUP I, paras käyttöluokan uros	Benchmark First Things First	Hanna Tauru
RACCOON'S CUP, paras käyttöluokan narttu	Triplet Too-Ticky	Heli Härkälä
BENCHMARK CUP, paras kirjava	Dazzlingtails Gentleman Like Daddy	Mari Hotti
BENCHMARK SPECIAL, paras kirjava suomalaisista vanhemmista	Triplet Garden Pearl	Heli Härkälä
COLOUR CUP, muun värinen (ei musta, pun tai bluroan)	Merry Cocktails New Light In White	Nina Kauhanen
GOLD POINT CUP, paras punainen	Cobarn Distant Drums	Jaana Ranta
LEAVENWORTH CUP, paras musta	Rosswind Visa In Use	Tuuli Rossi
EDITIN PIKARI, paras suomalaisen omistama	Dazzlingtails Gentleman Like Daddy	Mari Hotti
COCKER CUP, paras Suomessa syntynyt cockerspanieli	Dazzlingtails Gentleman Like Daddy	Mari Hotti
CLAREMARK BRING THEM IN, paras tuontikoira	Nickel And Dimes Business As Usual	Taava Nevapuro
SWEETIE-PIE CUP, ROP-kasvattajaryhmä	kennel Triplet	Heli Härkälä
BENCHMARK TROPHY, paras kirjava kasvattajaluokka	kennel Triplet	Heli Härkälä
COASTLINE CUP, ROP-jälkeläisryhmä	Triplet Yes Indeed	Heli Härkälä
TROPHÄE IN ERINNERUNG AN HOCHACHTUNGSVOLL VOM SCHLOSS HELLENSTEIN paras kirjava jälkeläisryhmä	Triplet Yes Indeed	Heli Härkälä
SIMON'S TROPHY, näyttelyn vanhin	Aamunkoiton Ruusunen	Hanna Kärkkäinen

COTY (Cocker of the Year)

Pirjo Peltonen toimikunnan ulkopuolisena on vastannut COTY-pisteiden laskennasta.

ULKOMUOTOTUOMARIEN KOULUTUS

Ulkomuototuomarien koulutusta on hoitanut Arja Koskelo.

MEJÄ-TOIMIKUNTA

MEJÄ-toimikuntaan vuonna 2022 kuuluivat Jan Egeland-Jensen, Satu Kamunen sekä Anu Ikonen. Toimikunnan yhteydenpito tapahtui keskustelufoorumilla.

Mejä-koee järjestettiin yksin tai yhdessä jonkun toisen yhdistyksen kanssa:

AIKA & PAIKKA	OSALLISTUNEIDEN LUKUMÄÄRÄ	LUOKAT	TUOMARI
13.5. Pöytyä	4 / 2 cockerspanielia	1 AVO + 1 VOI	Marika Raittinen
19.6. Sastamala (Hornio)	11 / 4 cockerspanielia	2 AVO + 2 VO	Juhani Heikniemi, Hannu Palonen
31.7. Kurikka (Jalasjärvi) Rotumestaruus	14 / 9 cockerspanielia	1 AVO + 8 VOI	Aila Hauskamaa, Juha Junkala, Jyrki Rasinpää
25.8. Mynämäki (Koirassaari)	5 / 2 cockerspanielia	2 VOI	Timo Saario, Johanna Nerdrum

Rotumestaruuden voitti FI JVA VICKY LEEN ASFRID THE BELOVED "Aino", Omistaja & ohjaaja Saara Varis

VUODEN MEJÄ-COCKERSPANIELI FI JVA SE JVA Lammenpein Adalmiina, om. ja ohj. Kaisu Kärnä

TAIPUMUSKOETOIMIKUNTA

Puheenjohtaja Katri Alavalkama, muut jäsenet Riikka Ahtila, Mari Hotti, Anu Ikonen, Janna Kekkonen, Petri Martiskainen ja Susanna Sinisaari-Kaislo.

Järjestettiin kaksi spanielien taipumuskoetta Ylöjärven Kurussa: 3.7. ylituomarina toimi Sanna Porola ja 27.8. ylituomarina oli Riikka Ahtila. Heinäkuun kokeen kahdeksasta osallistujasta kuusi oli cockerspanieleita ja viisi näistä suoritti kokeen hyväksytysti. Elokuun kokeeseen osallistui seitsemän cockerspanielia, joista neljä sai hyväksytyt tulokset kokeesta.

Mari Hotti ja Janna Kekkonen ovat edustaneet yhdistystä Spanielien rodunomaisten kokeiden kollegion taipumuskojeaostossa, varajäsenenä toimi Petri Martiskainen.

METSÄSTYSTOIMIKUNTA

Toimikunnan kokoonpano: pj. Petra Saari, sihteeri Hertta Pirkkalainen, Teemu Rytönen, Eeva-Marja Jokinen, Anne Knuutinen, Seppo Partanen, Jutta Kaartinen, Casper Grönblom, Tiina Karlström ja Jenni Juselius.

Metsästystoimikunta järjesti vuonna 2022 tapahtumia seuraavasti:

KOULUTUKSET

Korpilahdella Surkeen leirikeskuksesta järjestettiin viikonloppuleiri 7-8.5.2022.

KOKEET

PAIKKA & AIKA	KOE	YLITUOMARI
Hyvinkää 24.8.22	Vesityö	Casper Grönblom
Joroinen 26.8.22	Vesityö	Anne Knuutinen
Orivesi 28.8.22	Vesityö	Lauri Kanerva
Mänttä-Vilppula 24.9.22	SPME	Anne Knuutinen
Porvoo 15.10.22	SPME	Casper Grönblom
Joroinen 22-23.10.22 (Mestaruus ja Derby)	SPME	Timo Taskinen

Kiertopalkinnot:

- Ellenin malja Derbyn parhaalle koiralle (lahjoittanut Frosty Morning's kennel): Meryl Game Stopper
- Kiertopalkinto Derbyn parhaalle suomalaiskasvatille (lahjoittanut Namusillan kennel): Hossing Sensus
- Cockerimestari kiertopalkinto (lahjoittanut PKP-traiding): Miklaus Cheddar
- Ringon malja (ampujien valinta mestaruuden parhaaksi koiraksi) (lahjoittanut Casper Grönblom): Lahjakas Fenomeeni
- Paras yhteistyö Mestaruudessa (lahjoittanut kennel Miklaus): Miklaus Cheddar
- Ticon pytty (lahj. Aija Manelius): ei jaettu
- Kiertopalkinto parhaiten spanieleiden metsästyskokeiden SM-kokeissa menestyneelle cockerspanielille (lahj. PKP-traiding): Multifarious Mr Bean

VUODEN METSÄSTYS-COCKERI 2022

Meryl Game Stopper, om. Mika Jyrkönen

VUODEN TULOKAS SPANIELEIDEN METSÄSTYSKOKEISSA 2022 (KIERTOPALKINNON LAHJ. POHJOIS-SUOMEN SPANIELIKERHO)

Meryl Game Stopper, om. Mika Jyrkönen

VUODEN KASVATTAJA 2022 (UUSI PALKINTO)

Hossing

Toimikunta on kokoontunut omassa fb-ryhmässään ja lisäksi Zoom-palaveriin.

Metsästystoimikunnasta valittiin SPME-kollegioon vuodelle 2023:

Anne Knuutinen, Teemu Rytönen ja varajäseneksi Hertta Pirkkalainen.

LEIRITOIMIKUNTA

Toimikuntaan kuuluivat Susanna Sinisaari-Kaislo ja Marianne Sundblad.

Vuonna 2022 ei järjestetty leiriä vähäisen osanottajamäärän vuoksi.

POHJOIS-HÄMEEN ALAJAOSTO

Alajaoston agilityryhmä harjoitteli pieniä taukoja lukuun ottamatta viikoittain koko vuoden ajan.

VUODEN COCKERSPANIELIT 2022	KOIRA	OMISTAJA & OHJAAJA
COCKER OF THE YEAR	Nickel And Dimes Business As Usual	Taava Nevapuro
COCKER VETERAN OF THE YEAR	Northworth Jumper Just Fits	Tuuli Rossi
COCKER JUNIOR OF THE YEAR	Allway's Milk Variant	Satu Utriainen ja Susanna Pikkarainen
COCKER PUPPY OF THE YEAR	Fallaway's Endless Love	Hanna-Kaisa Vilenius
COCKER BREEDER OF THE YEAR	Triplet	Heli Härkälä
VUODEN AGILITY-COCKERSPANIELI	Eben's My Supergirl	Eva Bensky
VUODEN MEJÄ-COCKERSPANIELI	FI JVA SE JVA Lammenpein Adalmiina	Kaisu Kärnä
VUODEN METSÄSTYS-COCKERSPANIELI	Meryl Game Stopper	Mika Jyrkönen
VUODEN METSÄSTYSTULOKAS	Meryl Game Stopper	Mika Jyrkönen
VUODEN TOKO-COCKERSPANIELI	Crab Apple's The Fizz	Johanna ja Kimmo Kääriäinen
VUODEN METSÄSTYSKOIRAKASVATTAJA	Hossing kennel	Sanna Toivola-Järvinen
VUODEN TRIPLA-KOIRA	Crab Apple's Marvelous Magician	Anu Laitila

COCKERSPANIELIT RY

TOIMINTASUUNNITELMA

VUODELLE 2023

Vuosi 2023 on yhdistyksen 43. toimintavuosi. Yhdistys on jäsentensä näköinen ja aktiivisella, iloisella yhteistyöllä pyrimme toimimaan rakkaan rotumme cockerspanielin ja rodun kasvattajien sekä harrastajien parhaaksi. Varsinainen toiminta tapahtuu eri toimikuntien sekä alajaoston järjestämissä tapahtumissa, kursseilla ja kokeissa. Yhdistyksen julkaisema Cocker-spanieli-lehti ja internetissä olevat kotisivut toimivat virallisina tiedotuskanavina kaikessa toiminnassa. Cocker-spanielit ry haluaa olla yhdistys, jossa jokaisella jäsenellä on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa.

KOKOUKSET

Yhdistyksen sääntömääräiset varsinaiset kokoukset pidetään kahdesti vuodessa: kevätkokous helmi-maaliskuussa ja syyskokous loka-marraskuussa. Ylimääräisiä kokouksia pidetään tarvittaessa yhdistyksen säännöissä määrättyin tavoin. Hallitus kokoontuu kokouksiin noin kerran kuukaudessa, pois lukien heinäkuu. Kokoukset ovat joko fyysisiä tai sovitun mukaisesti etäkokouksia (Google Drive/Zoom).

VARSINAINEN TOIMINTA

Pyritään järjestämään jäsenille koulutuksia ja kursseja kohtuulliseen hintaan. Yhdistys tekee yhteistyötä kennelpiirien, muiden rotujärjestöjen sekä yhdistysten kanssa. Yhdistyksellä on edustus spanielien rodunomaisten kokeiden kollegiossa. Agility- ja MH- & luonnetestitoimikunta ei tällä hetkellä ole, mutta toimintaa pyritään järjestämään. TOKO-toimintaa järjestetään tarpeen mukaan.

YHDISTYKSEN TALOUS

Hallitus vastaa yhdistyksen taloudesta laadittua talousarviota noudattaen, yhteistyössä taloudenhoitajan kanssa. Toimikunnat ja alajaosto toimittavat hallitukselle talousarvionsa kokonaisbudjetin laadintaa varten. Toimikuntien ja alajaoston odotetaan seuraavan omien talousarvioidensa toteutumista vuoden aikana. Tapahtumista ja kokeista toimitetaan tapahtuman yhteenveto, laskut ja tositteet taloudenhoitajalle kahden viikon kuluessa tilaisuuden järjestämisestä. Maksujen suorittamisessa ja menettelyissä tulee huomioida tulorekisteriin vietävät tiedot. Maksuissa pyritään käyttämään yhdistyksen omaa laskupohjaa.

TOIMIKUNNAT

Jalostustoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Anett Finng, Minna Kinnunen, Mariann Korpi, Susanna Sinisaari-Kaislo, Terhi-Marie Väinänen, Leena Inkilä, Susanna Pikkarainen, Liisa Saurila ja Salla Unkila. Toimikunnan muutokset ja täydennykset mahdollisia.

Vuonna 2023 toimikunta:

- Ylläpitää pentuelistaa sekä pentuvälitystä
- Järjestää rotukohtaisen neuvottelun ja jalostuspäivät
- Päivittää jalostuksen toimintaohjeen vuodelle 2024
- Järjestää jalostustarkastuksia
- Osallistuu tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan jalostustoimikunnan työtä tukeviin koulutuksiin
- Toimittaa Cocker-spanieli-lehteen ja internetsivuille jalostusaiheista materiaalia
- Päivittää geenitestitulostoja

- Auttaa ja opastaa kasvattajia mm. luonteeseen ja perinnöllisiin sairauksiin sekä geenitestaukseen liittyen ja kaikissa muissakin kysymyksissä, kuten yhdistelmien suunnittelussa
- Kerää tietoa käyttäytymis-, käyttööminaisuus- ja terveystutkimuksilla sekä ottaa vastaan ja listaa geenitestituloksia
- Järjestää jalostusaiheisia webinaareja
- Päivittää Cocker-spanielit ry:n pentuopasta
- Jatkaa yhdistyksen kotisivujen ulkoasun kehitystä jalostussivuilla
- Seuraa rodun kehitystä myös ulkomailla ja rodun alkuperämaassa

ULKOMUOTOTUOMARIKOULUTUS

Rotujärjestönä Cocker-spanielit ry. vastaa rodun ulkomuototuomarikoulutuksesta, jota järjestetään tarpeen mukaan. Koulutuksesta ja koearvostelutilaisuuksista vastaa Arja Koskelo.

Julkaisu-toimikunta

Lehden toimitus toimittaa neljä numeroa Cocker-spanieli-lehteä. Vastaavana toimittajana toimii yhdistyksen puheenjohtaja, päätoimittajana xx ja taittajana Erika Aaltonen. Lehden oikolukijoina toimivat hallituksen nimeämät henkilöt. Webmaster Erika Aaltonen päivittää nettisivuja pyyntöjen mukaisesti. Vuosikirjaa ylläpitää Pirjo Peltonen.

Kesäleiritoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Susanna Sinisaari-Kaislo ja Marianne Sundblad. Toimikunnan muutokset ja täydennykset mahdollisia.

Mejätoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Jan Egeland-Jensen, Anu Ikonen, Satu Kamunen. Toimikunnan muutokset ja täydennykset mahdollisia.

Koulutustoiminta

MEJÄ-toimikunta voi järjestää tarpeen mukaan myös koulutusta alueellisesti tai esimerkiksi cockerspanielileirin tai muun vastaavan tapahtuman yhteydessä.

Koetoiminta

Toimikunnan jäsenet järjestävät kokeita valtakunnallisesti mahdollisuuksien mukaan sekä koordinoivat Cocker-spanielit ry:n rotumestaruus-MEJÄ -kokeen järjestämisen.

Vuoden MEJÄ-cockeri ja Rotumestaruus-MEJÄ

Vuoden MEJÄ-cockeri -titteli jaetaan voittajaluokassa kauden parhaiden koetulosten perusteella.

Toimikunnan suunnitelma on se, että mestaruuskoetta pyritään järjestämään ja kierrättämään eri puolilla maata.

Rotumestaruus-MEJÄ -kokeeseen on pistekarsinta. Koiran omistajan tai haltijan tulee olla yhdistyksen jäsen, ja itse koiran tulee olla rodultaan cockerspanieli, olla rekisteröity Suomeen sekä kilpailla voittajaluokassa. Kokeeseen valitaan hakijoista viisi tai kuusi parasta, riippuen siitä, tuleeko edellisen vuoden mestari puolustamaan mestaruuttaan, mihin tällä on oikeus ilman karsintaa (5 parasta hakijaa + edellisen vuoden mestari tai 6 parasta hakijaa).

Karsinta tapahtuu laskemalla yhteen kolme parasta voittajaluokan tulosta kaudelta, joka alkaa edellisestä mestaruuskokeesta tai edeltävän vuoden elokuun ensimmäisestä päivästä, myöhäisemmän ajankohdan mukaan, ja loppuu sunnuntai-päivään kaksi viikkoa ennen mestaruuskoetta. Tasapisteissä huomioidaan koiran neljäs tulos, ja jos ollaan edelleen tasapisteissä, myös viides tulos – tämän jälkeen tasatilanteen niin vaatiessa osallistumisoikeus arvotaan.

5+1 koiraa tarkoittaa, että koe voidaan järjestää tavallisen kokeen rinnalla ja yksi tuomari voi arvostella kaikki mestaruuskokeen koirat.

Metsästystoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: pj. Petra Saari, sihteeri Hertta Pirkkalainen, Casper Grönblom, Eeva-Marja Jokinen, Anne Knuutinen, Seppo Partanen, Teemu Rytönen, Tiina Karlström, Jenni Juselius ja Jutta Kaartinen.

Koulutustoiminta

Järjestetään viikonloppuleiri toukokuussa (12-14.5.2023) Surkeen matkailukeskuksessa ja pyritään järjestämään mahdollisesti working test-koulutus kesän aikana.

Koetoiminta

- Vesityökokeet 1-2 koetta
- SPME-kokeet:

Mestaruus ja Derby 2 pv (ruotsalaiset tuomarit)

Järjestetään mahdollisesti luonnonlintukoe 2 pv (Inari)

Lisäksi mahdollisesti 1-2 muuta koetta sekä resurssivaraus SM-kokeen järjestämiseksi.

Pyritään mahdollisesti järjestämään talvikoe tammi-helmikuussa.

Spanielien rodunomaisten kokeiden kollegio

Kollegiossa Cockerspanielit ry:n edustus: kaksi varsinaista jäsentä ja yksi varajäsen SPME/Metsästyskoejaostossa.

Hallitus päättää edustajat vuosittain toimikunnan ehdotuksen mukaisesti.

Näyttelytoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Anett Finnig, Susanna Sinisaari-Kaislo ja Elina Olshin.

Toimikunnan muutokset ja täydennykset mahdollisia.

10.6.2023 pääerikoisnäyttely on anottu Uudenmaan alueelle.

Näyttelytoimikunta ylläpitää Cocker of the Year-palkintoja.

PR-toimikunta

Toimikunnan kokoonpano: pj. Jannika Backman, Kirsi Helenius ja Annastiina Kovanen.

Vuoden 2023 aikana PR-toimikunnan ylläpitämä kerhokauppa hankkii uusia tuotteita, hoitaa jäsenten tilauksia ja pyrkii olemaan paikalla myymässä tuotteitaan seuraavissa yhdistyksen tapahtumissa: kevät- ja syyskokouksissa, kasvattajapäivillä, pääerikoisnäyttelyssä, Cockerspanielit ry:n kesäleirillä sekä Messukeskuksen Voittaja-näyttelyssä, jossa yhdistyksellä on oma osasto (Rotutori).

Taipumuskoetoimikunta

Toimikunnan kokoonpano: Riikka Ahtila, Katri Alavalkama, Mari Hotti, Anu Ikonen, Janna-Carita Kekkonen. Toimikunnan muutokset ja täydennykset mahdollisia.

Koetoiminta

Kokeita pyritään järjestämään valtakunnallisesti. Vuodelle 2023 anotaan ainakin kaksi spanielien taipumuskoetta; mahdollisista lisäkokeista ilmoitetaan, jos niitä vahvistuu järjestettäväksi. Kokeita tullaan järjestämään ainakin Pohjois-Hämeen kennelpiiriin alueella.

Koulutustoiminta

Taipumuskoetoimikunta järjestää tarpeen mukaan myös koulutusta alueellisesti tai valtakunnallisesti, esimerkiksi webinaarina tai cockerspanielileirin tai muun vastaavan tapahtuman yhteydessä.

Spanielien rodunomaisten kokeiden kollegio

Cockerspanielit ry:tä edustavat kollegion taipumuskoetoimikunnassa kaksi varsinaista jäsentä ja yksi varajäsen. Hallitus päättää edustajat vuosittain.

ALAJAOSTO

Pohjois-Hämeen alajaosto

Pohjois-Hämeen alajaoston kokoonpano: puheenjohtaja Katri Alavalkama ja sihteeri Taina Tanhua.

Alajaostolla on ympärivuotista agilitykoulutustoimintaa. Suunnitteilla on myös yksittäisiä eri lajien koulutuspäiviä tai -iltoja. Vuoden loppupuolelle on suunnitteilla perinteiset pikkujoulut.

SINILEVÄ SE KESÄN RIESA

Teksti: Mari Salminen

Kuvat: Mari Salminen ja kuvituskuva

Melkein joka kesä ja melkein joka paikassa esiintyy sinilevää. Tämä ikävä riesa on näköjään tullut meille pysyväksi riesaksi. Tuon vihreän lautan saapuminen rannoillemme tyrmää kesän ihanat uintiretket siihen paikkaan.

OLETKO TULLUT AJATELLEEKSI MITEN VAARALLISTA TUO SINILEVÄ VOIKAAN OLLA?

Se voi olla vaarallista varsinkin meidän lemmikeillemme, jotka rakastavat vedessä olemista. Sinilevä voi pahimmasa tapauksessa olla jopa tappava. Vaikka spanielimme eivät joisi sitä, sinilevää jää niiden turkkiin, josta sitä tulee helposti nuoltua. Itse olen kyllä ollut tietoinen, että kun sinilevää ilmaantuu, ei kannata mennä uimaan, eikä päästää koiraakaan sinne. Mutta mitä tuo sinilevä kätkeekään itseensä ja mitä se voikaan aiheuttaa?

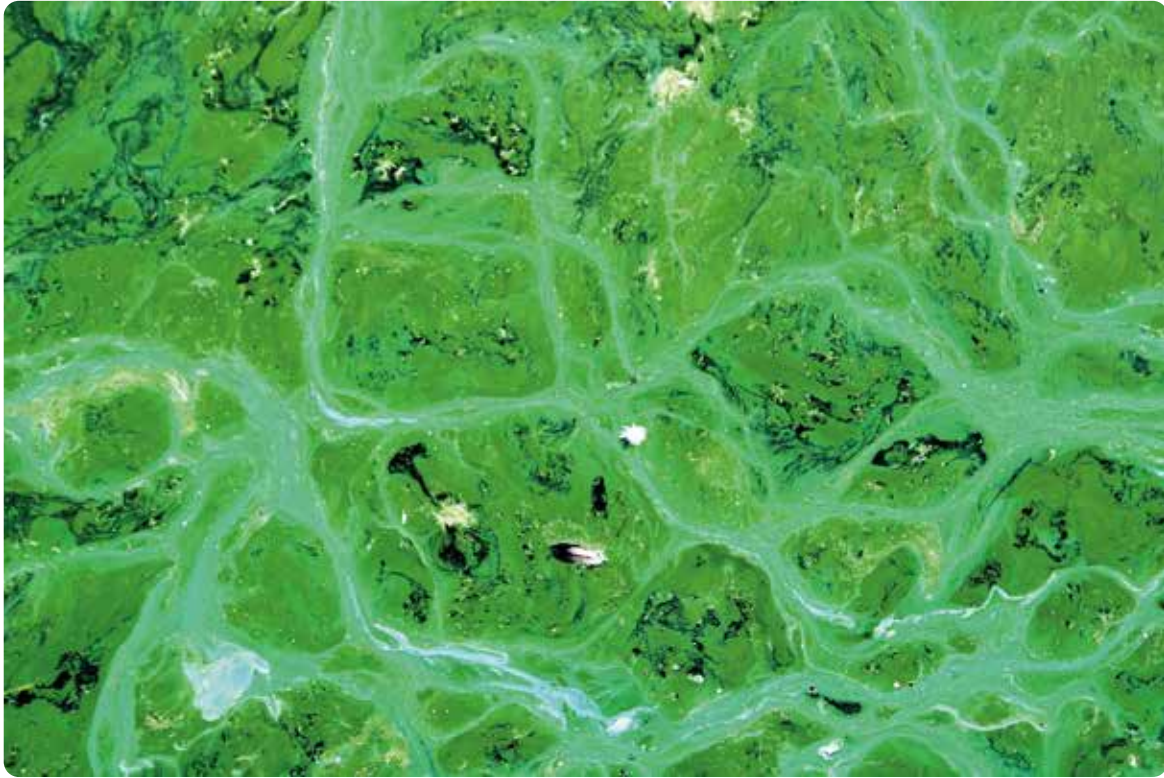
MITÄ SINILEVÄ ON?

Sinibakteerit eli cyanobakteerit ovat yhteyttäviä esitumal-lisia soluja. Niitä kutsutaan myös sinileviksi, vaikka ne eivät ole leviä, vaan bakteereja. Sinibakteerit tunnetaan kesäisistä massaesiintymisistään, niin sanotuista sinileväkukinnoista joita esiintyy lämpimissä ja ravinteikkaissa vesissä, joissa ne tuottavat myrkyllisiä aineita. Cyanobakteerit voivat elää yksittäisinä bakteereina tai muodostaa jononaisia ketjuja.

Sinileväkukinnoista yli puolet ovat myrkyllisiä. Sinibakteereissa on kahdenlaista myrkyä. Maksamyrkyä ja hermomyrkyä. Maksamyrkylliset sinilevät ovat yleisem-

Kesällä voi laittaa koirille oman pikku altaan viiennnykseen, kuva: Mari Salminen

Sinilevä lautta, kuva Pixar

piä. Ne aiheuttavat eläimelle maksan turpoamisen ja shokin. Hermostoon vaikuttavat toksiinit aiheuttavat lihasten halvaantumista.

OIREET

Oireet näkyvät koiralla nopeasti, jo puolen tunnin kuluttua myrkytyksestä. Oireet ovat oksentelu, tärinä ja vapina, sekä horjuminen (varo sekoittamasta oireita lämpöhalvaukseen). Tämän jälkeen voi tulla krampeja ja vaikeuksia pysyä pystyssä tai nousta ylös. Oireiden tultua koira on välittömästi vietävä eläinlääkärin hoitoon. Soita ja kerro sinilevämyrkytyksestä jo matkalla, pelastuminen voi olla hetkistä kiinni.

HOITO

Jos koira on uinut vedessä jossa on sinilevää, mutta ei ole juonut sitä. Huolellinen pesu voi riittää. Jos eläin on juonut sitä. Ota välittömästi yhteyttä eläinlääkäriin. Hoidosta huolimatta ennustetta ei voi antaa. Sinilevään ei ole vastalääkettä. Hoitoa kutsutaan tukihoidoksi oireiden mukaisesti.

Olkaamme siis entistä varovaisempia tuon sinilevän kanssa.

Demi uimassa, kuva: Mari Salminen

Oikea sivu
Metsä lähteessä uimassa, kuva: Mari Salminen

MENTAALITAITOJA KOIRAIMISILLE

Teksti: Annika Kontturi-Salmi
Kuvat: Mind Riders

Suski Fagerström. Kuva: Paula Harmaala

etuaivolohkoon, terveyden tasojen vaikutuksesta meidän henkiseen vointiin, resilienssiin ja keinoihin itsensä nollamiseksi, sekä itsetuntemuksen tärkeyteen ja persoonallisuustyyppeihin.

LUOLAMIES TAI VIISAS IHMINEN? VALITSE ITSE!

Aivot koostuvat monesta osasta jotka vaikuttavat ajatussiimme ja tunteisiimme kuten liskoaiivot, limbinen järjestelmä, amygdala ja etuaivolohko. Näillä on ollut eri tehtäviä meidän evoluution aikana.

Vanhin ja primitiivisin aivojen osa on liskoaiivot. Tämä aktivoituu kun pelottaa, ei osaa, on väsynyt tai on nälkä. Tällöin myös yksinolon tunne voimistuu ja käyttäytyy normaalia reaktiivisemmin. Voi myös helpommin tunkea raivoa ilman selkeää ulkopuolista syytä.

Meidän tarve kuulua yhteisöihin. Niin sanottu heimo ajattelu, liittyy limbiseen järjestelmään. Tästä nousee ajattelumalli "kenen leiriin/porukkaan kuulut" mikä on tuttua myös koiramaailmassa. Limbiseen järjestelmään liittyy myös muutosvastarinta itselle uusille asioille tai meille vieraiden ryhmien vieroksuminen. Oma toimintaa on vaikea muuttaa, on vaikea muuttaa itseään ja "näin on aina tehty asenne" tuo turvaa, kun taas muutos tuntuu uhkaavalta. On hyvä tiedostaa että aivot eivät erota liittykö negatiivinen puhe itseän tai muihin, eli kun paheksuu muita aivot ymmärtää vaan negatiivisuuden, ei kehen se liittyy.

Meidän paniikinappula sijaitsee Amygdalassa, manteliumakkeessa. Stressi pitää paniikinappulan päällä ja yhteys etuaivolohkoon katkeaa. Negatiiviset ajatukset, kuten "minua jännittää, tämä on kauheaa, epäonnistun varmasti" eli stressi luo tunteet jotka pitää huolen että paniikinappula pysyy pohjassa.

ETULOHKO - TULEVAISUUDEN TOIVO

Edellä mainitut liskoaiivo, limbinen järjestelmä ja amygdala ovat olleet tarpeellisia luolaimiselle joka joutui pakenemaan fyysisesti vaaroja ja piti luottaa vaistoihinsa ja reagoida nopeasti henkensä pitämiseksi.

Stressi ei ole ongelma jos reagoimme nopeasti hätätilanteessa nähdessämme käärmeen. Meidän stressi on kuitenkin usein henkistä ja se lamaannuttaa meidät tilanteissa missä ei ole oikeaa vaaraa. Usein sellaisissa tilanteissa joihin

olemme vapaaehtoisesti hakeutuneet ja jossa haluaisimme viihtyä. Kilpailu- tai koetilanne voi aiheuttaa meissä kovaa jännitystä, jolloin pienennämme itseämme ja ryhti huononee, menemme melkein kyyryasentoon piiloon.

Onneksi meillä on etuaivolohko. Etuaivolohkossa sijaitsee tulevaisuuden toivo, uudet vaihtoehdot, luovuus, myötätunto ja viisaus, sekä uusi kartta. Uusi kartta sisältää uudet erilaiset mahdollisuudet ja vaihtoehdot

MITEN AKTIVOIDA ETUAIVOLOHKO?

Meidän tulisi tiedostaa tunteemme ja sisäinen puheemme eli ajatuksemme. Kun huomaamme että ajatus ei kulje, raivo on lähellä ja paniikki lähenee, voit ottaa 5H käyttöön jolloin pystyt aktivoimaan etuaivolohkon:

1.	HENGITÄ
2.	HYMYILE
3.	HUOMIO HYVÄÄN
4.	HYVÄKSY
5.	HILJENNY

HENGITÄ

Ryhdistäydy, nosta katse ja vedä henkeä. Keskity hengittämään vatsan alueella niin että napa pulloittuu selkeästi ja kyljissä tuntuu. Uloshengitys hitaammin (voit laskea kuuteen) kuin sisäänhengitys. Vältä hengittämistä ylöspäin rintakehään, se vaan lisää jännitteisyyttä.

HYMYILE

Jo 40 sekunnin tekohymyn ylläpitäminen rauhoittaa mieltä ja laskee stressitasoa, sekä lisää mielihyvää endorfiineja. Pyri silti kahteen minuuttiin

HUOMIO HYVÄÄN

Hyvien asioiden huomioiminen ja kiitollisuus parantavat selkeästi elämänlaatua ja suoritusta. Vahvistamme itse-tuntoamme ja ihmisuhteitamme kun siirrämme huomion hyvään, sen sijaan että näkisimme puutteita itsessämme, koirassamme, omassa toiminnassamme tai vertaile itseämme ja koiramme muihin.

Keskity siihen mitä haluat olla, näe koirassa hyvää ja keskity itse tehtävään. Jos et juuri silloin keksi mitään, mieti kuinka hauskat korvat koiralla on, mikä on tilanteessa hyvin tai muuta sellaista.

HYVÄKSYNTÄ

Hyväksy lempeä asenne itseäsi ja koirasi kohtaan. Hyväksy itsesi, koirasi ja kaikki muut sellaisina kuin ovat. Kun koet epäonnistuneesi ole itsesi paras ystävä, nosta itsesi ylös,

tue ja kannusta. Muista tehdä se myös parhaalle ystäväillesi, koiralle.

HILJENNY

Jo kolmen minuutin päivittäinen hiljentymisen laskee stressitasoa, mutta 20-40 minuuttia olisi ideaali. Voit myös laskea 0-180:een.

MENTAALIHARJOITUKSIA

Muita keinoja mentaaliharjoitukseen ovat silmien räpyttely, hengitys, visiointi ja EFT- tapping tekniikka sekä voima-asento.

Silmien räpyttely harjoitus. Vedä keuhkot täyteen ilmaa, räpyttely silmiä nopeasti niin pitkään kun jaksat pidättää hengitystä, puhalla ulos ja vedä keuhkot täyteen ilmaa ja räpyttely uudestaan toista 3-5 kertaa. Tämä tekniikka auttaa nollaamaan aivot nopeasti ja saamaan fokus taas tähän hetkeen, se auttaa myös jännittämisen hallintaan ja opettelemaan esimerkiksi radat ulkoa.

Hengitysharjoitus. Vedä henkeä sisään ja laske neljään pidätä hengitystä Laske neljään puhalla ulos Laske kuuteen pidätä hengitystä Laske neljään toista tämä muutaman minuutin ajan

Visualisointiharjoitus. Paina mieleesi hyvä suoritus, hyvä treenitilanne, onnistuneet kisarat, valmennukset ynnä muut. Mieti näitä onnistumisia kun visioit miten toivoisit suorituksen menevän.

EFT tappingtekniikka eli Emotional Freedom Technique. Kyseessä on tekniikka jossa yhdistyy kognitiivinen psykologia ja akupunktiopisteiden naputtelu. Naputtele akupisteitä samalla kun toistat positiivisia minäkuvaava vahvistavia lauseita. Tekniikka auttaa erityyppisiin kipuihin, ahdistukseen, resilienssin nopeuttamiseen, mielihaluihin, pelkoon ja jännittämiseen. voit naputella kahdella sormella myös "karatepistettä" kädessäsi.

Myös asennollasi on merkitystä. Kokeile kaksi minuuttia. Voima-asento auttaa luomaan sisäistä voimaa, itseluottamusta ja rohkeutta, uskoa, hyvää mieltä ja voitontahtoa. Seiso suorana jalat haara asennossa, kädet V asennossa tai kädet lanteilla, ryhdikkäänä ja pitkänä ja hymyile leveästi. Hengitä syvään ja kertaa omaa iskulausetta noin kahden minuutin ajan. Voima-asentoa voit hyödyntää kävellessäsi koiran kanssa, ryhdistämällä kehoasi reilusti nostamalla leukaa korkeammaksi, vetämällä hartioita hieman taakse ja miettimällä iskulausetta. Voima-asento muuttaa aivojen hormonitasoa, testosteronitaso nousee jopa 20% ja kortisolitaso laskee 25%.

TERVEYDEN TASOT JA TUNNE ASTEIKKO

Terveytemme vaikuttaa siihen miten me jaksamme ja miten me pystymme vastaanottamaan vastoinkäymisiä ja epäonnistumisia. Jos voimavarat ovat vähissä on aika luonnollista että emme jaksa ylimääräistä. Seuraavassa esitellään

Joskus jännitys laukeaa kun pääsee tositoimiin

terveyden tasot ja tunneasteikko, joka on hyvä huomioida arkielämässä, treeneissä ja kilpailuissa.

Kun olemme terveitä, olemme positiivisia ja hyvinvoivia. Ylimmällä, ensimmäisellä tasolla tunnemme iloa ja riemua, olemme vapaita. Rakkaus, arvostus ja kiitollisuus ovat läsnä. Tunnemme intohimoa ja inspiroidumme. Toisella tasolla olemme innostuneita, onnellisia, innokkaita, uskomme ja odotamme hyvää, olemme itsevarmoja. Kolmannella tasolla olemme optimistisia, itseluottamus on hyvä, olemme toiveikkaita, on lohdullinen olo ja luottamus.

Kun voimme keskivertoisesti ilmestyy ristiriitaisia tunteita. Neljännellä tasolla olemme suhteellisen tyytyväisiä. Kaikki on ihan ok, mutta olemme hiukan tylsistyneitä. Välillä "ei voisi vähempää kiinnostaa", monet asiat tuntuvat mitättömiltä "ihan sama" asenteella, pessimismi ilmenee ja asenteet sekä mielipiteet sitä mukaan. Viidennellä tasolla olemme turhautuneita, ärsyynymme helposti ja olemme kärsimättömiä. Olemme yliuormitettuja, stressaantuneita, pettyneitä ja hämmentyneitä. Kuudennella tasolla olemme epäileväisiä, uskonpuute vaivaa, olemme huolestuneita ja epävarmoja. Syyttemme ja tunnemme paheksuntaa.

Seitsemännestä yhdeksänteen tasoon olemme negatiivisia ja voimme huonosti. Näillä tasoilla olemme luovuttaneet, loukkaantuneet ja lannistuneet. Tunnemme suuttumusta ja voi ilmetä koston tunteita, raivoa, vihaa, katkeruutta, kateutta ja puute. Tunnemme itsemme epävarmoiksi, meitä vaivaa syyllisyys arvottomuus, itsensä

syöttely, pelko, suru, masennus, epätoivo, voimattomuus ja yksinäisyys.

Kannattaa oppia tunnistamaan oma tunneasteikko, tasot 4-6 jotka ovat meillä ne yleisimmät tasot. Kun huomaa oman tason menevän väärään suuntaan, voi itse huomata että nyt kannattaisi omaa energiaa muuttaa positiivisemmäksi. Vaarana on että syyttää muita tai että koira joutuu sijaiskärsijäksi, koska ei näe omaa osuutta asiaan vaan syyttää koira.

Tasoilla 4-6 5H auttaa ehdottomasti, mutta jos joudut tasolle 7-9 on ammattiapu tarpeen. Jokaisella olisi hyvä olla yksilöllinen hälytysmerkki joka kertoo että nyt eivät asiat ole hyvin. Se voi esimerkiksi olla että mikään ei innosta ja silloin tietää että nyt kannattaa muuttaa jotain elämässään.

Jotta jaksamme pitää hyvää huolta koiristamme, meidän täytyy myös pitää hyvää huolta itsestämme. Kaikki tiedämme että koira menee useimmiten ensin, mutta sitten kun tunnetasomme laskee liikaa emme jaksaa hoitaa koiraamme.

RESILIENTIT IHMISET HUOLEHTIVAT TERVEYDESTÄÄN, YMPÄRISTÖSTÄÄN, IHMISSUHTEISTAAN JA AIVOISTAAN

Huolehtimalla terveydestään ja itsesuojeluvaiston toimisessa, syömme ruokaa, huolehdimme riittävästä unesta ja levosta, liikumme riittävästi. Myös talousasiat ovat tärkeitä ja vaikuttavat meidän resilienssi tasoon. Huolehdimme ym-

Odottaessa jännitys voi tiivistyä

päristöstä, kodistamme, työstämme, treenipaikastamme ja sen viihtyvyydestä, huolehdimme myös omasta ulkonäöstämme ja emme keräile turhaa. Perhe- ja ystävyys-suhteet ovat kunnossa, jaksamme asiakkaiden kanssa ja koiraharrastusyhteisö on mielekäs. Pidämme huolta aivoisamme olemalla aktiivisia, mutta muistamme rauhoittumisen. Elämässä on luovuutta ja tekemistä. Teemme välillä uusia asioita, hiukan eri tavalla, niin pysymme virkeinä. Kannattaa myös syödä muistia ja aivojen hyvinvointia tukevia ruoka-aineita, muun muassa parsakaalia, avokadoa, mustikkaa, villilohta, saksanpähkinää, kurkumaa, kookosöljy, oliiviöljy, kananmuna, vihreät tummat salaattit, tumma suklaa ja vesi. Kun jokaisesta lokerosta vähintään kaksi asiaa on kunnossa auttaa se jo tasapainon ylläpitämisessä.

MIND RIDERS PERSOONALLISUUSTYYPIT

Olemme erilaisia ja myös koiramme ovat erilaisia yksilöitä. Persoonallisuuksissamme voi olla suuriakin eroja ja kun ymmärrämme miten itse toimimme, voimme ymmärtää paremmin muitakin. Esimerkiksi treenatessa yhdessä muiden kanssa, voivat erot tuntua suuriltakin. Kaikilla persoonallisuustyypeillä on vahvuudet ja heikkoudet, kohtaamme elämän eri energiatasoiineen ja innostumme erityyppisissä asioista.

Jos oma ymmärrys ei riitä koiransa kouluttamiseen kannattaa kysellä kokeneemmilta, keskustella ja hankkia paljon

TARKKA LAADUNVALVOJA	tunnollinen perfektionisti
AVULIAS HUOLTAJA	sydämellinen auttaja
TEHO SUORITTAJA	aikaansaava tehopakkaus
LUOVA INDIVIDUALISTI	intuitiivinen kommunikoija
TUTKIVA ASIAANTUNTIJA	kiinnostunut perehtyjä
LUOTETTAVA KYSEENALAISTAJA	tunnollinen turvallisuushakuinen
INNOSTUNUT SUUNNITTELIJA	iloinen valontuoja
VAHVA VAIKUTTAJA	turvallinen johtaja
SOPEUTUVA RAUHANRAKENTAJA	rauhallinen tasapainottaja

työkaluja omaan työkalupakkiinsa. Jollakin kokeneella on voinut olla juuri sellainen koira kun sinulla on nyt on, vaikka tilanne on sinulle uusi. Muista myös että koirallakin on oma persoonallisuutensa, joku koira on rauhallinen ja joku on todella nopea reaktioissaan. Emme voi ajatella että koira muuttaisi persoonallisuutensa tai energiatasonsa ihmisen mukaan. Meillä on suurempi etulohko kuin koiralla, joten meidän täytyy oppia ymmärtämään koiran oppimista ja sopeutua siihen. Varo kuitenkin, ettet vahvista uskomuksia mitkä ei ole todenmukaisia, esimerkiksi että minä olen tällainen ja koira on tuollainen. Koira aistii herkästi ihmisen tunnetilat, joten jos olet hermostunut tai huolestunut se vaikuttaa koiraasi. Tämä johtuu siitä että eläinten limbinen osa on isompi kuin ihmisten ja etuavolohko pienempi. Tämä voi olla osasyynä siihen että eläimet aistivat meidän tunnetilat niin älyttömän herkästi.

Pidä kiitollisuuspäiväkirja ja kirjoita ylös kolme hyvää asiaa joka päivä, myös esimerkiksi kokeissa näyttelyissä ja muissa tilanteissa. Kirja onnistumiset ja vahvista itseäsi niillä. Voit analysoida suoritustasi, mutta älä jää kiinni siihen mikä meni pieleen. Jos jäät kiinni siihen mikä meni pieleen toistat ja vahvistat epäonnistumisiasi ja varmistat että se tapahtuu uudelleen. Eli katse koko ajan eteenpäin, myös suoritusten aikana. Eli se mihin keskityt se kasvaa. Teet valinnan myös silloin kun päätät olla valitsematta esimerkiksi neuvoja.

Muista myös että koulutus aina ilolla ja hyvällä mielellä. Jos negatiivinen tunne jännitys, pelko tai muu valtaa sinut. Muista että tunne kestää tutkitusti korkeintaan kaksi minuuttia jos sitä ei vahvista. Jos sitä vahvistaa se kestää niin kauan kun sitä ruokitaan. Keskity siihen mitä haluat. Aivot eivät ymmärrä EI sanaa, se mihin keskityt se kasvaa hyvässä ja pahassa.

Lopuksi TOP3 vinkkiä, mitä tehdä ennen omaa suoritusta koepaikalla.

1. Huolehdi perustarpeistasi. Muista syödä ja juoda, käy WC:ssä. Pidä huolta että olet saanut nukkua. Pyri luomaan positiivinen ilmapiiri.
2. Hiljenny ja visioi miten haluat suorituksen menevän.
3. Käytä 5 H:ta, muista silmien räpyttely tai EFT.tapping.

Rutinoituja näyttelykävijöitä. Kuva: Annika Kontturi-Salmi

MEJÄKOEKSESSA RUOTSISSA

Teksti & kuvat: Saara Varis

Vicky Leen Asfrid The Beloved Aino, kuva: Saara Varis

Arviointi

Selvitä miten sinun tulee toimia ja millä aikataululla. Nauti päivästä. Jos jännittää, ajattele että se on hyvä asia ja olet innoissasi. Matki "huippuja". Kokemus luo varmuutta. Keski-ty hyvään niin se kasvaa.

Muista 6 K:ta; kannusta, kunnioita, kuuntele, kysy, ole kiinnostunut ja kiitä!

"Ole ystävällinen aina kun se on mahdollista ja se on aina mahdollista". Dalai Lama

Muista aina rakkaus eläintä kohtaan!

Suski on tehnyt elämäntyönsä hevosten parissa. Kuva: Mind Riders

Ainon viime syksyyn ajoittuneet juoksut sekoittivat harrastussuunnitelmiamme mitä suurimmassa määrin, joten niiden loputtua päätimme melko extemporee matkata Ruotsiin koittamaan onneamme. Toisen koirani Jalon kanssa kävimme vuosia sitten mejäkokeessa Pohjois-Ruotsissa, tällä kertaa matkasimme siis etelään. Matkaseuraksi meille lähti naapuripitäjästä hurmaava Hannoverinvihikoira Linda emäntineen.

Matkareittimme kulki Hyvinkäältä Naantaliin ja yölaivalla Ruotsiin. Laivalla nukuimme hytissä koirat kalinassa ja aamulla kuuden jälkeen olimme perillä Kapellskärissä. Ajomatalla majoitukseemme pysähdyimme Uppsalassa hoitamassa heisimatolääkityksen kuntoon paikallisella eläinklinikalla. Sitten enää pieni pyrähdys pohjoisen suuntaan Torsåkeriin, josta olimme vuokranneet tukikohdaksi ihanan pikkuisen mökin ihan hevoslaitumien kupeesta.

Olimme etukäteen tilanneet itsellemme mejätuomarin, joka teki meille valmiit jäljet. Ruotsissa tällainen on tavallista. Meitä tuomari hieman vanhempi herrasmies nimeltään Torbjörn Nässlander.

Ensimmäinen koeaamu perjantaina valkeni kosteahkona, mutta ei onneksi kovin kylmänä. Ruotsissa oli ruska juuri parhaimmillaan ja maaseudulla erittäin kaunista. Koepaikalle löysimme kohtuu helposti ja sitten ei muuta kuin koiralle valjaat ja metsään. Tuomari näytti minulle kreppinauhoin merkätun -25x25m neliön muotoisen lähtöalueen, josta meidän tulisi itsenäisesti löytää lähtömakuu (jota ei ole potkittu) ja lähteä jälkeä pitkin metsään.

Aino teki heti työtä käskettyä. Lähtömakuun jälkeen aloin ihmettelemään että apua mihin se meidän tuomari oikein jäi, kun tuli yhtäkkiä ihan hiljaista. Jäikö hän sinne tielle asti katselemaan mitä me oikein tehdään :D Aika spooky tunne, kun on tottunut että tuomari kävelee siinä ihan kintereillä. Hetken päästä tuomari kuitenkin ilmestyi PUFF! kuin tyhjästä taaksemme tarkkailemaan menoamme ja loppumatkan kävelimme koiran perässä kaksissa tuumin.

Jälki on Ruotsissa yleensä noin 600m pitkä ja siinä on useita eri tapahtumia. Katkoja on kolme, joista yksi on kulmassa. Melko lähellä loppua tuomari pyytää koirakkoa pysähtymään ja ampuu yhden laukauksen, sitten luvan saatua jäljestys jatkuu vielä kaadolle. Kaatona oli lyhyt sorkan pätäkä sidottuna narulla puuhun, oksan alta hieman pilkottaen. Jäljen tulee sääntöjen mukaan olla noin 12-24 tuntia vanha, ja aina yön yli.

Maasto oli todella mukavaa metsikköä, ei juurikaan tiheikköjä. Eikä luojan kiitos ötököitä! Aino suoriutui tehtävästään erinomaisesti ja sai tuomarilta kehuja sekä himoitsemamme ykköspalkinnon. Myös matkaseuralaisemme Linda sai ykköstuloksen ja näin ollen juhlistimme myöhemmin mökille päästyämme kahta Ruotsin jälkivaliota.

Seuraavan päivän kokeen peruiimme jotta saisimme kaikki hieman rentoutua ennen paluumatkaa. Laiva kotiinpäin lähti vasta alkuillasta, joten matkalla ehdimme käydä koirien kanssa parissakin upeassa luonnonpuistossa kävelemässä.

Seuraavaksi reissaamme syksyllä pohjoiseen, Norjaan. Aina pitää olla haaveita!

KONDRODYSTROFIA JA VÄLILEVYSAIRAUS COCKERSPANIELEILLA – KOHTI TERVEEMPÄÄ ROTUA

ELL Leena Inkilä, 30.4.2023

Välilevysairaus, jonka aiheuttaa kondrodystrofia, on yksi cockerspanieleiden yleisimmistä perinnöllisistä sairauksista. Sairaus on kivulias ja siihen liittyy korkea kuolleisuus sekä hoidosta myös merkittäviä kustannuksia omistajalle. Uusi tutkimustieto tarjoaa kasvattajille keinoja rodun selkäterveyden edistämiseen.

Koiran selkäranka koostuu yhteensä 27 selkänikamasta, ristiluusta ja noin kahdestakymmenestä häntänikamasta. Selkänikamien välissä on välilevyjä, jotka vaimentavat iskuja ja vakauttavat selkärankaa sekä mahdollistavat rangan joustavuuden.

Cockerspanieli on jo pitkään tunnettu välilevysairautta sairastavana rotuna, ja cockerspanieleita on ollut mukana useissa välilevysairauksia käsittelevissä tutkimuksissa^{1–6}. Välilevyn rappeutuessa sen hyttelömäinen ydin kovettuu ja se menettää joustavuutensa ja myös välilevyn ulkokehän rakenne heikkenee. Rappeutunut välilevy on altis vaurioille. Rappeutumisen taustasyynä on kondrodystrofia, jonka aiheuttajaksi on tunnistettu kromosomin 12 FGF4-retrogeeni⁷. Miltei kaikki cockerspanielit kantavat tätä geeniä.

Välilevyn vaurioitua sen ydin voi tyräytyä selkäydinkanavaan, mikä aiheuttaa koiralle selkäytimen tai hermojuurien puristuksesta seuraavia kipuja. Oireet vaihtelevat - pahimmillaan koiran takajalat halvaantuvat äkillisesti (ns. mäyräkoirahalvaus), lievimmissä tapauksissa koiralla on ohimeneviä kipuoireita.

Välilevytyrän hoito on leikkaus tai konservatiivinen hoito levolla, lääkkeillä ja fysioterapialla. Useimmat koirat toipuvat hoidolla. Ruotsalaisessa tutkimuksessa hieman yli 20 % sairastuneista cockerspanieleista lopetettiin⁸. Lopetus päätökseen voi vaikuttaa myös mm. leikkaushoidon suuret kustannukset.

Uusimman tutkimustiedon valossa, välilevysairauden yleisyyteen voidaan puuttua kahdella keinolla. Oireilevien koirien määrää voidaan pienentää nk. IDD-lausuntoihin perustuvien jalostusvalintoja avulla. Pidemmälle menevä ratkaisu puuttuisi välilevyn rappeutumisen juurisyhyyn eli kondrodystrofiaan, mikä olisi mahdollista roturisteytyksin.

VÄLILEVYTYRÄ VOI JOHTAA HALVAANTUMISEEN

Tavallinen välilevysairauden ilmentymä on välilevytyrä: välilevyn ulkokehä repeää ja välilevyn ydin purkautuu selkäydinkanavaan, mikä voi aiheuttaa selkäytimen ja hermojuurien puristusta. Oireet voivat kehittyä hyvin äkillisesti tai vähitellen. Oireiden vakavuus vaihtelee takajalkojen hal-

vaantumisesta ohimeneviin selän kipuoireisiin. Koira voi seisoa jännittyneenä selkä köyryssä, olla haluton liikkumaan tai hyppäämään, tai vinkaista nostettaessa. Selkeimpänä oireena voi joskus olla myös takajalan ontuma⁴. Cockerspanieleilla keskimääräinen sairastumisikä on hieman alle 7 vuotta⁴.

Oletusdiagnoosi tehdään historian ja eläinlääkärin tutkimuksen perusteella, missä arvioidaan mm. koiran yleisvointia, muihin sairauksiin viittaavia oireita, selän kipua sekä raajojen asentotuntoa. Välilevyn tyräytymisen toteaminen vaatii magneetti- tai tietokonetomografiakuvauksen. Hoidon valinta riippuu mm. oireiden vakavuudesta ja oireiden kehittymisen nopeudesta: vakavammissa tapauksissa hoitona on leikkaus, lievimmissä lepo, lääkitys ja fysioterapia. Leikkaushoitoa seuraa aina kuntoutusvaihe. Useimmat koirat toipuvat hoidolla, joskin ennuste on huonompi, mikäli takajaloissa ei ole enää syväkiputuntoa. Osalle koirista voi jäädä pysyviä neurologisia puutoksia tai kroonista kipua. Koira voi sairastua myöhemmin uudestaan, sillä myös sen muut välilevyt voivat tyräytyä.

SELKÄVAIVAT RODUN YLEISIMPIEN SAIRAUKSIEN JOUKOSSA

Suomessa välilevysairauksien aiheuttamaa kuolleisuutta cockerspanieleilla voidaan tarkastella Kennelliiton KoiraNet-jalostustietokannan avulla. Kuolinsyytilastosta löytyy yhteensä 25 cockerspanieliä (tilanne helmikuu 2023), jotka oli lopetettu välilevyn liittyvä syyn vuoksi (mäyräkoirahalvaus, välilevypullistuma, välilevytyrä, välilevyn rappeuma). Nämä 25 koiraa vastaavat 1 % kaikista kuolinsyytilaston cockerspanieleista ja 2 % cockerspanieleista, joille on ilmoitettu tilastossa diagnoosi. Elinikä näillä koirilla oli keskimäärin 7 v 4 kk, joka on 1,5 vuotta nuorempana kuin rodun keskiarvo. Eritellyistä, tarkemmista sairausdiagnooseista kuolinsyytilastossa oli enemmän koiria kasvainsairauksien (yht. 456), sydänsairauksien (yht. 92), kohtutulehduksen (38), immunoheimolettisen anemian (IMHA) (27) ja munuaisten vajaatoiminnan (27) kategorioissa. Näistä vain IMHA aiheutti kuolemia keskimäärin yhtä nuorena kuin välilevyihin liittyvät syyt.

Tietokannassa on edellä mainittujen koirien lisäksi 17 cockerspanieliä, joilla kuolinsyy oli ”Selkäsairaus” tai ”Muu selkäsairaus” ilman tarkennusta sekä muutama halvaantunut koira. Näistä ainakin osalla taustalla on todennäköisesti välilevysairaus. Koska KoiraNetin tiedot perustuvat omistajien lähettämiin tietoihin voi niihin liittyä puutteellisuutta

tai virheitä. Esimerkiksi välilevymainintoja sisältävät diagnoosit omistajat olivat toisinaan merkinneet muun kategorian kuin ”Selkäsairauksien” alle.

Tanskalaisessa kyselytutkimuksessa sadasta cockerspanielista vuorostaan 5 % oli lopetettu selkään liittyvien syiden vuoksi⁹. Välilevysairauksien yleisyyttä voidaan tarkastella omistajilta kerättyjä tietoja kattavammin vakuutusaineistoista, joiden tiedot kerätään suoraan eläinlääkäriasemilta ja joihin on kerätty tietoa tuhansista cockerspanieleista. Ruotsalaiseen yli 10 vuoden ajalta kerättyyn erittäin laajaan Agrian vakuutusaineistoon perustuvassa tutkimuksessa cockerspanieleilla oli muihin rotuihin nähden merkittävästi suurentunut riski välilevyn rappeumasairauksille⁸. Tutkimuksessa sairastapauksien määrä suhteutettiin vakuutettuna olleiden koirien ja vakuutusvuosien määrään, eli tuloksen taustalla ei ole rodun yleisyys⁸. Cockerspanieleita yleisempiä välilevyn rappeumasairaudet olivat tutkimuksessa ainoastaan mäyräkoirilla, dobermanneilla, beagleilla ja amerikancockerspanieleilla⁸.

Vakuutusyhtiö Agrialta on saatavissa myös tuoreempaa tilastoa cockerspanieleiden kuolinsyistä ja eläinlääkärikäyntien syistä Ruotsissa vuosilta 2006–20110. Vakuutettujen koirien määrä vähenee iän myötä, joten aineistossa painottuvat erityisesti nuorten ja aikuisten koirien kuolinsyyt. Nämä ns. enneaikaiset kuolemat ovat koirien hyvinvoinnin kannalta erityisen merkittäviä. Välilevyihin ja/tai selkänikamiin liittyvät syyt olivat rodussa yleisin kuolinsyy tarkemmin määritelmättömien eutanasioiden jälkeen. Selän kipu oli kuudenneksi yleisin kuolinsyy. Molemmat olivat yleisempiä cockerspanieleilla kuin muilla koirilla. Eläinlääkärikäyntien syynä selän kipu oli yhdeksänneksi yleisin ja cockerspanielit olivat kategoriassa yliedustettuja. Käyntisyissä edellä olivat ripuli/oksentelu, korva- ja ihotulehdukset, tarkemmin määrittelemätön tuki- ja liikuntaelimistön kiputila, iho- ja maitorauhaskasvaimet, kohtutulehdus sekä peräaukon alueen ongelmat.¹⁰

Tuki- ja liikuntaelimistön ongelmista selkään liittyvät syyt olivat cockerspanieleilla yleisempiä kuin muiden ruumiinosien. Eläinlääkärikäyntejä selkään liittyvien syiden vuoksi oli 130 tapausta / 10 000 elinvuotta riskissä. Yksinkertaistettuna tämä tarkoittaa sitä, että mikäli seurataan 10 000 cockerspanieliä vuoden ajan, näistä 130 on käynyt eläinlääkärillä selkävaivan vuoksi. Jalostuksen tavoiteohjelman mukaan Suomessa on noin 5000 elossa olevaa cockerspanieliä, joten tämä vastaisi arviolta noin 65 selkävaivan takia eläinlääkärissä käynyttä cockerspanieliä Suomessa joka vuosi. Selkään liittyvät käyntisyöt olivat yleisempiä cockerspanieleilla kuin muilla koirilla. Sen sijaan muiden ruumiinosien tuki- ja liikuntaelinvaivat olivat rodussa harvinaisempia kuin muilla koirilla.¹⁰

Cockerspanielien yleisimmistä kuolinsyistä ja eläinlääkärikäyntien aiheuttajista PEVISA:n (Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelman) keinoin vastustettavia sairauksia ovat ainoastaan sydän- ja selkäsairaudet. Koirien hyvinvoinnin edistämiseksi jalostuksessa toimet

tulisi suunnata niihin terveysongelmiin, jotka aiheuttavat rodun edustajille merkittävämpiä hyvinvointiongelmia ollen joko yleisiä ja/tai vakavia. Selkäsairaudet ovat tilastojen valossa cockerspanieleiden yleisimpien sairauksien joukossa, ja lisäksi merkittäviä myös enneaikaisina kuolinsyinä, mikä osoittaa vakavuutta.

RETROGEENI KONDRODYSTROFIAN TAUSTALLA

Vuonna 2017 julkaistussa tutkimuksessa tunnistettiin toinen FGF4-retrogeeni kromosomista 12 (12-FGF4), jonka vaikutusta kutsutaan kondrodystrofiaksi⁷. Valitettavasti 12-FGF4 retrogeeni aiheuttaa lievän raajojen lyhenemisen lisäksi välilevyn varhaista rappeutumista, mikä on osoitettu useissa eri rotuja sisältäneissä tutkimuksissa^{7,11–13}. Välilevysairauden riski on 5–15 -kertainen retrogeeniä kantavilla koirilla¹². Välilevysairauden riski on suurentunut, vaikka koira kantaisi vain yhtä kopiota 12-FGF4 retrogeenistä (heterotsygootti) eli periytymistapa on vallitseva^{7,12}.

Suomessa on retrogeenin osalta testattu 79 cockerspanieliä (tilanne 10.4.2023). Testattujen joukossa on koiria niin näyttely- kuin käyttölinjastakin. Testatuista koirista 4 oli heterotsygootteja ja loput 75 homotsygootteja 12-FGF4 retrogeenin suhteen. Tulos vastaa aiemmin kansainvälisessä tutkimuksessa julkaistua pienempää 14 cockerspanielin ryhmää¹². Geenin tervettä villityyppiä esiintyy rodussa siis erittäin vähän. Kromosomin 12-FGF4 retrogeeniä esiintyy cockerspanieleiden lisäksi runsaasti mm. mäyräkoirilla, beagleilla, cavaliereilla, amerikancockerspanieleilla ja ranskanbulldogeilla^{7,12}, jotka ovat cockerspanieleiden tavoin alttiita välilevysairauksille.

Retrogeenin vaikutuksesta kondrodystrofisilla koirilla välilevyn solut korvaantuvat rustosoluilla eivätkä sidekudosoluilla kuten normaalisti. Rustosolut voivat vakavimmin rappeutuneissa välilevyissä kuolioitua ja kalkkeutua, mikä voidaan nähdä röntgenkuuvissa. Tässä vaiheessa välilevyn rappeutuminen on edennyt jo pitkälle. Rappeutumisen aiempia vaiheita ei voida nähdä muutoksina röntgenkuuvissa. Kudonäytetutkimuksessa rappeumamuutoksia on kuitenkin todettu jo 10 viikon ikäisellä koiranpennulla kaikissa tutkituissa välilevyissä¹¹. Toisin sanoen 12-FGF4 retrogeeniä kantavan, kondrodystrofisen koiran välilevyissä on hyvin todennäköisesti rappeumamuutoksia, vaikka röntgenkuuvissa ei olisi yhtään kalkkeutunutta välilevyä.

Rappeatunut välilevy on altis vaurioille. Välilevyn ulkokehä voi repeytyä ja kalkkeutunut ytimen materiaali vapautua selkäydinkanavaan aiheuttaen selkäytimen ja hermojuurien puristuksen. Tätä kutsutaan Hansen tyyppi I välilevysairaudeksi ja sitä esiintyy pääasiassa kondrodystrofisilla roduilla^{14,15}. Myös ei-kondrodystrofisilla roduilla voi esiintyä välilevyn rappeutumista, mutta rappeutumisen tapahtuu vasta iäkkäämpänä, erilaisella mekanismilla ja kohdistuu vain osaan välilevyistä^{14,15}. Oireet ovat tyyppillisesti lievempiä, sillä välilevyn ulkokehä ei yleensä kokonaan repeä vaan ainoastaan pullistuu (Hansen tyyppi II)⁴. Hansen tyyppi II välilevynpullistumia tavataan eniten suurikokoisilla

ei-kondrodystrofiassa roduilla, mutta niitä voi esiintyä myös kondrodystrofiassa koirilla¹⁵.

Koirilla on tunnistettu lisäksi toinen, kromosomin 18 FGF4-retrogeeni¹⁶, jota ei esiinny cockerspanieleilla. Kromosomin 18 FGF4-retrogeeni lyhentää voimakkaasti raajojen pituutta mm. mäyräkoirilla ja corgeilla, mutta ei vaikuta välilevyjen rappeutumiseen kuten 12-FGF4 retrogeeni. Tämän retrogeenin vaikutusta kutsutaan kondrodysplasiaksi. Ennen taustalla vaikuttavien geenien tunnistamista, näistä lyhytjalkaisista koirista käytettiin nimitystä kondrodystrofinen. Nykyään tiedetään, etteivät kaikki lyhytjalkaiset, kondrodysplastiset rodut ole kondrodystrofia (mm. cairn-terrieri)¹². Vanhentuneeseen termistöön voi edelleen törmätä.

IDD-LAUSUNNOT KERTOVAT KALKKEUTUNEIDEN VÄLILEVYJEN MÄÄRÄSTÄ

Kennelliiton kautta on voinut vuodesta 2022 alkaen saada cockerspanielille virallisen IDD-lausunnon. Kalkkeutuneet välilevyt lasketaan röntgenkuvista ja tulosten perusteella tulokset jaotellaan neljään luokkaan (Taulukko 1). Kalkkeutumien perusteella koiralle annetaan myös K-luku, joka tarkoittaa kalkkeutuneiden välilevyjen lukumäärää.

Taulukko 1. IDD-lausuntojen luokittelu

IDD0, puhdas	Ei muutoksia
IDD1, lievä	1–2 osittain tai kokonaan kalkkeutunutta välilevyä
IDD2, keskivaikaa	3–4 osittain tai kokonaan kalkkeutunutta välilevyä
IDD3, vaikea	5 tai enemmän osittain tai kokonaan kalkkeutunutta välilevyä

Koiran tulee olla kuvaushetkellä vähintään kaksivuotias, sillä kalkkeutumien lukumäärä voi tähän ikään asti kasvaa¹⁷. Koiran ikääntyessä kalkkeutumien määrä voi pienentyä¹⁷, minkä vuoksi koira on suositeltavaa tutkia 3,5(-4) vuoden ikään mennessä. Ei ole täysin selvää, mihin kalkkeutumien katoaminen liittyy. Osa kalkkeutumista voi kadota välilevyn tyräytymisen seurauksena. Elimistö hajottaa tyräytyneen materiaalin, minkä jälkeen sitä ei voi röntgenkuvin havaita. Koiran välilevyjen kunto ei kuitenkaan ole siis parempi, vaikka kalkkeutumien määrä olisi vähentynyt.

Mikäli IDD-lausunto on annettu suositusikää vanhemmalle koiralle, tulee tulokseen suhtautua varauksella. Suositusikää vanhempana annettu lausunto voi olla esimerkiksi yhden IDD-asteen nuoruusikää parempi¹⁸. Vanhempanakin annettu IDD-lausunto antaa jalostusta ajatellen kuitenkin paremman arvion koiran selästä kuin kuvaamatta jättäminen. Jatkossa olisi suositeltavaa tehdä cockerspanielille viralliset luostokuvaukset 2–3,5 vuoden iässä, jolloin IDD-lausunto on luotettavin.

Maaliskuun 2023 loppuun mennessä Suomessa oli IDD-lausuttu 137 cockerspanielia (Taulukko 2). Kuvattuja koiria on niin näyttely- (90 kpl), käyttö- (22 kpl) kuin sekalinjaisissakin (25 kpl). Linjojen välillä ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa tulosten jakautumisessa. Muissa maissa cockerspanieleille ei voi tietävästi vielä saada IDD-lausuntoa.

Taulukko 2. Cockerspanieleiden IDD-lausunnot (tilanne 1.4.2023).

Tulos	Lukumäärä	Prosenttiosuus tutkituista
IDD0	49 kpl	35,7 %
IDD1	46 kpl	35,6 %
IDD2	24 kpl	17,5 %
IDD3	18 kpl	13,1 %
Yhteensä	137 kpl	100 %

IDD-TULOSTEN TULKINTA

Mäyräkoirilla ja kiinanpalatsikoirilla oireilevan välilevysairauden todennäköisyyden on todettu kasvavan kalkkeutumien lukumäärän noustessa^{19–22}. IDD3-mäyräkoirilla riski on 14–18 -kertainen verrattuna koiriin, joilla on vähemmän tai ei lainkaan kalkkeumia^{20,21}. Näillä koirilla sairaus oli myös vakavampi²⁰. Kalkkeutumien määrällä ja välilevysairauden uusimisen riskillä on havaittu yhteys myös useita rotuja sisältäneessä tutkimuksessa²³.

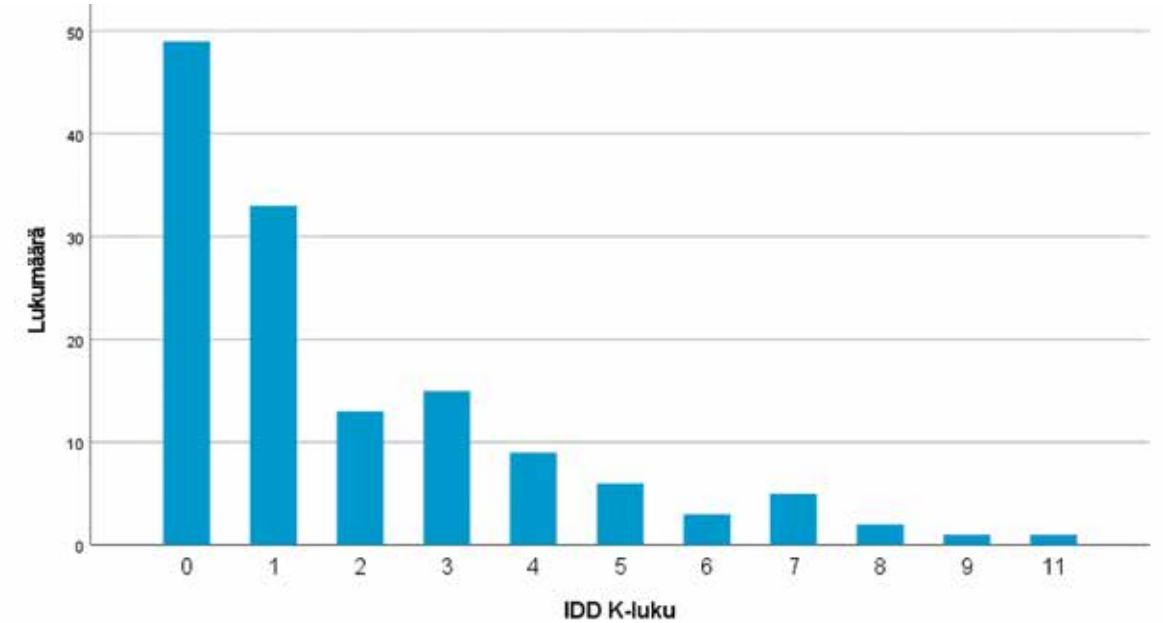
Tilanne on samankaltainen esimerkiksi lonkkien kohdalla: D- tai E-lonkkaisen koiralla on suurempi riski kipua aiheuttavalle ja oireilevalle nivelrikolle kuin A-lonkkaisella. Samaan tapaan IDD3-tuloksen saaneella koiralla on huomattavasti suurempi riski oireilevalle välilevysairaudelle kuin IDD0 koiralla – huonolla tuurilla kuitenkin myös IDD0 voi sairastua. Toistaiseksi ei ole tutkimustietoa, jonka perusteella voitaisiin antaa suosituksia korkeammassa riskissä olevien koirien liikunnasta tai harrastuksista. Ylipaino on kuitenkin syytä välttää.

KOHTI PAREMPAA SELKÄTERVEYTTÄ

Välilevysairautta sairastavaa, oireilevaa koira ei tulisi käyttää jalostukseen. Välilevysairaus oireilee kuitenkin useimmiten vasta jalostusiän jälkeen, cockerspanieleilla keskimäärin hieman alle seitsemänvuotiaana⁴. Oireettomuus toimii siis huonosti jalostuksen työkaluna.

Retrogeenin aiheuttama välilevyjen rappeutuminen nostettiin esiin Luonnonvarakeskuksen tänä vuonna julkaistussa selvityksessä, jossa käsiteltiin koirille hyvinvointihaittaa aiheuttavia perinnöllisiä sairauksia²⁴. Selvitystä ovat olleet tekemässä useat koirien terveyden ja jalostuksen asiantuntijat.

Selvityksen mukaan jalostuksessa tulisi ensisijaisesti pyrkiä ehkäisemään välilevyjen varhaista rappeutumista, mikä on välilevytyrän suurin riskitekijä. Täten jalostuksessa

tulee pyrkiä vähentämään 12-FGF4 retrogeenin esiintymistä rodussa. Cockerspanieleissa on joitain geenin terveen villityypin kantajia. Nämä koirat ovat, ollessaan muutoin jalostuskelpoisia, arvokasta jalostusmateriaalia. Valitettavasti näitä koiria on rodussamme äärimmäisen vähän, eikä näiden koirien ylenmääräinen jalostuskäyttö ole mm. sukusiitosasteen nousun huomioiden järkevää. Näin ollen ainoaksi vaihtoehdoksi geenin terveen villityypin lisäämiseksi jää sen tuominen rodun ulkopuolelta roturisteytyksin. Jo heterotsygoottien määrän lisääntyminen olisi muutos parempaan: kalkkeutumien määrä on heterotsygooteilla keskimäärin vähäisempi^{12,13,21}, mikä on vuorostaan yhteydessä pienempään sairastumisen todennäköisyyteen^{19–21}.

RÖNTGENEULONTA JALOSTUKSEN VÄLINEENÄ

Toinen lähestymistapa, jolla välilevysairauksia voidaan vastustaa jalostuksen tasolla, perustuu IDD-lausuntoihin. Tanskalaiset tutkijat ovat esittäneet, että mäyräkoirilla jalostuksessa tulisi keskittyä retrogeenin sijaan kalkkeutumien määrään perustuvaan jalostukseen, sillä kalkkeutumien määrä on merkittävästi tarkempi sairastumisen ennustaja kuin retrogeenin kantaminen²¹.

Mäyräkoirilla on todettu, että 12-FGF4 -retrogeenin fiksoitumisesta (on miltei kaikilla mäyräkoirilla) huolimatta, rodussa esiintyy perinnöllistä vaihtelua selän kalkkeutumien määrässä: periytymisaste on 0,45–0,8725,26. Yli 0,35–0,4 periytymisastetta pidetään jalostuksessa korkeana. Mäyräkoirilla on siis 12-FGF4 retrogeenin ohella muitakin geneettisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat kalkkeutumien määrään ja sitä kautta sairastumisalttiuteen. Näitä pieni-vaikutteisempia geneettisiä tekijöitä ei tällä hetkellä tunneta.

Jos jalostuksesta karsitaan koirat, joilla on runsaasti kalkkeutumia, on myös jälkeläisillä pienempi todennäköisyys suureen kalkkeutumien määrään. Kun jalostuksessa pyritään kohti hyviä IDD-tuloksia, pienenee suurimmassa sairastumisriskissä olevien koirien määrä ja sitä myötä oireilevien koirien määrä saadaan laskemaan.

Tanskassa mäyräkoirilta vaaditaan IDD-tulos molemmilta vanhemmilta ja IDD3-tuloksen saaneita saa käyttää vain rajoituksin ja perusteluina. Rajoitus astui voimaan vuonna 2019, joten sen vaikutuksista ei ole vielä julkaistu tutkimuksia. Aiempina vuosina heillä on ollut löyhempiä kuvausvaatimuksia (esim. toisesta pentueesta eteenpäin tai vaatimus uroksen kuvaamisesta). Tilastoista voidaan kuitenkin jo nähdä, että suurimmassa sairastumisriskissä olevien IDD3 mäyräkoirien osuus on pienempi niinä syntymävuosina, joi-na kuvausvaatimuksia tai jalostusrajoituksia on ollut (keskimäärin 17 %), kuin muina vuosina (24 %)²⁷.

Ainakin Tanskassa ja Suomessa mäyräkoirilla on otettu käyttöön myös IDD-lausuntoihin perustuva BLUP-indeksi, joka vastaa cockerspanieleillakin jo käytössä olevaa lonkka-indeksiä. BLUP-indeksi on arvio koiran perintötekijöistä tutkitun ominaisuuden suhteen. BLUP-indeksiin vaikuttaa paitsi koiran oma tulos, myös sen sukulaisten tulokset sekä jotkin ympäristötekijät kuten syntymävuosi ja arvostelija. Cockerspanieleille IDD-indeksin käyttöönottoa voidaan selvittää, kun IDD-lausuttuja koiria on vähintään useita satoja. Indeksien käyttöönoton yhteydessä selviää myös kalkkeutumien periytymisaste rodussa.

Vaikka periytyvyyttä ei ole vielä tutkittu cockerspanieleilla, on myös tässä rodussa erittäin todennäköisesti retrogeenin ohella muitakin geneettisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat kalkkeutumien määrään. Siten meillä on jalostuksessa mahdollisuus samojen keinojen käyttöön selkäterveyden

parantamiseksi kuin mäyräkoirilla. Mäyräkoirien tilanne onkin hyvin samanlainen kuin cockerspanieleilla: rotu on muita alttiimpi välilevytyrille, välilevytyrät ovat yleinen kuolinsyy rodussa ja miltei kaikki mäyräkoirat kantavat I2-FGF4 retrogeeniä.

Luonnonvarakeskuksen selvityksessä IDD:n suhteen esitettiin, että retrogeenin kantajilta tulisi vaatia IDD-lausunto²⁴. IDD3-tuloksen saaneet koirat tulisi selvityksen perusteella jättää pois jalostuksesta (Kuva 2). Kah-ta IDD2-tuloksen saanutta ei suositella yhdistettäväksi. Maa- ja metsätalousministeriö voi hyödyntää ehdotuksia laatiessaan lainsäädännön jalostusasetusta. Selvitykses-sä todettiin, että röntgenseulontoihin perustuvien ja-lostusohjelmien vaikutusta sairastuneiden määrään tulisi siirtymäajalla seurata. Tarvittaessa jalostusrajoituksia tulisi kiristää, jos kalkkeutumien määrään perustuvalla karsinnalla ei pystytä vähentämään sairastuneiden määrää tehokkaasti. Näiden asiantuntijoiden laatimien, tutkimustietoon pe-rustuvien suositusten seuraaminen on suositeltavaa myös cockerspanieleilla.

Kuva 2. Luonnonvarakeskuksen selvityksessä esitetty ehdotus jalostusrajoitukseksi. Sallitut yhdistelmät vihreällä, kielletyt punaisella. Oranssia yhdistelmää ei suositella.

Isä/emä	IDD0	IDD1	IDD2	IDD3
IDD0				
IDD1				
IDD2				
IDD3				

Lähteet:

- Packer, R. M. A., Hendricks, A., Volk, H. A., Shihab, N. K. & Burn, C. C. How Long and Low Can You Go? Effect of Conformation on the Risk of Thoracolumbar Intervertebral Disc Extrusion in Domestic Dogs. PLoS One 8, e69650 (2013).
- Goggin, J. E., Li, A.-S. & Franti, C. E. Canine intervertebral disk disease: characterization by age, sex, breed, and anatomic site of involvement. Am J Vet Res 31, 1687–1692 (1970).
- Ferreira, A. J. A., Correia, J. H. D. & Jaggy, A. Thoracolumbar disc disease in 71 paraplegic dogs: Influence of rate of onset and duration of clinical signs on treatment results. Journal of Small Animal Practice 43, 158–163 (2002).
- Cardy, T. J. A., Tzounos, C. E., Volk, H. A. & De Decker, S. Clinical characterization of thoracolumbar and lumbar intervertebral disk extrusions in English Cocker Spaniels. J Am Vet Med Assoc 248, 405–412 (2016).
- Olby, N. J., Dyce, J. & Houlton, J. E. F. Correlation of plain radiographic and lumbar myelographic findings with surgical findings in thoracolumbar disc disease. Journal of Small Animal Practice 35, 345–350 (1994).
- Ryan, T. M., Platt, S. R., Llabres-Diaz, F. J., McConnell, J. F. & Adams, V. J. Detection of spinal cord compression in dogs with cervical intervertebral disc disease by magnetic resonance imaging. Veterinary Record 163, 11–15 (2008).

- Brown, E. A. et al. FGF4 retrogene on CFA12 is responsible for chondrodystrophy and intervertebral disc disease in dogs. Proc Natl Acad Sci U S A 114, 11476–11481 (2017).
- Bergknut, N. et al. Incidence of intervertebral disk degeneration-related diseases and associated mortality rates in dogs. J Am Vet Med Assoc 240, 1300–1309 (2012).
- Proschowsky, H. F., Rugbjerg, H. & Ersbøll, A. K. Mortality of purebred and mixed-breed dogs in Denmark. Prev Vet Med 58, 63–74 (2003).
- Agria Breed Profile: Cocker Spaniel (2011-2016).
- Murphy, B. G. et al. Pathologic Features of the Intervertebral Disc in Young Nova Scotia Duck Tolling Retrievers Confirms Chondrodystrophy Degenerative Phenotype Associated With Genotype. Vet Pathol 56, 895–902 (2019).
- Batcher, K. et al. Phenotypic Effects of FGF4 Retrogenes on Intervertebral Disc Disease in Dogs. Genes 2019, Vol. 10, Page 435 10, 435 (2019).
- Bianchi, C. A. et al. FGF4L2 retrogene copy number is associated with intervertebral disc calcification and vertebral geometry in Nova Scotia Duck Tolling Retrievers. Am J Vet Res 84, (2023).
- Fenn, J. & Olby, N. J. Classification of Intervertebral Disc Disease. Front Vet Sci 7, 707 (2020).
- Brisson, B. A. Intervertebral Disc Disease in Dogs. Veterinary Clinics: Small Animal Practice 40, 829–858 (2010).
- Parker, H. G. et al. An Expressed Fgf4 Retrogene Is Associated with Breed-Defining Chondrodysplasia in Domestic Dogs. Science 325, 995 (2009).
- Jensen, V. F. & Ambjerg, J. Development of intervertebral disk calcification in the dachshund: a prospective longitudinal radiographic study. J Am Anim Hosp Assoc 37, 274–282 (2001).
- Anu Lappalainen, suullinen tiedonanto. (2023).
- Jensen, V. F., Beck, S., Christensen, K. A. & Ambjerg, J. Quantification of the association between intervertebral disk calcification and disk herniation in Dachshunds. J Am Vet Med Assoc 233, 1090–1095 (2008).
- Lappalainen, A. K., Vaittinen, E., Junnila, J. & Laitinen-Vapaavuori, O. Intervertebral disc disease in Dachshunds radiographically screened for intervertebral disc calcifications. Acta Vet Scand 56, 89 (2014).
- Bruun, C. S., Bruun, C., Marx, T., Proschowsky, H. F. & Fredholm, M. Breeding schemes for intervertebral disc disease in dachshunds: Is disc calcification score preferable to genotyping of the FGF4 retrogene insertion on CFA12? Canine Medicine and Genetics 2020 7:1 7, 1–7 (2020).
- Chai, O., Harrosh, T., Bdolah-Avram, T., Mazaki-Tovi, M. & Shamir, M. H. Characteristics of and risk factors for intervertebral disk extrusions in Pekingese. J Am Vet Med Assoc 252, 846–851 (2018).
- Mayhew, P. D. et al. Risk factors for recurrence of clinical signs associated with thoracolumbar intervertebral disk herniation in dogs: 229 cases (1994-2000). J Am Vet Med Assoc 225, 1231–1236 (2004).
- Luonnonvarakeskus. Eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostaminen. Osa III: Koiranjalostuksen ongelmat ja valvontakriteerit. (2023).
- Jensen, V. F. & Christensen, K. A. Inheritance of Disc Calcification in the Dachshund. Journal of Veterinary Medicine Series A 47, 331–340 (2000).
- Lappalainen, A. K., Mäki, K. & Laitinen-Vapaavuori, O. Estimate of heritability and genetic trend of intervertebral disc calcification in Dachshunds in Finland. Acta Vet Scand 57, 1–6 (2015).
- Dansk Gravhundeklub. Mäyräkoirien IDD-lausunnot Tanskassa. (2022). Tarkasteltu syntymävuosia 2000-2020.

IHMISEN JA KOIRAN VUOROVAIKUTUKSESTA

Teksti: Piia Collan, Koirapalvelu Collan

Oletko joskus istunut bussissa erittäin hermostuneen tai hyvin vihaisen ihmisen vieressä? Tuntuiko siltä, että tunne tarttui? Koiran kyky empatiaan on tällä hetkellä erityisen tutkimuksen kohteena. Onkin jo todettu, että koira osoittaa kykyä ainakin empatian esiasteisiin, kuten edellä kuvattuun tunnetilan tarttumiseen. Koira tarkkailee jatkuvasti ihmisen eleitä ja liikkeitä. Lisäksi koira kykenee havaitsemaan mikroeleitä, kuten kasvojen lihasten nytkähdyksiä, jotka ovat ihmisilmälle liian nopeita havaita ja joita emme ehkä edes tiedosta.

KOIRA HAISTAA TUNTEITA

Tunnetilat ovat keino, jolla kaikki eläimet välittävät keskushermostoon tietoa ympäristöstään ja elimistöstään. Tunnetilojen kautta välitämme tuota tietoa myös lajitoverillemme. Tämä hermoston neurobiologinen tila näkyy koko kehossa.

Kemosignaalit, eli hajuviestit ovat kemiallisia viestintämekanismia, jotka ovat kehittyneet lajien sisäiseen viestintään. Eritämme hiekemme kemikaaleja, jotka kertovat mielentilastamme. Ihmisillä kemosignaalien on tutkittu viestivän mm. ihmisten välisestä sukulaisuudesta ja tunnetiloista. Kemosignaalit toimivat tietoisena ajattelumme ulkopuolella eikä niitä tarvitse miettiä. Niihin vain reagoidaan.

Amerikkalaisessa tutkimuksessa 2017 (Interspecies transmission of emotional information via chemosignals: from humans to dogs) haluttiin selvittää, voiko koira haistaa ihmisen tunnetiloja, kuten pelkoa tai onnellisuutta. Tutkimuksessa oli mukana 40 koiraa, 31 labradorinnoutajaa ja yhdeksän kultaista noutajaa.

Kokeessa koiran ja sen omistajan kanssa huoneessa olivat tuntematon ihminen ja hajua erittävä laite. Koira sai liikkua tilassa vapaasti. Koirat altistuivat satunnaisesti joko pelon, onnen tai neutraalin kontrollihajun tuoksulle. Tutkimuksessa havaittiin, että koiran syke oli korkeampi, kun se haisteli pelokkaan ihmisen hajua. Koirilla esiintyi myös enemmän stressiin liittyvää käytöstä ja ne hakeutuivat enemmän omistajansa lähelle altistuttuaan ”pelkotuoksulle”. Kun koira nuuhki ”onnellisuustuoksua”, se oli vähemmän omistajan seurassa ja enemmän tuntemattoman henkilön läheisyydessä.

Koira käyttää jatkuvasti hajuaistiaan havainnoidessaan ympäristöään ja se kykenee siis lukemaan hormonitoimintamme muutoksia. Koira kirjaimellisesti haistaa tunnetiloja. Koska koira siis haistaa pelon, on sitä mahdotonta täysin huijata elekielellä tai verbaaleilla viesteillä. Jos olet pelokas voi koirasikin muuttua pelokkaammaksi. Toisaalta taas rento ja iloinen omistaja voi auttaa esimerkiksi koiraa, joka jossakin tilanteessa jännittää.

SOSIAALISIIN ELEISIIN KESKITYTÄÄ LAJISTA RIIPPUMATTA

Kesyntymisen myötä koiralle on saattanut valikoitua erityinen kiinnostus juuri ihmisen sosiaalisia eleitä kohtaan ja kyky ymmärtää niitä. Taito on ollut sille selviytymisen takia hyvin oleellinen. Eryyisesti oman perheen ihmisten lukeminen on koiralle usein helppoa, joskin virhetulkintojakin syntyy.

Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tiedekunnan sekä Aalto-yliopiston yhteisprojektissa (2017) tutkittiin kuinka koirat katsovat kuvia joissa kohtaavat lajitoverit toisiaan ja ihmiset toisiaan. Tutkimus kuuluu CogniDOG-hankkeeseen, joka selvittää koirien kognitiivisia ominaisuuksia mm. niiden katselukäyttäytymisen perusteella. Aiemmin sama tutkimusryhmä on havainnut, että koirat ovat kiinnostuneita erityisesti lajito-vereidensa kasvoista ja katsovat tuttuja kasvoja tarkemmin kuin vieraita.

Tutkimuksiin osallistui yhteensä 46 koiraa 19:sta eri rodusta (+ 3 sekarotuista), sekä 26 vapaaehtoista ihmistä. Tutkimus osoitti, että koirien ja ihmisten katselukäyttäytymisessä on paljon samankaltaisuuksia. Molemmat lajit katsovat mieluummin kuvia sosiaalista kehonkieltä ilmentävistä tilanteista kuin vastaavia kuvia, joista eleet puuttuvat kokonaan. Lisäksi koirat katsovat enemmän ihmisten sosiaalisia eleitä, kuin myös ihmiset koirien sosiaalisia eleitä.

UPPINISKAINEN KOIRA VAI KESTÄMÄTÖN RISTIRIITA

Vuorovaikutuksen perusta on kahden lajin välinen keskinäinen ymmärrys. Kaikilla lajeilla on oma viestintäkieli, jolla ne tuovat ilmi tunteitaan ja tarpeitaan. Aito vuorovaikutus tulee mahdolliseksi vain, jos molemmat osapuolet kykenevät tulkitsemaan ainakin perustason verran toisen lajin käyttämää viestintää.

Koiran ja ihmisen välisessä vuorovaikutustilanteessa on aina läsnä sanallinen, eli verbaalinen sekä sanaton viestintä. Sanaton viestintä voi olla tunteita, ennakoasenteita, eleitä

tai/ja muita viestejä, joita tahallamme tai tahattomasti annamme ympäristöön.

Yksi suurimmista ristiriitojen aiheuttajista koiralle on verbaalien ja ei-verbaalien viestintätapojen välinen ristiriita. Ihminen, joka viestittää negatiivista tunnetilaa, on vaikka vihainen, voi vaikeuttaa tai tehdä vuorovaikutuksen koiralle jopa mahdottomaksi.

Hyvin tyypillinen tilanne on ihmisen turhautuminen treenitilanteessa ja äänen volyymin kasvaminen (maahan, Maahan!, MAAHAN!). Ihmisen tyytymättömyys kasvaa käsky käskyltä. Hän yrittää huutamalla saada verbaalista viestiään perille. Tilanteessa vika ei ole kuitenkaan koiran kuulossa vaan ongelma on kasvava ei-verbaalinen uhkaavaviestintä ihmisen suunnalta. Koira saattaa tilanteessa väistää tai jopa passiivitua kokonaan. Tämä aiheuttaa ohjaajassa entistä enemmän turhautuneisuutta, joka ilmenee vielä voimakkaampana ei-verbaalisena uhkaavana viestintänä. Noidankehä on valmis.

KOIRAN SELVIYTMISKEINOT OVAT RAJALLISIA

Konflikteja välttääkseen koirat suhtautuvat lähes aina ihmisten uhkaeleisiin mielumminsovittelevasti kuin provosoituen. Koiralla on karkeasti laskien viisi selviytymiskeinoaristiriititilanteissa ihmisen kanssa. Elekieli ja erilaiset sijaistoiminnot, kuten maan nuuhkiminen ja itsensä rapsuttelu, jotka yleensä ovat myös ns. rauhoittavia eleitä, joilla koira rauhoittaa itseään ja ympäristöään. Koiran luonteesta riippuen myös joko passiivisuus tai ylivilkas säheltäminen kuuluu keinovalikoimaan. Viidentenä keinona koiralla on aggressiivisuus. Koiralla onkin siis huomattavasti vähemmän keinoja konfliktin selvittämiseen, kuin ihmisellä. Ihmiset voivat selvittää tarkoitustaan lukuisin eri tavoin. Kuten havainnollistaa, neuvotella, selittää tai perustella.

Ihmisen ja koiran väliset kommunikaatiovaikeudet johtavat joskus myös vaarallisiin tapahtumiin, kun koira esimerkiksi puree ristiriitatilanteessa ihmistä. Väkivaltaan turvautuminen on koiralla henkisen kuormittuneisuuden ja pahoinvoinnin äärimmäinen ilmenemismuoto. Koiran viestejä oikein lukemalla ja tarkkailemalla koiran ja omaa kommunikointia voidaan näitä tilanteita lähes aina ennaltaehkäistä.

TIETOISUUSHARJOITTELU JA TIETO OMISTA TUNTEISTAAN

Tunteiden ylitse vuotaminen, ärtyminen ja suuttumus ovat inhimillisiä ilmiöitä. Jokainenihminen kokee negatiivisia tunteita. Myös tilanteissa, joissa niitä ei pitäisi tuntea. Suuttuessaan lapsille, koska on väsynyt työpäivästä ja ärsyyntyessään koiralle, kun se ei jostain syystä tottele. Hyvä koiranohjaaja kuitenkin havaitsee nopeasti negatiiviset tunnetilansa ja tarvittaessa osaa keskeyttää toimintansa.

Ikävät tilanteet ja tunteet tulee ensin tunnistaa ja myöntää, mutta niistä ei opita pois itsensä syyllistämisen

kautta. Sen sijaan kannattaa keskittyä harjoittelemaan tunteidentiedostamista ja rauhoittumista, oman mielentilan hallintaa ja itsetuntemusta. Mistä hermostut ja miten se näkyy? Mitkä ovat ensimmäisiä merkkejä turhautumisesta? Tunnistatko, jos sinua jännittää tai pelottaa? Tunnistatko ylipäänsä negatiivisia tunteitasi hyvin?

Suurena apuna voi olla tietoisuusharjoittelu. Seuraavalla yksinkertaisella harjoituksella pysähdyt hetkeen ja rauhoitut. Harjoitusta voi käyttää myös negatiivisen tunteen ja/ tai tilanteen katkaisemiseen ja purkamiseen.

TIETOISUUSHARJOITUS

Tehdessäsi harjoitusta säännöllisesti siitä voi syntyä hyvä rutiini. Ennen kisa tai koiranäyttely kehään astumista harjoitus toimii loistavana jännityksen helpottajana. Kokeilemisen arvoista on tehdä harjoitus koiran ollessa vieressä. Koiran kanssa kannattaa tehdä tätä harjoitusta erilaisissa ympäristöissä, metsässä tai vaikka meren rannalla.

Ratkaisevaa ei ole harjoituksen kesto tai sen kokonaan läpikäyminen, vaan keskittyminen. Edetä saa omalla tahdilla. Joku tykkää tunnustella tuulen virettä poskella useamman minuutin ja toinen vain muutaman sekunnin.

HARJOITUS

1. Hengitä syvään muutaman kerran
2. Laita silmät kiinni
3. Etsi yksi kerrallaan viisi asiaa, jotka tunnet kehollasi. Ensimmäinen yksi ja vasta siihen keskityttyäsi toinen. Näitä asioita voi olla vaatteiden tuntu iholla, maan jalkojen alla, kylmä tuuli, painava koira makaamassa varpaiden päällä. Käy jokainen asia rauhas läpi. Keskity siihen ja vain siihen. Tunne ja tarkkaile tuntemusta. Siirry sitten omassa tahdissa seuraavaan ja seuraavaan.
4. Etsi seuraavaksi viisi asiaa yksi kerrallaan, jotka kuulet. Kuulemasi voi olla kaukana kuuluva liikenteen kohina, linnun laulu, laineen liplatus tai jonkun askeleet hiekalla. Siirry omassa tahdissa eteenpäin.
5. Avaa silmäsi. Anna katseen harhailla ja pysähtyä viiteen asiaan yksi kerrallaan. Katso asian väriä, muotoa, kokoa ja ääri viivoja, ei niinkään sitä mikä se on. Käy rauhas omassa tahdissa viisi asiaa läpi.
6. Hengitä syvään muutaman kerran.
7. Jatka rauhallisempaan ja energisempään päivääsi.

Harjoituksen voi tehdä myös erilaisina versioina. Voit valita esimerkiksi vain yhden asian joihin keskityt tai keskityt vaikka vain kahteen asiaan jotka näet. Harjoituksen voi myös keskeyttää. mihin kohtaan vaan. Se siis on erittäin helppo tehdä lyhyessäkin ajassa. Voit aloittaa myös asioista, joita kuulet tai joita näet.

HYVÄN VUOROVAIKUTUKSEN HYÖDYT

Eläimen ja ihmisen välisen vuorovaikutuksen vaikutukset näkyvät monitahoisena kokonaisuutena psyykkisellä, fyysisellä, tunteiden ja sosiaalisella tasolla. Tällainen hyvä vuorovaikutus vaikuttaa stressiä lieventävästi ja lisää sosiaalisuutta. Ihmisen ymmärrys oman mielen ja kehon välisestä suhteesta syvenee, kun herkkävaistoinen eläin reagoi ihmisen tunteisiin ja käyttäytymiseen. Eläimet tuovat mielihyvää, yhdistävät meidät maailmaan ympärillämme. Eläimet antavat joillekin toivoa ja jopa synn elää.

Tutkimuksissa on myös havaittu, että hyvin lyhyetkin yksittäiset vuorovaikutustilanteet esimerkiksi koiran kanssa voivat alentaa stressiä ja kohentaa mielialaa jopa pelkkäihmiskontaktia tehokkaammin. Tällainen vuorovaikutustilanne voi olla edellä mainitun harjoituksen teko yhdessä koiran kanssa.

Eläimen ja ihmisen välisellä sidoksella (human-animal bond) tarkoitetaan sitä, että ihmisen ja eläimen välillä on jonkinlainen kiintymykseen ja tunnesiteeseen perustuva yhteys. Olennaista ajatuksessa on yhteyden molemminpuolisuus. Luottamus, kiintymys, jatkuvuus ja vapaaehtoisuus. Sekä ihmisen että eläimen näkökulmasta.

Lähteet

<https://caritareijonen.fi/tag/tunteen-siirto/>

Millainen on hyvä eläinavusteinen interventio, Käsikirja eläinavusteisten menetelmien

laadukkaaseen toteuttamiseen eri toimintaympäristöissä: Hautamäki, Ramadan, Vilhunen

<https://puremattaparas.fi/category/kayttaytyminen-kasvatus-ja-koulutus/> sporttirakki.fi

<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/ihmisen-tunteet-voivat-tarttua-koiraan-myos-ha->

[jun-kautta-lemmikki-todella-haistaa-pelon/7192936#gs.z2z2229](https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/ihmisen-tunteet-voivat-tarttua-koiraan-myos-ha-jun-kautta-lemmikki-todella-haistaa-pelon/7192936#gs.z2z2229) hankikoira.fi

http://tuulen.mbnet.fi/sm/smarti0.htm_helsinki.fi/uutiset

RÄÄTÄLÖITYJÄ PALVELUITA KOIRAPERHEILLE JA KASVATAJILLE

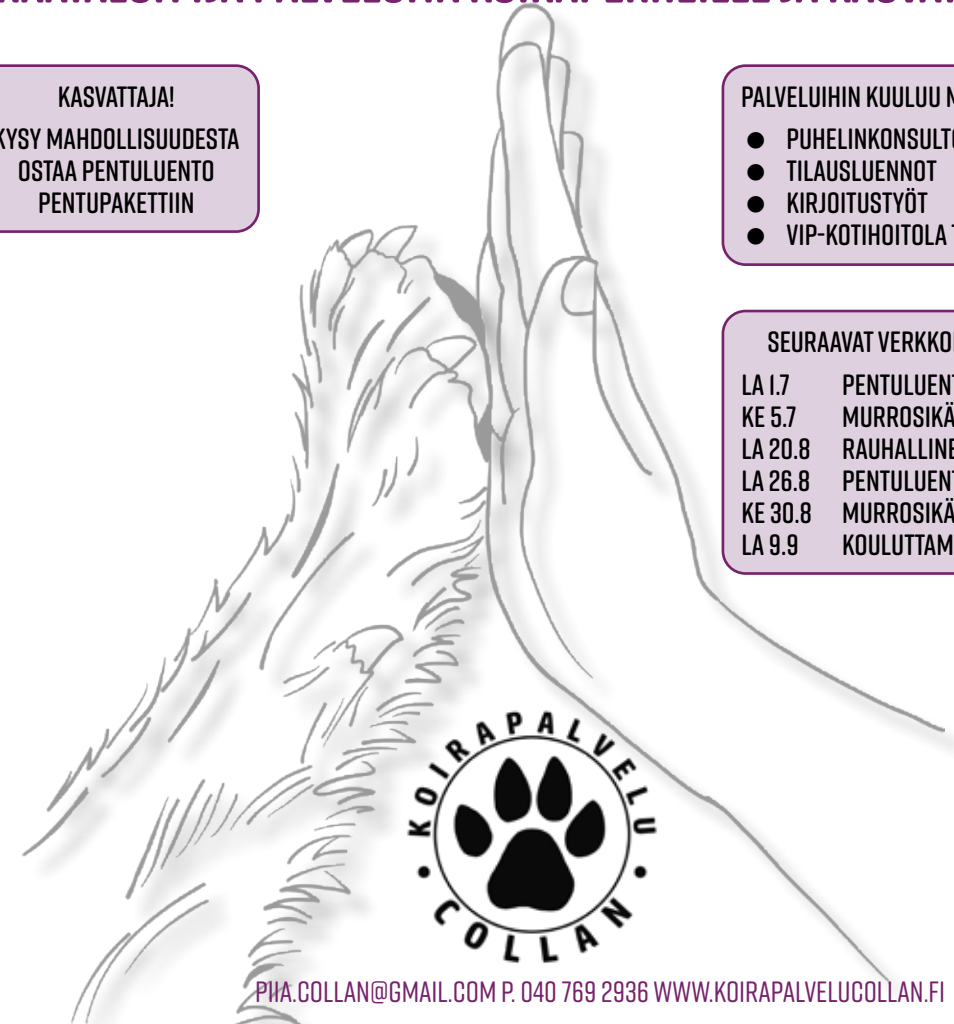
KASVATAJA!
KYSY MAHDOLLISUUDESTA
OSTAA PENTULUENTO
PENTUPAKETTIIN

PALVELUIHIN KUULUU MYÖS MM.

- PUELINKONSULTOINTI
- TILAUSLUENNOT
- KIRJOITUSTYÖT
- VIP-KOTIHOITOLA TAPANILASSA/HKI

SEURAAVAT VERKKOLUENNOT (LIVE)

LA 1.7	PENTULUENTO
KE 5.7	MURROSIKÄINEN KOIRA
LA 20.8	RAUHALLINEN HIIHNÄKÄYTÖS
LA 26.8	PENTULUENTO
KE 30.8	MURROSIKÄINEN KOIRA
LA 9.9	KOULUTTAMISEN PERUSTEET

MURROSIÄSSÄ PELOTTAA JA HORMONIT HERÄÄ

Teksti Piia Collan, eläintenkouluttaja, Koirapalvelu Collan

Murrosikä, jota myös mörkökaudeksi tai pelkokaudeksi kutsutaan, on haastavaa aikaa. Tämä kausi on kuitenkin normaali koiran kehitykseen kuuluva ikäkausi. Siihen liittyvät käyttäytymisen muutokset ovat yksilöllisiä. Koirien murrosikä voi olla koiralle aivan yhtä raskasta aikaa kuin murrosikä ihmisellekin.

MILLOIN?

Kehityskausi osuu aika laajalle haitarille riippuen rodusta, sukupuolesta ja yksilöstä. Nartuilla murrosikä alkaa usein ensimmäisten juoksujen yhteydessä. Juoksujen alkamisajankohta kuitenkin hajaantuu roduilla ja yksilöllä aina puolesta vuodesta puoleentoista. Uroksella ikäkausi alkaa, kun se saavuttaa sukukypsyyden. Yleensä noin kahdeksan-yhdeksän kuukauden iässä. Uroksilla muutokset käytöksessä eivät ole välttämättä yhtä voimakkaita kuin nartuilla, mutta urosten murrosikä saattaa kestää huomattavasti pidempään.

Yleisimmin murrosikä alkaa hieman ennen vuoden ikää. Huojentavaa on, että tämä kausi kestää normaalisti vain muutamasta viikosta muutamaan kuukauteen. On hyvä muistaa, että koira aikuistuu täysin vasta kaksi- kolmevuotiaana ja henkinen kehitys on jokaisella yksilöllä omanlaisensa. Kaikilla koirilla murrosikää ei tunnu tulevan lainkaan.

MITÄ TAPAHTUU?

Koiran taidot taantuvat tai jopa kokonaan unohtuvat. Se ei osakaan asioita, jotka aiemmin sujuivat erinomaisesti. Koira saattaa alkaa vetämään hihnassa, haukkua ja rähistä vastaantulleille, merkkeillä sisälle ja puolustaa sille tärkeitä resursseja kuten luita tai nukkuapaikkaa. Yksinolon kanssa voi ilmetä haasteita ja koirasta voi tulla varautunut vieraita ihmisiä kohtaan. Koira saattaa turhautua helposti, jos ei saavuta haluamaansa. Sen keskittymiskyky huononee.

Murrosikäisen koiran motivoiminen voi olla haastavaa. Pentu on normaalisti hyvin kiinnostunut omistajastaan ja palkkioista. Sukukypsyyden kynnyksellä mielenkiinnon kohteet muuttuvat. Ihmisen silmään koira saattaa vaikuttaa tällöin hankalalta. Se haluaa vain nuuskia toisen koiran jättämää hajujälkeä ja viis veisaa lihapullista tai omistajansa käskyistä. Tähän liittyy omistajan kokemus ”korvien katoamisesta”. Jokin herättää koirassa niin voimakkaan mielenkiinnon, että se ei yksinkertaisesti enää kykene huomamaan omistajaa tai omistajan käskyjä.

Voi käydä niinkin, että koira ei enää innostu toisista koirista yhtä paljon kuin ennen, varsinkaan jos kyseessä on saman sukupuolen edustaja. Se ”valikoi” tarkemmin koirat, joiden kanssa ystävystyy ja leikkii. Se saattaa hyväksyä leikkivereikseen vain oman rotunsa edustajia.

Murrosiässä koiran tekemisen tarve on suurimmillaan. Se pursuu nuoruuden voimaa. Ellei sille tarjota riittävästi sopivia aktiviteetteja se saattaa alkaa tuhoamaan kotia ja keksii aivan varmasti omia puuhia purkaakseen loputonta määrää energiaansa. Kodin tuhoaminen on aika yleistä ja saattaa yllättää omistajat.

PELOTTAA

Murrosiässä koira voi alkaa pelätä asioita, joita ei ole aiemmin säikkyntä tai/ja jotka ovat teille aivan arkipäiväisiä kuten leijailevat lehdet tai lapsen huudahdus. Pimeässä säikkyminen voi olla vielä voimakkaampaa. Omistajasta tuntuu ehkä siltä, että koira säikky ”olemattomia”. Koiralle pelästyminen ja pelko on kuitenkin todellista. Se voi reagoida hyvin voimakkaasti. Sännätä pakoon tai haukkua ja rähistä pelottavalle kohteelle.

Omistajan tehtävä on olla koiralle tukena ja turvana. Pelkoa ei tule vahvistaa kiinnittämällä asiaan turhaa huomiota tai surkuttelemalla koiraa. Ihmisen tulee olla peruskallio ja pysyä rauhallisena ja varmana kaikissa tilanteissa. Kun kohtaatte asian joka koiraa jännittää, voitte tarkkailla sitä kaikessa rauhassa etäämmällä. Voit palkita koiraa, rohkaista ja kehua sitä, kun se katselee kohdetta rauhallisena tai ottaa kontaktia sinuun. Näin pikkuhiljaa erilaiset jännittävät asiat tulevatkin koiran mielestä mahdollisuuksiksi saada herkkuja. Tilanne helpottaa. Murrosikäisen koiran kanssa sosiaalistaminen käydään osittain tai joskus jopa kokonaan uudelleen läpi. Usein kuitenkin nopeamassa tahdissa kuin pentuna.

Jos koiraasi vain hieman jännittää, se voi tottua, kun tilanteessa ollaan rauhallisena ja positiivisin mielin. On kuitenkin tarkkailtava tiiviisti koiran elekieltä. Jos koira selvästi pelkää ja pyrkii pois tilanteesta, se voi totutumisen sijaan oppia pysyvästi pelkäämään asiaa. Tällöin voi olla tiedos-

Sisälle, vaikka ikkunan kautta, teinit, kuva: Annika Kontturi-Salmi

sa suuriakin ongelmia. Tästä syystä voimakkaasti pelkäävä koira pitää viedä tilanteesta välittömästi pois. Koiran saa ottaa syliin, jos on itse rauhallinen. Syliin ottaminen ei voimista tunnetilaa vaan tuo turvaa. Omistajan hätäantyminen ja koiran surkuttelu sen sijaan tarttuu varmasti ja pahentaa tilannetta.

Kun koira on saanut levätä ja purkaa pelosta syntyneitä stressitasoa muutaman päivän, voidaan koiraa alkaa asteittain siedättää jännitystä herättäneeseen asiaan. Siedättämisessä oleellisin asia on etäisyys. Välimatkan tulee olla sellainen, että koira kykenee olemaan koko ajan rento. Tilannetta vaikeutetaan, eli etäisyyttä kohteeseen kavennetaan hyvin vähitellen koiran tottuessa asiaan. Tämä saattaa viedä pitkäänkin. Kiirehtiä ei kannata, koska silloin voi tulla voimakastakin takapakkia ja olette entistä hankalammassa tilanteessa.

Kun huomaat ensimmäisiä merkkejä murrosikään liittyvästä pelkokaudesta kannattaa laittaa päivämäärä ylös. Seuraa tilannetta. Jos pelkokausi tuntuu pitkittyvän yli neljän kuukauden mittaiseksi kannattaa olla yhteydessä eläintenkouluttajaan. Asiaa ei enää silloin voi selittää murrosiällä. Arkuus, pelot ja epävarmuus haittaavat koiran elämää ja niihin kannattaa aina puuttua.

JÄNNITYSTÄ HELPOTTAMAAN

Sen lisäksi, että pureskelu, nenätyö ja mielekäs tekeminen purkaa loputonta nuoren koiran energiaa ne helpottavat stressiä, jota syntyy mahdollisista peloista ja jännityksestä. Levostakin on huolehdittava, jotta koira ei koko ajan käy ylikierröksillä. Jos nuori koira tohottaa menemään koko

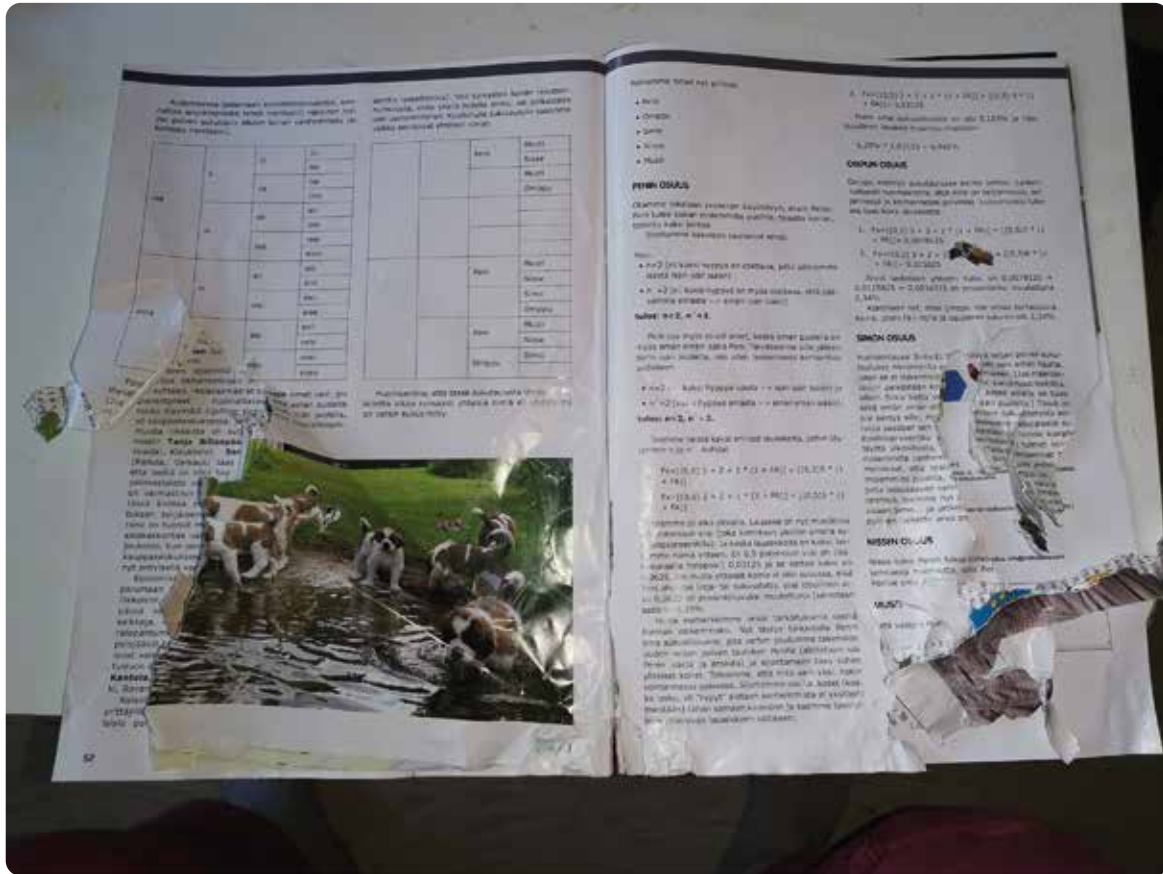
ajan sata lasissa, pelkästään se tuo liikaa stressiä koiralle. Rauhoittumisharjoituksista ja mallitreenistä, kun se tehdään koiran osaamistason mukaan voi olla hyötyä kierrosten laskemisessa.

Joillekin auttaa feromoni haihdutin ja/tai panta, esimerkiksi Adaptil. Hieronta voi myös rauhoittaa koiraa. Rauhalliset metsälenkit rentouttavat niin koiraa kuin omistajaa. Ennestään tutut hyvät koirakaverit tuovat oman lajitoverin seuraa ja opettavat tärkeitä sosiaalisia taitoja, jotka murkkuikäisellä ovat joskus kadoksissa. Kiihdyttävät leikit ja liikunta kannattaa lopettaa rauhallisempaan työhön eli yksinkertaisuudessaan vaikka heittämällä nameja maahan etsittäväksi. Leikkejä, joissa koira menee ylikierröksille kannattaa välttää tai ainakin rajoittaa. Tällaisia voivat olla esimerkiksi pallonheitto ja taisteluleikit. Voimakasta kiihtymystä aiheuttavat harrastukset voidaan myös laittaa hetkeksi tauolle.

UHMAAKO KOIRA SINUA?

On yleinen ja virheellinen käsitys että murrosiässä koira uhmaa omistajaa. Se ei myöskään ”sikaile”, kiukuttele tai puno juonia sinua vastaan. Murrosikäinen koira on epävarma ja herkkä. Sen itseluottamus on vasta kehittymässä. Koira on itsenäistymässä ja se tarvitsee paljon rohkaisua, tukea ja ymmärrystä.

Pahin virhe on ottaa koiran toimet henkilökohtaisena loukkauksena ja uppiniskaisuutena. Silloin joudutaan helposti kierteeseen, joka voi synnyttää suuriakin ongelmia. Epävarma koira reagoi voimakkaasti, jolloin omistaja kieltää, komentaa ja pakottaa, koska kokee, että koira uhmaa

Ahkeraa lukemista

Sosiaaliamista ja uusia kokemuksia, kuva: Annika Kontturi-Salmi

omistajaansa. Koirasta tulee entistä epävarmempi koska sen sietokyky ylittyy eikä omistajan käytös ole enää luottamusta herättävää vaan ristiriitaista jopa pelottavaa. Ihmisen otteet kovenevat jälleen ja ongelma on valmis.

Nuorelle koiralle on hyödyllisintä omistajan lempeä johdonmukaisuus. Koiran käytöstä ei pidä ottaa itseensä tai ajatella että on epäonnistunut koulutuksessa. Tämä on tietysti inhimillinen ja hyvin yleinen reaktio, mutta täysin turha. Koiran pitämiseen saattaa liittyä suuriakin paineita. Ongelmakäytösten ilmeneminen on aina kuormittavaa ja omistajaa saatetaan syyllistää voimakkaastikin. Normaalille kehitysvaiheelle ei tarvitse kuitenkaan etsiä syyllistä.

VALITSE OIKEA KEINO OIKEALLA HETKELLÄ

Murkkuikäiselle koiralle ei yleensä kannata opettaa uusia vaikeita asioita. Sen sijaan tulee vahvistaa jo opittua ja ylläpitää koiran taitoja. Hätäisiä korjausliikkeitä ei pidä mennä tekemään. Koiralta ei kannata vaatia ja edellyttää paljoa asioita, koska se ei vaan yksinkertaisesti juuri nyt näihin kykene. Fiksu omistaja on opettanut tärkeimmät taidot, eli luoksetulo, luopuminen, käsittely, yksinolo, kontaktin otto

pyynnöstä ja hihnakävely ennen murrosikää mahdollisimman vahvoiksi.

Nuoren koiran kanssa on erittäin tärkeää kohdella sitä päättäväisesti, mutta rauhallisesti. On pidettävä huoli siitä, että vain oikein käyttäytyminen on sille kannattavaa. Ennakointi on enemmän kuin suotavaa. Esimerkiksi koiraa, joka yhtäkkiä karkaa voi pitää vaikka pitkässä liinassa pahimman murkkuuhunnan ajan. Näin väärä käytös ei vahvistu, koska sitä ei pääse ilmenemään. Jos väärää käytöstä ilmenee, pitäisi huolehtia siitä, että koira ei saavuta sillä halua- maansa.

Ihmisen sinänsä inhimilliset reaktiot ja tunteet estävät tilanteissa usein neuvokkuuden, jolla asia ratkaistaisiin helpommin. Uros saattaa haistella antaumuksella narutun tuoksua. Omistaja yrittää kiskoa hihnasta ja huutaa käskyjä, mutta aivan turhaan. Sen sijaan omistaja voi myös odottaa, että koira saa toteuttaa lajityypillisen tarpeensa. Jos on kiire töihin voi vaikka kävellä koiran viereen. Nostaa lempeästi sen päätä hajulta irti ja houkuttaa mukaansa. Ihminen on kekseliäs, kun ottaa rauhallisemmin. Aina voi löytyä koiraystävällinen nuoreen koiraan tehoava keino ja ”taistelut” kannattaa valita fiksumasti. Pyri siihen, että aina kun

pyydät koiraa tekemään jotain, se onnistuu siinä. Molempien hermot säilyvät ja suhde pysyy hyvänä.

MOTIVOI JA OLE KIINNOSTAVA

Yleensä suurin haaste murrosiässä liittyy koiran motivointiin. Käykin niin, että palkka, joka on aiemmin kelvannut ei merkitse koiralle enää mitään. Tällöin on syytä korottaa roimasti panoksia. On kiltisti kaivettava sisäfleeet ja lihapullat esille.

Jos sinulla on jotain mikä kiinnostaa tilanteessa enemmän kuin mikään muu onnistut myös murkkuikäisen kouluttamisessa. Palkka on ihmisen tärkein työkalu ja mitä enemmän sinulla on erilaisia palkkoja, eli työkaluja käytössä sen helpommin koulutus sujuu. On varaa valita mikä motivoi juuri tällä kertaa ja tässä tilanteessa.

Tehokas palkan käyttö muistuttaa koirallesi, että sinä olet edelleen kaikkein kiinnostavin asia maailmassa, onhan sinulla aina hallussasi ne parhaat herkut ja lelut. Kanssasi on kivaa ja sinuun keskittyminen kannattavaa.

Kouluttamisen ja treenihetkien on syytä olla lyhyitä ja ne pitäisi aina lopettaa helpoihin tehtäviin, jotta seura-

vallakin kerralla treeni maistuu. Koiran keskittymiskyky on murrosiässä heikko ja on erittäin tärkeää huolehtia treenien laadusta. Tiputa rohkeasti vaatimustasoa, jotta koiran motivaatio säilyy ja tekeminen on molemmille mielekästä.

KYLLÄ SE SIITÄ?

Nuoren koiran annetaan joskus puuhata ei toivottuja asioita liikaa ja liian pitkään. Ajatellaan, että kyllä se siitä kasvaa ja rauhoittuu. Näin ei tule tehdä. Se mitä koira tekee, se vahvistuu. Vaikka joskus tolkutontakin menoa pitää ymmärtää on syytä muistaa, että koira oppii koko ajan. Jos se saa useamman viikon näykyä sinua ja haukkua kun vaatii huomiotasi, käytöstä varmasti jatkossakin ilmenee. Ymmärrä, mutta tartu toimeen.

Murkkuikäisen kanssa kysytään pitkää pinnaa. Omistajan kannattaa ottaa rauhallisesti ja vetää henkeä. Huumorikin saattaa auttaa kauden yli. Jos kuitenkin elämä alkaa tuntua liian haasteelliselta ja oleminen koiran kanssa on enemmän stressaavaa kuin kivaa on syytä kääntyä ammattilaisen puoleen. Mieluummin ajoissa, jotta tilanne ei eskaloituisi.

HANNA NYMANIN TRIMMAUSKURSSILLA

Teksti: Annika Kontturi-Salmi

Kuvat: Mari Salminen

Trimmauskurssin vetäjä Hanna Nymanin ja Evan halihetki

Cockerspanielit:ry järjesti lauantaina 1.4.2023 trimmauskurssin Hehkun Majalla Salossa. Tavoitteena oli oppia trimmaamaan cockerspanieli rodunomaisesti. Kurssin vetäjänä toimi pitkän linjan kasvattaja ja trimmaaja Hanna Nyman, kennel Finemoon. Osallistujat olivat jaettu kahteen ryhmään, ensimmäinen aamupäivällä ja toinen iltpäivällä. Kurssi oli erittäin suosittu, koirakkoja ja kuunteluoppilaita oli reilut 25. Päivä oli intensiivinen, mutta Elina Ohlsin ja Mari Salminen pitivät jaksamisestamme erittäin hyvää

huolta. Oli aamupalatarjoilu, lounas ja suolainen piirakka iltpäivällä. Meillä oli myös mahdollisuus hankkia cockerille sopivia shampoita, trimmausvälineitä ja näyttelyviittoja paikan päällä kiitos Voimaeläin ja Rekku Relax.

Hanna Nyman painotti alustuksessaan kolmea kulma-kiveä koiran turkinhoidossa; ruoka, shampoo ja hoitoaine sekä säännöllinen harjaus. Ruoan valinta on yksilöllinen, joskus cockerin turkki vaatii öljytilkan voidakseen hyvin. Shampooon tulee olla hellävarainen mutta puhdistava, teho-

Teoriaosuus meneillään

Kasvojen trimmausta

Otsalamppu helpottaa näkemistä

Hanna esittelee takaosan turkin linjaa

Takajalkojen siistiminen meneillään

Trimmauksen ei tarvitse olla niin vakavaa

Madde odottaa mallivuoroaan

hoidot silloin tällöin ovat turkille hyväksi. Hanna suositteli käyttämään hoitoainetta joka pesun jälkeen.

Demokoirina Hannalla oli kaksi cockeria, Madde ja Eva, jotka olivat puoliksi trimmatut. Hanna aloitti demonstraation esittelemällä trimmatun puolen ja saimme niin sanotun hand-outin mihin oli selostettu trimmauksen pääpiirteet kuvin. Hanna painotti että trimmaus on osa cockerspanielin terveydenhoitoa, ei vaan näyttelyihmisten hössötystä.

Hanna esitteli pään ja selän nyppimiseen talkki, sormikumit, tiheää kampa (metallinen täikampa) ja pohjavillaharaa. Korvien ala ja yläpuoli nipukkaasti voi ottaa koneella, myötakarvaan. On jokaisen oma valinta, minkä tyylin trimmaukseen valitsee, mutta kunhan tiedostaa että mihin eri tekniikat johtaa. Nyppiminen voi olla aikaa vievää ja työlästä ensimmäinen kerta, mutta sitä ei tarvitse montaa kertaa tehdä koiran elämän aikana. Tiheällä kammalla pääsee nopeammin eteenpäin ja on suhteellisen hellävarainen. Paraskin pohjavillaharava katkoo turkkia, mutta laadukas pohjavillaharava tuo siistin turkin mitä on helppo hoitaa, mutta käytön pitää olla säännöllistä. Mikäli ilmoittaa cockerinsa näyttelyyn, on suositeltavaa trimmata viikkoa ennen, jotta saksien jäljet tasoittuvat. Näyttelyä edeltävänä iltana joutuu silti vielä siistimään turkin.

COCKERI ON TRIMMATTAVA, EI LEIKATTAVA ROTU

On hyvä tiedostaa että koneella ajaminen johtaa turkin tiheentymiseen ja joistakin turkeista tulee lammasmaisia, karvan tekstuurikin muuttuu ja huopaantuu helpommin. Tämä on kuitenkin yksilöllistä ja kaikkien turkkeja tämä ei lopullisesti pilaa. Hanna huomauttaa että nämä ovat makusasioita ja joskus elämässä voi tulla tilanteita kun ei pysty koiran turkkia hoitamaan. Takuttomuus ja harjaus ovat tärkeitä. Kun harjaa ja kampa on tärkeää että pääsee ihoon asti. Helposti voi käydä niin että harjaa vaan pintaa eikä huomaa että ihon lähellä on takkuja. Valitsi minkä tyylin vaan, on hyvä tietää että jos haluaa käydä näyttelyissä kannattaa turkinhoitoon ja trimmaukseen panostaa.

Hanna kannusti meitä harjoittelemaan, jos joskus leikkaa esimerkiksi liikaa, karva kasvaa kyllä takaisin. Karva on uusiutuva luonnonvara. Kunhan muistaa mistä leikataan ja mistä nypitään. Täytyy myös muistaa että trimmaustyyliä on monia ja joskus itse on se kaikkein kriittisin lopputuloksen suhteen. Jokainen on joskus trimmannut ensimmäisen koiransa.

KURSSILAISTEN MIETTEITÄ

Kurssi tuli tarpeeseen ja sain sieltä hyviä vinkkejä kotitrimmin tekoon. Tärkeimmät opit minulle olivat kissantassujen ja kaulan alueen trimmi sekä tassujen koristekarvojen muotoilu. Jatkokurssia kuitenkin odotellaan täälläkin, jotta saan varmuutta lisää.

Nina ja Lotta

Kurssilta sain hyviä ohjeita ja harjoittelua onkin jatkettu kotona, testikappaleitahan minulla riittää. Vielä jäi kuitenkin tarvetta jatkokurssille, sitä odotellen.

Arja & Anssi

Totaali aloittelijana erittäin tarpeellinen kurssi ja paljon jäi opittavaa ja jatkokurssia odotellessa mutta saatiin lisää itsevarmuutta ja kotona heti jo testailtiin.

Ansku ja Zemo

Kurssi oli hyödyllinen, kiitos siitä ja hyvistä ohjeista. Jatkan harjoittelua. Kurssin jälkeen oli heti näyttely ja näyttelyssä ei tullut moitetta turkista, joten yritän luottaa omaan kädenjälkeen ja tehdä näyttelytrimmin jatkossakin itse.

Petra ja Nemo

Oli kiva ku näytettiin kädestä pitäen ja sai palautetta omasta kädenjäljestä. Pidän lisäksi siitä että ohjaaja ei ainoastaan selittänyt miten vaan myös miksi.

Laura & Vela

HANDS ON – LAITETAAN KÄDET COCKERIIN!

Teksti ja kuvat Marianne Sundblad

Cockerspanielit ry järjesti huhtikuun alussa ”Cockerimaisen superviikonlopun” Salossa. Lauantaina oli trimmauskurssi ja sunnuntaina ns. Hands On -tapahtuma. Kutsussa sanottiin: ”Laitetaan kädet cockeriin ja luetaan rotumääritelmä niin teoriassa kuin konkreettisesti.” Kuulosti mielenkiintoiselta varsinkin kun luennoitsijana oli Arja Koskelo.

Kuva: Marianne Sundblad

SUUNTANA SALO

Cockerspanielit ry:llä on tuhatkunta jäsentä Hangosta Pet-samoon, ja kun tapahtumia järjestetään ihan fyysisesti, aina ollaan jonkun lähellä ja jostain kaukana. Lounais-Suomessa on kuitenkin paljon cockeri-ihmisiä, ja kun järjestäjätkin olivat sieltä suunnasta, Salo oli luonteva valinta. Eikä sinne aja kuin tunnin pääkaupunkiseudulta. Saloon siis minäkin suuntasin ja kovasti odotin päivän antia ja varsinkin Arja Koskelon esitystä.

Päivä alkoi aamupalalla ja tutustumisella, josta minä jäin paitsi, koska olen ns. aikaoptimisti eli aina joka paikasta myöhässä. Toki sain vielä kahvia ja voileivän, kun reilun akateemisen vartin jälkeen liityin noin 20 muun cockeri-ihmisen seuraan kuuntelemaan Arjan esitystä.

ARJA KOSKELO

Arja vastaa ulkomuototuomarikoulutuksesta cockerspanieleiden osalta Suomessa. Esitys, jonka saimme nähdä ja kuulla, on sama, jonka hän esittää uusille cockerituomareille eli tällaisen on/off-näyttelyharrastajalle erittäin mielenkiintoista kuultavaa.

Arja aloitti kertomalla hieman omasta taustastaan. Hänen cockeriharrastuksensa alkoi jo kouluaikana, kun hän vietti pari kesää Englannissa kenneltyttönä kuuluisassa Astrawin-kennelissä. Itse hän on kasvattanut 15 cockeripentuetta.

Ulkomuototuomariksi Arja valmistui vuonna 1986, ja ensimmäinen rotu oli luonnollisesti cockerspanieli. Tällä hetkellä Arjalla on arvostelu-oikeudet noin 150 rodulle.

Kuva: Marianne Sundblad

Arjan ulkomuototuomariuran kohokohta oli vuonna 2009, jolloin hän ja Anja Puumala arvostelivat cockerspanielit Crufts'n kuuluisassa koiranäyttelyssä. Sitä ennen tai sen jälkeen – vuodesta 1891 – yksikään ei-brittiläinen tuomari ei ole päässyt Crufts'iin arvostelemaan cockereita.

ARJAN ESITYS

Aluksi Arja halusi korostaa, että jokaisen rodun rotumääritelmästä vastaa rodun alkuperämaa eli cockerspanielin kohdalla Englanti. Eri maissa kuten esim. USA:ssa on cockerille hieman erilaisia rotumääritelmiä, joita Arjan mukaan noudatetaan kun kyseisessä maassa arvostellaan, mutta Suomessa käytettävä rotumääritelmä on käännös brittien rotumääritelmästä. Sekin on vuosien varrella muut-

tunut. Arjan mukaan esimerkiksi väreistä rotumääritelmästä sanottiin aiemmin brittiläisen suurpiirteisesti ”various colours” – useita eri värejä. Nyt tätäkin on täsmennetty.

Arja kävi melko yksityiskohtaisesti läpi sen, miltä cockerinin tulisi näyttää. Mieleeni jäivät esimerkiksi rungon mittasuhteet (cockerin rungon tulisi olla neliö) ja yleisesti se, että cockerinin tulee olla iloinen ja avoin koira. Esityksessä oli paljon kuvia rotumääritelmää vastaavista cockereista. Ja toisaalta sellaisista, jotka eivät niinkään vastaa rotumääritelmää. Oli mielenkiintoista itse arvioida Arjan kuvista, mitkä koirat vastasivat rotumääritelmää, mitkä eivät ja miksi.

Arja jakoi osallistujille myös rotumääritelmän tulkinta-ohjeet, jotka hän antaa uusille cockereiden ulkomuototuomareille. Niitä lukiessa silmiin sattui seuraava määri-

Kuva: Marianne Sundblad

telmä: "Paljon tavaraa pienessä tilassa. Sporttinen, iloinen koira, jolla lempeä katse ja reipas luonne. Hyvin kehittynyt pyöreä runko ja tasapainoiset reippaat liikkeet sekä iloinen häntä ja hyvä ryhti." Uudet tuomarit saavat mukaansa myös yhden sivun lunttilapun, johon on koottu tärkeimmät asiat cockerista. Arja sanoi, että on kuullut näiden lunttilappujen olevan ahkerassa käytössä.

Arja halusi myös korostaa, että Suomi on tuomari-koulutuksen mallimaa; koulutus on pitkä ja tehokas.

HANDS ON

Arjan todella mielenkiintoisen luennon jälkeen pääsimme itse käytännössä laittamaan kädet cockereihin. Kaikki "näytekappaleet" olivat cockerimaisen iloisia ja ottivat tyytyväisinä vastaan kaiken saamansa huomion.

Minusta erittäin hyödyllistä oli myös koirien liikkumisen arviointi. Näyttelyissä sitä sen verran jännittää oman koi-

ransa (lue itsensä) esiintymistä, että harvoin pystyy keskittymään muiden koirien liikkeisiin. Nyt saimme yhdessä katsoa koirien juoksua sivulta, edestä ja takaa ja myös kuulla Arja Koskelon arvioita niiden liikkeistä.

JALOSTUSTOIMIKUNNAN OSUUS

Luennoitsijan sairastumisen vuoksi meillä ei varsinaisesti ollut ohjelman mukaista jalostustoimikunnan osuutta, mutta osallistujat saivat sen sijaan kertoa omia mielipiteitään ja tehdä kysymyksiä. Osallistujajoukossa oli sekä kokeneita kasvattajia että tällaisia satunnaisia näyttelyharrastelijoita kuin minä eli näkökulmia oli useita. Keskustelu oli vilkasta, ja uskon, että kaikki osallistujat olivat tyytyväisiä päivän antiin ja saamiinsa oppeihin.

Suurkiitos järjestäjille erinomaisesti järjestetystä ja hyödyllisestä päivästä!

Kuva: Marianne Sundblad

METSÄSTYSTOIMIKUNNAN ESITTELY

1. Kuka olet ja mistä tulet?
2. Kerro lyhyt oma historia cockereiden kanssa?
3. Mitä toivot käyttölinjaisilta cockereilta ja harrastajilta nyt ja tulevaisuudessa?

JENNI JUSELIUS

1. Jenni Juselius Pukkilasta.
2. Perheeseen tuli käyttösprinkku vuonna 2012, jonka piti olla mun koekoira ja isännän metsäkaveri. Siinä kävikin sitten niin että yhdestä koirasta ei ollut kahdelle, ja isäntä totesi "ota vaikka joku kiva pieni cockeri". Siitä sitten tuumasta toimeen ja pentueita etsimään. 2014 vuonna oma pikkumusta oli sitten totta.
3. Cockeri-ihmisillä on samanlaista positiivista hyöri-
nä kuin koirillaankin. Sitä yhteisöllisyyttä on syytä
vaalia. Huumorikin kukkii aina, kun cockeri- säännöt
on kyseessä. Koirien toivon pysyvän toimintakykyi-
sinä metsästyskoira millaisia ne ovat olleet jostain
1800-luvulta asti. Terveyttä ja pitkä ikää, sillä varsin
terve rotu kuitenkin kyseessä. Hienoja hetkiä met-
sällä nyt ja tulevaisuudessakin.

HERTTA PIRKKALAINEN

1. Hertta Pirkkalainen, Joroinen
2. Hain ensimmäisen käyttöcockerini Ruotsista 2007. Halusin pienen, mutta monipuolisen metsästys-
koiran, joka kulkee helposti menossa mukana. Sain
mitä hain ja vielä paljon enemmän! Nyt takana 16
harrastusvuotta ja kotona kolme cockeria kolmessa
polvessa.
3. Cockeri on monipuolinen metsästyskoira pien-
riistan pyyntiin. Se kuitenkin kiepsahtaa omis-
tajan kainaloon heti tilaisuuden tullen. Toivon,
että cockeri säilyy iloisena ja energisenä metsästys-
koirana, jonka kanssa voi harrastaa monipuolisesti
ja joka solahtaa helposti arkeen. Harrastajilta toi-
von samaa pilkettä silmäkulmiin, mitä cockereilla-
kin on!

COCKERSPANIELIT RY

PETRA SAARI

1. Petra Saari Tampereen maaseudulta Teiskosta
2. Halusin aktiivisen ja isomoottorisen koiran harras-
tukseen kun minulla oli ollut hitaampia "dieselmal-
leja". Päätin että jos hankin käyttölinjaisen met-
sästyskoiran, luonnollisesti paneudumme myös
rodunomaisiin kokeisiin. Cockerini Lavi tuli minulle
vuonna 2015. Aloin metsästää Lavin myötä itse ja
lopulta touhu vei niin mennessään että oikeastaan
ne muut harrastukset ovat vähän jääneet.
3. Toivon cockereilta hyvien metsästysominaisuu-
sien säilymistä, tasapainoista luonnetta ja yhteis-
työkykyä. Cockeri-ihmisistä voisin oikeastaan toi-
voa hyvin pitkälti samaa.

TIINA KARLSTRÖM

1. Tiina Karlström Kempele (Oulun naapurikunta)
2. Ensimmäisen cockerspanielin sain v1977. Olin sil-
loin 13-vuotias. Ensimmäisen käyttölinjaisen cocke-
rin toin Ruotsista v 2004. Olin silloin 40-vuotias.
Cockereiden kanssa olen puuhastellut monipuoli-
sesti lähes koko ikäni. Olen harrastanut eri lajeja,
kisannut niissä sekä ollut mukana kokeiden järjes-
telytehtävissä ja toimikunnissa. Minulla on SPA- ja
SPME-kokeiden ylituomarioikeudet, joten myös
siitä näkökulmasta olen cockereita usean koirasu-
kupolven ajan saanut seurata.
3. Toivon että näitä hienoja koira käytetään ja jalos-
tetaan samoilla kriteereillä kuin ne on sukupolvien
ajan luotu - suosimalla jalostuksessa hyviä metsäs-
tyskoiria. Hyvä käyttölinjainen cockeri työsken-
telee tehokkaasti ja yhteistyössä ihmisen kanssa.
Työtehtävien ulkopuolella se on rauhallinen ja hil-
jainen sekä suhtautuu sosiaaliseen ympäristöönsä
ystävällisesti.

Tuo vuosikymmenten jalostustyö näitä ominai-
suuksia vaalien on tehnyt käyttiscockerista halutun
koiran myös agilityyn ja tokoon sekä moniin mui-
hin nykyaikaisiin koiranvirkeihin (huume-, räjähd-
ja avustajakoirat). Niihin ne toki soveltuvat hyvin,
mutta jalostustyössä myös nykysukupolvesta
eteenpäin tulee metsästysominaisuuksia edelleen
vaalia. Se tarkoittaa sitä, että vähintään jalostuk-
seen käytettävien koirien ominaisuudet dokumen-
toidaan metsästyskokeessa. Jo matalin palkintosija
AVO 3 kertoo että koira on käyttökelpoinen met-
sästyskoira, joka pystyy suoriutumaan riittävällä
tasolla alkuperäisestä käyttötarkoituksestaan. Do-
kumentoitu tieto on tärkeää myös niistä koirista
joita ei käytetä jalostukseen - ne ovat kuitenkin
vanhempiensa jälkeläisiä ja sukunsa edustajia.

Toivon cockeriväen osallistuvan aktiivisesti ko-
keisiin ja tapahtumiin livenä. Aidosti lajin parissa
touhuaviin ihmisiin ja heidän koiriinsa tutustuen.
Somessa saa asioihin vain pintasilauksen.

EVA-MARJA JOKINEN

1. Eeva-Marja Jokinen Vahangalta, Keski-Suomesta
2. Lähdin aikanaan perhetilanteen innoittamana hakemaan saksanseisojan kaveriksi pienempää ja lähihakuisempaa lintukoiraa ja onnellisten sattumien kautta saimme perheeseen ensimmäisen käyttiksen Briteistä, pian 12-vuotiaan Helmin. Helmi olikin sitten nimensä mukainen, varsinainen helmi koiraksi, ja nyt meillä viilettää cockereita kolmessa polvessa.
3. Cocker on parhaimmillaan mainio metsästyskoira ja se täyttää monipuolisesti isommankin koiran saappaat. Toivon, että rotu säilyi iloisena ja tehokkaana metsästyskoirana, joka hurmaa kekseliäisyydellään ja yhteistyökyvyllään. Harrastajilta toivoisin tulevaisuudessakin rohkeaa osallistumista tapahtumiin ja kokeisiin sekä niiden järjestämiseen.

COCKERSPANIELIT RY

TEEMU RYTKÖNEN

1. Teemu Rytkönen Stadista, sittemmin Suome Turust.
2. 2009 ensimmäinen spanieli, 2016 cockerspanieli Hossing Primus eli Ruu. 2018 Ruusta tuli Cockerimestari ja Derbyvoittaja, vuoden metsästyscockeri sekä vuoden tulokas. 2020 Ruu saavutti käyttövalion arvon.
3. Toivon, että cockerspanielin metsästysominaisuuksia vaalitaan nyt ja tulevaisuudessa, jotta rotu pysyy hienona metsästyskoirana eikä terveyttä unohdeta. Harrastajille: Lisää treeniä. Osallistukaa kokeisiin ja käykää metsällä

JUTTA KAARTINEN

1. Jutta Kaartinen, Helsingistä
2. Perheessämme on aina ollut cockereita. Ensimmäisen oman cockerin sain 1981 ja 1984 alkaen olemme serkkuni Nina Mahlasen kanssa kasvattaneet cockereita. Jo näyttelylinjaiset cockerimme pääsivät nauttimaan linnustuksesta.
Ensimmäinen käyttispentueemme syntyi jo 2009. Kotona minulla on kolme cockeria.
3. Toivon, että käyttölinjaisilla cockereita jalostuksessa painotetaan hyvien metsästyskoirien ominaisuuksia. Näin saamme säilymään hyvän työkoiran moneen eri harrastukseen ja joka on samalla erinomainen kotikoira.
Toivon harrastajien käyttävän koiransa SPME kokeissa, jotta koulutettavuudesta, metsästysominaisuuksista ja luonteesta saamme dokumentoitua tietoa. Rohkeasti mukaan koulutuksiin ja yhteistreeneihin, joita nykyisin jo löytyy ympäri maata.

ANNE KNUUTINEN

1. Anne Knuutinen, Jyväskylästä
2. Ensimmäinen cockerini, käyttölinjainen Tellu saapui 2009. Tällä hetkellä kotona jaloissa pyörii kaksi käyttölinjaista. Tellun myötä syntyi kiinnostus metsästyksen ja koetoimintaan. SPME-kokeisiin olen osallistunut kahden oman ja muutaman kasvattini kanssa. Käyttölinjaisia pentueita on ollut kolme. Vuodesta 2014 olen toiminut SPME-kokeissa vastaavana koetoimitsijana ja 2021 saakka myös tuomarin roolissa.
3. Toivoisin, että lajin alkuperäistä käyttötarkoitusta kunnioitetaan ja koirat pääsevät tekemään sitä, mihin ne on tarkoitettu. Jalostuksen kannalta olisi mukava nähdä SPME-kokeissa jatkossakin uusia harrastajia. Kasvattajilta toivoisin tiiviimpää yhteistyötä rotuamme koskeissa asioissa. Cockerspanieli on mainio harrastuskaveri!

COCKERSPANIELIN KANSSA PELASTUSKOIRARADALLE

Teksti: Anne Leinonen

Kuvat: Petteri Jokela

Kerron tässä jutussa minun ja cockerspanieli Niken (Allway's Unstoppable Quest) pelastuskoira-harjoittelusta. Kirjoitan oman tasoni mukaisista treeneistä eli siitä, kuinka olemme edenneet kahden vuoden sisällä harrastuksessamme. Lisää tietoa kaipaaville suosittelen tutustumista sivuihin <https://pelastuskoiraliitto.fi/>

Pelastuskoiratoiminta ei rajaa koiran rotua tai kokoa, pelastuskoira voi olla myös sekarotuinen. Pelastuskoirat koulutetaan pääasiassa etsimään kadonneita ihmisiä raunioista, metsästä, kaupungista, vedestä tai vaikka lumesta. Monet harrastajat harjoittelevat kaikkia lajeja. Cockerspanielin kanssa ainoastaan vesipelastus saattaa tuottaa kokoon liittyviä rajoitteita.

PELASTUSKOIRAHARRASTUKSEN ALKU

“Mikäs toi oli? Kutsu koira takaisin!”, kuulen kouluttajan sanovan. Musta cockeri kiittää ympäri rauniorataa noka maassa etsimässä jotain, ihan mitä vain. Etsiminen on ihanaa. Minä seison nolona radan reunalla huutaen koiran perään: “Nikke, täällä, takaisin!”. Tunnen ihmisten katseet selässäni, kun lopulta kytken Niken hihnaan ja kehuin iloisesti luoksetulosta, vaikka tekisi mieli itkeä. Jokseenkin tällä tavalla aloitimme Niken kanssa harrastuksemme pelastuskoirien raunioradalla.

Olin hakenut pelastuskoiraryhmään jo silloin, kun Nikke oli vielä pentu. Sain kutsun tulla “miljööbaanaan” eli soveltuvuustestiin vasta siinä vaiheessa, kun Nikke oli jo kolme vuotias. Ilmeisesti hakijoita oli ollut niin paljon, että ryhmiin ei ollut aiemmin mahtunut uusia ja koronan rajoitteet olivat vielä voimassa. Monet aloittavat jo pienen pennun kanssa, joten aikuisen hieman kurittoman koiran kanssa oli enemmän työtä.

Miljööbaanaksi kutsuttu soveltuvuustesti osui korona-aikaan, joten maskit naamaan ja radalle ryhmän kanssa. Etäisyyksiä pitäen marssittiin jonossa rutiläportaita alas ja sitten ryömittiin rappujen alta, kontaktiin betoniputkessa, tassuteltiin erilaisilla alustoilla ja lopuksi testattiin ammuntaan reagoitua. Selvitettiin rata, vaikka haasteitakin oli. Meidät kuitenkin valittiin pelastuskoiraryhmään!

Pelastuskoiraharrastuksen aloitimme raunioradalla, jossa on muun muassa erilaista betoni-, puu-, ja rakennusromua.

Romun seassa pilkottaa rautatankoja ja pitkin rataa löytyy betoniputkia, ”kassakaappeja” tai puulaatikoita, joihin maalihenkilöt piiloutuvat. Piiloja on lukuisia erilaisia, ja kouluttaja valitsee koiran osaamisen tai treenien tavoitteiden mukaisesti kulloinkin sopivat piilot. Joskus etsimistä treenataan umpipiilosta, joskus korkeasta paikasta ja toisinaan vaikka autiotalon hyllyltä.

Ensimmäiset piilot olivat lähellä, ja koira sai nähdä, kun maalihenkilö juoksi piiloon namirasia kädessään. Sitten koira sai lähteä perään. Maalihenkilö kehuu ja antoi koiralle nimit. “Hyvä Nikke, hieno poika!”. Maukas palkkio rohkaisi aloittelijaa, ja maalihenkilön luona oli kiva olla. Tarkoituksihan onkin, että piilosta löytyvä ihminen on parasta koko etsimisessä.

Niken pelastuskoirauran alkuun kuului malttamattomuuden ja impulsiivisuuden työstäminen. Tärkeää oli samalla pitää vireyttä ja sitkeyttä yllä. Niken ehdottomia vahvuuksia olivat innokkuus käyttäen nenää ja avoin suhtautuminen ihmisiin. Ystävällinen, mutta syliin tunkeilematon koira on myös kadonneen ihmisen kannalta turvallista.

TREENI-ILTA

Treenit alkavat jo kotona, kun ollaan lähdössä radalle. Kerään kassiin tarvittavat välineet, kypärän, polvisuojukset, liivin jonka taskuihin on hyvä laittaa nameja, taskulamppu, hanskat, hihna tai vaikkapa vesipullo. Lisäksi otan mukaan makuualustan siltä varalta, että piilossa on ankeaa betonimursketta jonka päällä on istuttava tai maattava. Lämmintä vaatetta on syytä ottaa mukaan. Kesäaikana on muistettava ottaa pitkähihaista päälle, jotta käsiin ei tule ruhjeita.

Nikkekin alkaa siirtyä työmielentilaan ja seuraa tarkasti, kun paloittelen tai lusikoin sille jotain erityisen hyvää ruokaa mataliin pakastusrasioihin. Yleensä teen valmiiksi neljä purkkia, koska piiloja on tavallisesti kolme tai neljä. Kun ruokapurkit ovat vilahtaneet kassiin, alammekin olla valmi-

Metsähakua – pois piilosta, ukkelit!

Uusi lähetys

ta lähtemään. Kotiriiviö muuttuu tässä vaiheessa tarkkaavaisiksi etsijäkoiraksi.

Raunioilla heti treenien alkuun sovimme kyseisen illan pelisäännöt ja järjestyksen ryhmässä, jonka jälkeen käymme nopeasti läpi kunkin tavoitteita. Kouluttaja suunnittelee kullekin sopivat treenit yhteistyössä ohjaajan kanssa. Ryhmässämme on tavallisesti kahdeksan koirakkoa, joille suunnitellaan yksilölliset harjoitukset. Joku treenaa irtoamista ohjaajasta, joku ilmaisua ja joku ns. yläpiiloja.

Kun tulee oma vuoromme, haen ensin Niken autosta. Kävelytän sitä vähän, jotta sillä ei olisi tarvetta merkkailu radalla ja lihakset lämpenisivät ennen treeniä. Olen ottanut myös tavaksi vähän hieroa ja tehdä pientä venyttelyä Niken lihaksille, koska se venytti jalkansa joissain aiemmissa treeneissä. Samalla yritän rauhoittaa itseni, jotta voisin keskittyä vain Nikkeen ja meidän treeneihimme.

Radalle Nikellä on hirveä kiire. Missähän ne ”ukot” ovat? Itsekään en tiedä, missä he ovat, joten voin vain luottaa koirani nenään.

Rauhoitan lähetystilanteen. Nikke istuu vierelläni, otan pannan ja hihnan pois, ja menemme siihen kohtaan, minkä kouluttaja meille osoittaa. Myöhemmin, kun koira ja ohjaaja ovat osaavia, ohjaajan pitää itse määrittellä enemmän, mistä hän koiran lähettää ja miksi.

Lähetän koiran hakemaan ja yritän olla hiljaa. Tavoitteenä on antaa koiran itsensä ratkaista ongelma ja työskennellä itsenäisesti. Kun koira on paikallistanut etsittävän, se menee mahdollisimman lähelle kohtaa, mistä se saa hajun ja aloittaa ilmaisun. Nikke ilmaisee haukkumalla löytönsä. Nikke haukkuu jo hyvin, joten maalihenkilön tehtävänä on haukuttaa siltä kokonainen sarja, ennen kuin palkkaa sen. Nikelle ruoka on hyvä palkka, se ei innostu leluista.

Kun ensimmäinen maalihenkilö on löydetty, kutsun koiran luokseni ja ehkä kävelen jo kohti seuraavaa lähetyskohtaa. Ideana on, että Nikke kulkisi vapaana lähelläni kun siirrymme eteenpäin. Toistan lähetykset aina samalla ta-

valla. Ensin Nikke istuu tai seisoo vierelläni, ja lähetän sen etsintään vasta sitten, kun meidän molempien katseet ovat siihen suuntaan mistä pitäisi hakea. Tätä taitoa joudun harjoittelemaan jatkuvasti. Innokas koira olisi jo menossa, kun hidas ohjaaja vielä pohdiskelee strategiana.

Kun illan treeneissä on monta koira, jokaisen on oltava maalihenkilönä muille ja muutenkin on varattava koko ilta treeneille. Tavallisesti harjoituskerran lopuksi keskustelemme yhdessä, miten kullakin harjoitukset meni.

Perustreenejä meillä on raunioilla joka toinen viikko maaliskuun lopulta marraskuun puoleen väliin. Talvikaudella olemme harjoitelleet purkukuntoisissa taloissa tai lumikasan alta etsimistä eli olemme tehneet laviiniharjoituksia. Kokonaisuudessaan yksi treeni-ilta kestää tavallisesti kolme tuntia. Jokainen koirakko tekee yleensä yhden radan, ja koira odottelee omassa autossa sen aikaa, kun treenit kestävät. Jokainen koiran ohjaaja on vuorollaan maalihenkilönä muille koirille.

Rauniotreenien lisäksi olemme kesäkaudella harjoitelleet pelastushakua metsässä. Silloin toimitaan jokseenkin samalla tavalla kuin raunioillakin, eli koira etsii ohjaajan ohjeiden mukaan piilossa olevia maalihenkilöitä. Metsässä käytän Nikellä palveluskoiraivejä merkinä siitä, että olemme luvallisesti harjoittelemassa.

RAUNIOKOIRAN JA OHJAAJAN VAATIMUKSET

Rauniopelastuskoiratreneissa on paljon erilaista opittavaa, yleensä osaavillakin koirilla jotkut asiat kaipaavat lisätyöskentelyä. Koiran on opittava kulkemaan radalla, uskallettava mennä erilaisiin paikkoihin, oltava hallinnassa, mutta kuitenkin on pystyttävä irtautumaan kauaskin ohjaajasta. Tärkeimpiä asioita ovat nenän käyttö ja ilmaisu. Harjoituksissa pyörii paljon ihmisiä, ja koiran on haettava näkymättömän ihmisen hajua. Kun piiloja on useampi, on pystyttävä erottelemaan useampi haettava hajua. Hajut myös liikkuvat

Innokas hakukoira

niin piilon, sään kuin tuulenkin takia, jolloin piilosta tuleva haju ei tule suoraviivaisesti piilon aukosta koiran nenään. Raunioillahan koiran pitää käyttää pääasiassa ilmavainua, joten jälkiorientoitunut cockerspanieli on ohjattava nostamaan kuono ylös.

Rauniopelastuskoiralta vaaditaan hyvää terveyttä. Työskentely on raskasta ja raunioilla liikkuminen voi olla vaarallistakin. Koira voi loukata jalkansa, astua naulaan tai liukastua märällä alustalla. Siksi koirat myös liikkuvat alueella ilman pantaa, jotta eivät jäisi kiinni mihinkään. Koiran kunnosta on huolehdittava hyvin, koska harjoittelu on vaativaa sekä fyysisesti että psyykkisesti. Koska harjoittelu on intensiivistä, leikin Niken kanssa treenien jälkeen tai annan sen repiä vaikka laatikoita, jotta se saisi purettua harjoituksen aiheuttaman jännitteen. Käytän Nikkeä myös säännöllisesti lihashuollossa.

Koiran luonne on tietysti tärkeä. Koiran tulisi olla kiinnostunut työskentelemään ihmisen kanssa juuri ohjattavuuden ja yhteistyön takia. Sen pitäisi myös olla kiinnostunut ihmisen hajusta ja etsimisestä. Sitkeys ja itsenäisyys ovat tarpeellisia ominaisuuksia, koiranhan on jaksettava etsiä vaativissa olosuhteissa pitkiäkin aikoja ja luotettava sekä itseensä että ohjaajaan. Joidenkin koirien kanssa työsetään myös käyttäytymistä ihmisten kanssa. Jos koira on vaikkapa kovin innokas tulemaan ihmisen syyliin, sen kanssa harjoitteluun sitä, että se jäisi kauemmas ihmisestä. Pelastuskoira ei saisi aiheuttaa lisää vammoja etsittäville.

Entäpä ohjaajan ominaisuudet? Ohjaus ja toiminta radalla ovat ohjaajille joskus vaikeinta koko harjoittelussa. Koiran lukeminen on tärkeää, koska ohjaajan on pystyttävä luke-

maan, onko koira ”hajulla”, millainen sen viretila on tai onko treeneissä jotain sille vaikeaa tai ikävää. Koiran ohjaaminen ja hallinta ovat ainakin minulle olleet jatkuvaa opiskelua, enää ”se cockeri”, kuten eräs ryhmäläinen Nikkeä kutsui, ei onneksi lentele itsekseen jäljestämässä pitkin raunioita. On myös osattava kiittää, kannustaa ja ohjata koira ystävällisesti ja napakasti.

Ohjaajan on myös itse kyettävä liikkumaan vaikeassa maastossa ja pystyttävä menemään itseään pienempiin piiloihin – tai ainakin siltä ne tuntuvat, kun kypärä päässä ja tavaraa pullollaan oleva liivi päällensä kömpii kapeaan betoniputkeen tai kiipeää autiotalon likaisille hyllyille.

Myös yhteistyötaidot ovat tärkeitä. Pelastuskoira-toiminnassa toimitaan yhdessä muiden kanssa, joten ohjeiden kuuntelu ja vuorovaikutustaidot ovat tärkeitä.

TULISIKO NIKESTÄ OIKEA ETSIJÄKOIRA?

Motivoituneet harrastajat tekevät paljon työtä ja joutuvat läpäisemään monta koetta ennen kuin ovat valmiita pelastuskoirakoita. Pääseminen oikeisiin töihin hälytysryhmässä edellyttää viranomaistarkastusta. Kaikkien harrastajien tavoitteet ovat erilaiset eikä jokaisesta koirakosta tule virallista pelastuskoiraa, mutta lajin parissa löytyy sopivaa toimintaa kaikille.

Moni cockerspanieli on mainio pelastuskoira. Ystävällisyys, avoimuus, aktiivisuus ja oiva nenän käyttö yhdistettynä kompaktiin kokoon vievät jo pitkälle. Ohjaajan omat taidot ja motivaatio ratkaisevat paljon, miten pitkälle lajissa etenee.

Nikke Seuraa

Niken kanssa aloitimme lajin melko myöhään, monet tutustuttavat koiransa lajiin jo pienenä pentuna. Tietysti myöhäinen aloitus on hidastanut edistymistämme, erityisesti kun Nikke ei ollut kovinkaan tottelevainen. Olimme onneksi kulkeneet Niken kanssa paljon eri paikoissa eri kulkuvälineillä, leikkineet hajutyöskentelyä ja antaneet sen ratkoa erilaisia pulmia. Nikke on ihmisille ystävällinen ja avoin, mutta ei tungetele. Siitä on ollut paljon apua. Kävimme myös harrastuksen alkumetreillä Smart DOG testissä, joten koiran vahvuudet ja heikkoudet tulivat itselle näkyviin.

Jos haluaa edetä lajissa ja mielessä siintää aidot pelastuskoiratehtävät hälytysryhmässä, on aikaa löydyttävä muuhunkin harjoitteluun. Treenien ulkopuolella harjoittelemme tottelevaisuutta ryhmässä, koska koiran on opittava työskentelemään häiriintymättä muista koirista. Olemme myös aloittaneet lyhyen tutustumisen jälkeen kotona nosework harjoittelun ja lenkillä teemme toisinaan esinehakuja. Lisäksi olemme eräässä toisessa hakuryhmässä pari kertaa kuukaudessa treenaamassa.

Tuen myös Niken luontaista taipumusta etsiä esineitä. Kun se saa lenkillä hajun pipoista, hanskoista, leluista, tuteista tai tölkeistä ja tuo niitä näytille, kiittelen sitä. Tämä tukee mainiosti nenätyötä. Niken kanssa on harrastettu myös oman perheen jäsenten etsimistä. Joskus kesällä lakkasuolla ollessani olen yhtäkkiä huomannut, kuinka Nikke kaahaa luokseni kilometrin päästä ”etsimään mammaa”. Se on ottanut minusta sekä maa- että ilmavainun ja kulkenut hajun perässä luokseni. Tästä taidosta on hyötyä, jos itse katoaa vaikkapa marjametsään.

Aikaa ja vaivaa vaativa harrastus on myös palkitsevaa. Meillä on mukava ja osaava ryhmä, jonka jäsenet auttavat muitakin eteenpäin ja hyvät kouluttajamme jaksavat paneutua erilaisiin koirakoihin. Osallistuminen kokeisiin ja tahtumiin talkoolaisena on osa harrastusta.

Seuraavina etappeina meillä ovat BH-kokeet ja raunio-koulutuksen esikokeet. Katsotaan, milloin uskaltaudun kokeisiin. Meillä on myös pelastushakua ohjelmassa ja pelastusjälkeäkin on tarkoitus kokeilla.

PAKASTESPERMALLA VAIHTOEHTOJA KOIRANJALOSTUKSEEN

Kirjoittajat: biologi, FM Saila Kilpeläinen ja Nelli Rajala

Pakastetun sperman käyttö tarjoaa vaihtoehtoja koirien jalostukseen ja auttaa geneettisen monimuotoisuuden ylläpitämisessä. Sen avulla nartun siementämiseen voidaan käyttää kaukanakin asuvaa urosta tai lupaavan uroksen spermaa voidaan pakastaa myöhempää käyttöä varten. Pakaste säilyy nestemäisessä työssä käyttökelpoisena jopa ikuisesti, joten jalostusvalintoja voidaan tehdä koirasukupolvienkin päästä.

MIKSI PAKASTAA KOIRAN SPERMAA?

Kun puhutaan pakastespermasta ja keinosiemennyksistä, monille ei välttämättä tule koirien jalostus ensimmäisenä mieleen. Kyseessä on kuitenkin alati yleistyvä koirien lisääntymisen apuväline, ja spermapankkipalveluille on enemmän kysyntää kuin koskaan.

Eri rotujen tiettyjä ominaisuuksia pyritään ylläpitämään vuosien saatossa, vaikka osa niistä voi kadota tai vaimeta. Pakasteesta sulattamalla voidaan virkistää ja palauttaa genejä jopa vuosikymmenien takaa. Sukupolvien kuluessa on kuin toisi uutta materiaalia kantaan, koska sukulaisuusaste vähenee polvi polvelta. Pakastespermaa käytettäessä jalostusvaatimukset ovat samat kuin astutuksissakin terveyden ja käyttöominaisuuksien puolesta. Keruu- ja pakastuspäivämäärä vastaa siten käytännössä astutuspäivää.

Uroksen hedelmällisyys on parhaimmillaan noin 2–5-vuotiaana, ja sperman keruu ja pakastus on suositeltavaa tehdä sen ikäisenä. Vanhempienkin urosten spermaa voidaan pakastaa, mutta se ei välttämättä kestä prosessointia yhtä hyvin. Keruun yhteydessä tehtävä sperman laadun tutkimus antaa arvokasta tietoa hedelmällisyyden tilasta. Se voi paljastaa piilevän hedelmällisyysongelman, joka on saatettu aiemmin laittaa esimerkiksi epäonnistuneen astumisen piikkiin. Yhden keruukerran perusteella ei kuitenkaan kannata tehdä hätäisiä johtopäätöksiä, koska sperman laatu on luonnollisesti aaltoilevaa, ja tulos voi muuttaman kuukauden päästä olla hyvinkin erilainen.

Yhdestä keruusta saadaan yleensä useita siemennysannoksia. Näitä voidaan säilöä spermapankissa ja käyttää sopivien morsianten löydyttyä, vaikka maailman toiselta puolelta tai vuosien päästä. Pakastesperman säilöminen mahdollistaa lupaavan uroksen sukulinjan jatkumisen esi-

merkiksi tapaturman tai muiden odottamattomien tapahtumien sattuessa.

Pakastesperma myös helpottaa geenivaihtoa ulkomaisen kasvattajien kanssa. Pakasteen kuljettaminen on huomattavasti kätevämpää ja sisältää vähemmän riskejä kuin koiran lennättäminen ulkomaille.

OPVET-SPERMAPANKIN ASiantuntemus KÄYTETTÄVISSÄSI

OPVET tarjoaa sperman tutkimuksen ja pakastamisen lisäksi pakasteiden säilytystä ja kuljetuksia sekä Suomessa että ympäri maailman. Pankkimme perustettiin vuonna 2004 Opaskoirakoulun oman jalostuksen tueksi. Palveluita alettiin tarjota heti myös yksityisten kasvattajien ja henkilöiden koirille sekä hyöty- ja virkakoirille. Asiakkaiden luottamuksesta kertoo se, että nykyään ulkopuolisten säilytysten osuus on moninkertainen omissa varastotankkeissa. Hyödynämme pakastusmahdollisuutta omassa jalostustoiminnassamme koko ajan tehokkaammin, ja suurin osa Opaskoirakoululla syntyvistä pennuista on pakastepentuja.

OPVET-spermapankki toimii Vantaalla, Näkövammaisten liitto ry:n alaisen Opaskoirakoulun tiloissa. Vastaanotollamme sinua palvelee aina asiantunteva eläinlääkäri ja henkilökunta. Spermapankilla on oma erillinen sisäänkäyntinsä, ja myös vastaanotto, kylmiö ja varastointi on eroteltu omiksi tiloikseen.

Spermapakasteiden säilytykseen käytetään yhtäaikaista vastikään uusittua varastotankkia, joita täytämme nestemäisellä tyypellä suoraan rakennuksen vieressä sijaitsevasta Linde Gas:n kaasuasemasta. Turvallisuudesta huolehditaan mm. useilla happikatmittareilla ja henkilökunnan asianmu-

Siittiöt mikroskoopissa

Sulatusolki

kaisella perehdytyksellä typen käytössä. OPVETin toimintaa valvotaan Aluehallintoviraston toimesta.

MITEN SPERMANKERUU TAPAHTUU?

Ennen keruuta pyydämme tarvittavat asiakastiedot ja lähettämme asiakkaalle kattavan tietopaketin luettavaksi. Jos asiakas ei omista keruuseen tuomaansa koiraa, hän tarvitsee omistajalta kirjallisen todistuksen koiran tai siitä saadun pakasteen käyttöoikeudesta. Kaikki asiakastiedot ja jalostusvalinnat ovat luottamuksellisia, eikä tietoja luovuteta kolmansille osapuolille ilman suostumusta.

Vastaanotolla koiran tunnistusmerkintä tarkastetaan ja eläinlääkäri tekee terveystarkastuksen ennen keruuta. Varmistaaksemme parhaan mahdollisen tuloksen käytämme keruutilanteessa aina houkuttimena juoksuaikeista narttua. Asiakas voi tuoda itse sopivan nartun paikalle tai me pyrimme löytämään sellaisen. Meidän lainaamamme nartut ovat laboratorinnoutajia. Jotkin urokset voivat olla hyvin tarkkoja houkuttinnartun rodusta ja juoksun oikeasta ajankohdasta.

Eläinlääkäri suorittaa keruun käsin stimuloimalla. Ensikertalaiselle urokselle tilanne voi olla outo, vaikka koira olisi astunut aikaisemmin. Keruun onnistumiseksi on tärkeää, että uros pystyy rentoutumaan ja keskittymään nartun haisteluun mahdollisimman paljon. Hedelmällisyys ja sperman saanti on aina yksilöllistä, ja tulokseen vaikuttaa moni asia. Tutkimusten mukaan parhaaseen lopputulokseen päästään nuoren, terveen, mahdollisesti jo astuneen, stressitöntä elämää viettävän koiran kanssa. Myös mahdollisilla lääkityksillä ja ravintolisillä voi olla vaikutusta.

Kun sperma on kerätty, eläinlääkäri tutkii mikroskoopilla siittiöiden määrän, elävyyden ja viallisten siittiöiden osuuden. Siittiöitiheyden tarkistamiseen käytetään fotometriä.

Elävien, eteenpäin liikkuvien siittiöiden osuuden tulisi olla tässä vaiheessa 60-90%. Joukossa on aina jonkin verran viallisia tai vaillinaisesti kehittyneitä siittiöitä, jotka eivät ole hedelmöityskykyisiä. Näitä saisi olla korkeintaan neljäsosa. Pakastusprosessi on siittiöille rankka, minkä vuoksi spermalta “vaaditaan” enemmän kuin luomuastutuksessa. Yhdellä kerralla saatavien siemennyserien määrä voi vaihdella paljonkin, ja tähän vaikuttavat sperman laadun lisäksi koiran koko, ikä ja kiihottuminen keräyshetkellä.

Keruuikäntiin varataan noin puoli tuntia aikaa, jonka jälkeen asiakas pääsee lähtemään. Itse keruuseen harvoin kuluu koko varattua aikaa, mutta ensikertalaisille uroksille ja ulkomaille lähettämistä suunnitteleville on hyvä varata aikaa asioiden läpi käymiseen. Tietyin ehdoin spermaa voidaan kerätä saman päivän aikana toisenkin kerran.

Mikäli käy ilmi, että sperman pakastaminen ei ole laadun ja määrän puolesta kannattavaa, ei tietenkään veloita koko prosessin hintaa. Keruukäynnin hinta voi vaihdella siis noin 150 ja 600 euron välillä, riippuen siitä, päätyykö sperma pakkaseen, onko lainanartulle tarvetta ja onko keruita tehty useampi.

SPERMAN PAKASTAMINEN ON MONIVAIHEINEN PROSESSI

Kun sperma on todettu pakastuskelpoiseksi, aloitamme prosessin erottelemalla siittiöt muusta siemennesteestä sentrifugoimalla. Ylimääräinen neste poistetaan ja sperma laimennetaan pakastukseen tarkoitettulla CaniRep-liuoksella. Hyödynnämme myös aiemmin erotellun nesteen eli supernatantin tekemällä siitä oman sulatusaineen, jota voidaan käyttää kaikkien saman koiran pakasteiden kanssa.

Sperman käsittely

Oljet ja kiskot alla

Kuljetus

Varastotankki ja happikatmittari OPVET

Laimennettu sperma viilenetään hitaasti ja pakataan kylmiössä "olkiin" eli puolen millilitran muovipilleihin, joihin on merkitty tarkoin koiran tiedot sekä keruupäivä ja -paikka. Jokainen olki tulee sisältämään noin 100 miljoonaa siittiötä. Olkia viilenetään typpihöyryssä, minkä jälkeen ne varastoidaan nestemäiseen tyypeen, jonka lämpötila on -196°C .

Myöhemmin pieni erä siementä koesulatetaan ja katsotaan miten kyseinen ejakulaatti on kestänyt prosessoinnin. Pakastusprosessin aikana kuolee aina jonkin verran siittiöitä, ja koesulatuksessa elävyys on yleensä matalampi kuin heti keruun jälkeen. Hyvälaatuisessa pakastespermassa eläviä siittiöitä on sulatuksen jälkeen vähintään 50%, mutta käyttökelpoisuuden alarajana voidaan pitää 40%. Elävyysprosentin perusteella lasketaan, kuinka monta olkea tarvitaan yhteen keinosiemennykseen, johon suosituksena on yleensä 150-200 elävää siittiötä. Eläinlääkäri saattaa suositella kahta siemennyskertaa parhaan tuloksen takaamiseksi.

PAKASTEEN KÄYTTÖ SUOMESSA JA ULKOMAILLA

Keinosiemennystä suunniteltaessa nartun kiimaa tulee seurata tarkasti progesteronitestien avulla. Niiden perusteella asiakkaan valitsema eläinlääkäri määrittää oikean ajankoh-

dan siemennykselle. Siemennyspaikan ja -ajan selvittyä sperman omistaja ilmoittaa meille pakasteen käytöstä, jonka jälkeen pakkaamme sovitun määrän kuljetussäiliöön odottamaan siirtoa. Jos pakaste on myyty toiselle henkilölle, hän tarvitsee omistajalta luovutustodistuksen siemennysannoksista. Suosittelemme tutustumaan Kennelliiton omaan keinosiemennysohjeistukseen ja syntyvien pentujen rekisteröintivaatimuksiin.

Käytössämme on peräti kymmenen spermapakasteiden siirtoihin tarkoitettua kuljetussäiliötä, jotka pidetään aina kylminä ja valmiina lähtöön. Siten pakasteen saa noudettua lyhyelläkin varoitusaikalla. Kuljetussäiliöt pitävät varastointikylmyyden (alle -120°C) parikin viikkoa, eli sperman laatu ei pääse muuttumaan matkatessa. Tankin kuljetus on turvallista, ja sen voi tehdä joko asiakas itse, hänen valtuuttamansa henkilö tai järjestämämme kuljetusfirma. Mukaan pakataan aina olennaiset spermaa koskevat lomakkeet.

Jos pakastetta haluaa lähettää ulkomaille, on huomioitava, että jotkin maat edellyttävät erilaisia verikokeita, muita terveystarkastuksia tai virkaeläinlääkärin allekirjoituksia papereihin. Me selvitämme vastaanottavasta spermapankista ajankohtaiset vaatimukset ja neuvomme tarvittaessa asiakasta, jotta ne varmasti täyttyvät.

PAKASTESPERMAN TUONTI ULKOMAILTA

Joskus omiin jalostustarpeisiin sopiva uros löytyy ulkomailta. Tällöin kyseisen uroksen pakastesperman siirtäminen Suomeen voi olla kannattavaa. Sperma voi olla jo valmiiksi pakastettua tai sitä voidaan kerätä juuri tätä reissua varten. Ulkomailta tuotu sperma voi olla pakastettuna erilaisiin olkiin (straws) tai viaaleihin pelletteinä (vials/pellets) eli puristettuna pieniksi palloiksi. Kaikki ovat yhtä käyttökelpoisia.

Asiakkaat ovat ensin itse yhteydessä ulkomaisiin urosten omistajiin ja spermapankkeihin, koska he päättävät milloin, mistä koirista sekä miten paljon pakasteannoksia tuodaan. Meiltä voi kysyä neuvoa yleisissä pakastespermoja koskevissa asioissa, esimerkiksi sperman laatuun ja lomakkeisiin liittyen.

Pakasteen tuonti Suomeen voi lähtömaasta riippuen vaatia paljonkin erilaisia asiakirjoja ja toimenpiteitä. Me järjestämme kuljetuksen Suomeen, hoidamme vaaditut rajamuodollisuudet asiakkaan puolesta ja kommunikoidemme asiakkaiden ja spermapankkien kanssa yhteissähköposteilla, jotta kuljetukset sujuisivat mahdollisimman jouhevasti. Lähetämme aina kuljetuksen seurantanumerot asianomaisille.

Teemme kaikille saapuville tankeille tulotarkastuksen ja varmistamme, että pakastetta on saatu sovittu määrä ja tankki on pysynyt kylmänä matkan ajan. Pääsääntöisesti emme tee muualta tulleille pakasteille koesulatuksia. Asiakkaat saavat kopiot kaikista mukana tulleista lomakkeista ja säilytys sopimuksen allekirjoitettavaksi. Saapunut sperma voidaan joko jättää OPVETiin säilytykseen tai pakata annokset valmiiksi nopeaakin käyttöä varten.

Yhteys- ja lisätiedot
OPVET / Opaskoirakoulu
Siltaniitynkuja 1
01260 Vantaa
+358503684894 / 0103955911
spermapankki@opaskoirakoulu.fi
www.opaskoirakoulu.fi/fi/opvet-spermapankki
www.facebook.com/opvetsemenbank

Metsästys, kuva: Ruistola

KOIRAN METSÄSTYSKÄYTTÄYTYMINEN

Teksti & kuvat: Ulla Ruistola
www.koiraharrastaja.fi

Metsästäminen on lajityypillistä käytöstä koirille ja koiraeläimille (esimerkiksi ketut, sudet, kojootit jne.) Se on ollut ja on vieläkin tärkeää lajin säilymisen kannalta, sillä jokaisen yksilön tulee syödä. Koira on lihansyöjä ja sillä on lihan-syöjän elimistö ja ruuansulatus.

Metsästyskäyttäytyminen on koiralle hyvin palkitsevaa. Se on niin kutsuttu primääri (ehdoton) vahviste, eli se sellaisenaan palkitsee koiraa. Muita sellaisia vahvisteita ovat muun muassa syöminen, juominen, sukupuoli-käyttäytyminen, jotka kaikki ovat tärkeitä selviytymisen kannalta. Haun tekeminen ja haistelu tekeminen tuottaa koirassa dopamiinia ja endorfiinia, jotka ovat mielihyvähormoneja. Koira tekee niitä siksi, että ne tuottavat mielihyvää. Metsästyskäytösketjun osat ovat usein varsinkin metsästyskoirilla myös käyttäytymistarpeita, jotka vaativat tyydytystä. Tällöin meidän olisi myös jo koiran hyvinvoinnin kannalta tärkeitä tarjota niitä koirille, vaikka niiden kanssa ei metsästettäisikään.

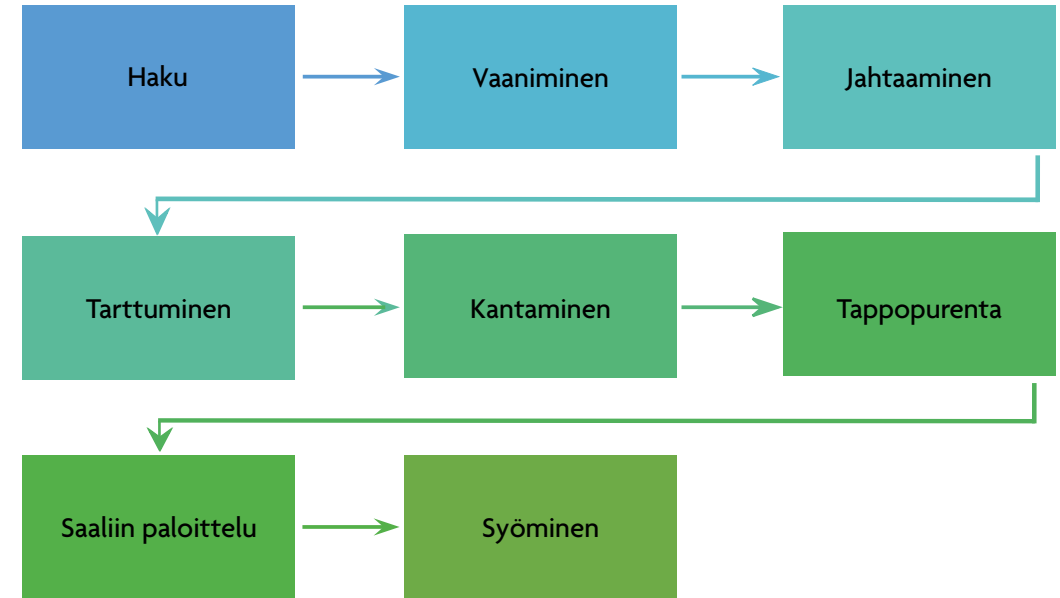
Tyypillisesti metsästyskäytösketju esitetään suurin piirtein alla olevan mukaisesti. Se hieman vaihtelee ja vaanimisenkin voisi ehkä joidenkin koirien (erit. seisojat) kohdalla pilkkoa hiipimiseksi ja seisonnaksi. Tarttumiseen, kantamiseen ja tappopurentaan liittyvät saattavat vaihdella keskenään paikkaa. Metsästäminen on siis ketju käytöksiä,

jotka esiintyvät peräjälkeen yhdessä. Tämä siis helpottaa meitä ymmärtämään, mistä on kyse. Emme myöskään ole täysin onnistuneet muuttamaan tätä miljoonien vuosien luonnonvalinnan tulosta jalostuksella. Toki olemme heikentäneet tai vahvistaneet käytöksiä, mutta uskoisin, että pienimmälläkin lemmikkikoiralla voi hyvinkin olla nämä kaikki kaivettavissa esiin sopivassa yhteydessä (esimerkiksi hiiren tai myyrän kohdalla).

Haku on siis sitä, että koira etsii maastossa tai muussa ympäristössä kiinnostavia hajuja, jälkiä ja riistaa. Tapa liikkuu maastossa vaihtelee rotujen välillä. Tapa käyttää tuulta myös on usein rotukohtaista esimerkiksi spanielit usein hakevat maavainuisesti nenä alhaalla ja setterit lähinnä nenä ylhäällä ilmavainuisesti. Edellisestä on hyötyä spanielin kanssa, sillä kowwvin ilmavainuinen koira voi olla vaikea pitää lähellä. Iso osa koirista vaihtelee vainun käyttöä maastossa.

Vaaniminen taas on, että koira löydettyään riistaa jää seisomaan ja/tai hiipimään sitä kohti. Tämä on vahvasti korostuneena seisojilla ja myös paimenkoirilla. Joskus jopa niin, että jäävät luuppiin siihen, ja koirien on vaikea edetä siitä seuraavaan vaiheeseen

Jahtaaminen on sitä, että koira lähtee tavoittelemaan riistaa. Tämä elementti on mukana myös jokaisessa nosto-

tai ylösajotilanteessa. Sillä ilman sitä riistaa ei saada liikkeelle. Koiran on tavoiteltava saalistaan. Koira siis juoksee riistaa kohti ja sen perässä. Esim. ajokoirilla tämä käytös on korostuneena. Käytös loppuu saaliin kiinnisaamiseen, sen menettämiseen tai koulutettuun pysähtymiseen.

Kun saalis saadaan kiinni, seuraa tarttumisvaihe, jossa koira tarttuu saaliiseen kiinni. Tämän voimakkuus vaihtelee paljon rotujen ja yksilöiden välillä ja myös koiran jalostuslinja vaikuttaa halukkuuteen tarttua. Toiset ovat nk. spontaaninoutajia, joille tarttumisen tulee "ilmaiseksi", toisilla taas siihen joutuu panostamaan paljon. Toisilla tarttumisen muuttuu suoraan tappopurentaksi varsinkin korkeassa vireessä. Toisilla taas on jalostuksen myötä pehmeä suu, jolloin riistan rikkomisen on poikkeuksellista. Tätä kuitenkin saattaa esiintyä varsinkin vireen noustessa tai konfliktitilanteessa. Konfliktilla tarkoitetaan tässä sitä, että ohjaajan ja koiran välillä on konflikti liittyen luovuttamiseen, ja koira purkaa sitä puremalla riistaa (tai dameja)

Kun saalis on saatu kiinni ja tartuttu siihen, on kantamisen aika. Yleensä varsinkin pientä saalista on tarve siirtää paikasta toiseen. Tämä jälkeen on aika nauttia se, eli siirtyä paloittelu ja syömisvaiheeseen. Nämäkin saattavat esiintyä mm. lintukoirilla, vaikka niitä on vuosien varrella jalostettu pehmeäsuuisiksi. Kun tilanne on käyttäytymiselle otollinen, niin nekin saattavat viedä koko käytösketjun loppuun asti. Halusimme sitä tai emme.

Käytämme näitä luonnollisia genetiikasta tulevia käyttäytymisiä hyödyksi monella tapaa esimerkiksi juuri metsästämisessä. On tärkeää kuitenkin tietää, että koiralle tulee kouluttaa hallintaan liittyviä käytöksiä, jotta nämä luonnolliset käytökset ovat hyödyksi metsästyksessä. Siellä

on mm. paikoillaan olo liittyen pysähtymiseen, noudon luovutus, nostolupa ja tiedottaminen seisojilla ja spanieleilla lähellä pysyminen. Nämä eivät synny sinne itsestään, vaan ovat koulutettavia ja täysin ylläpidettäviä asioita. Koiran tulee pystyä vaihtamaan edestakaisin metsästyskäytöksen ja koulutetun käytöksen välillä, joten se vaatii hyvää koulutusta ja koiran osalta kykyä joustavuuteen ja luopumiseen.

On tärkeää kuitenkin ymmärtää, että nimenomaan ohjaajan ominaisuudet vaikuttavat eniten onnistuneeseen lopputulokseen ja niitä on vaikea erottaa koiran omista ominaisuuksista. Usein merkittävin ero kahden koiran välillä on juuri ohjaaja. Kuinka hyvin hän ymmärtää koulutettavat asiat? Kuinka paljon aikaa on käytetty koiran kouluttamiseen? Millaiset ajalliset, rahalliset tai apuun liittyvät resurssit ohjaajalla on? Millainen kunnianhimo ohjaajalla on jne.? Hyvä ohjaaja ja kouluttaja pystyy peittämään koiran heikoimpia ominaisuuksia esimerkiksi koulutettavuuden tai rohkeuden kohdalla. Tällöin on vaikeaa tietää, että mitkä on koiran omia ominaisuuksia? Siksi olisikin tärkeää testata koira monipuolisesti nuorena ja kehittää testejä, joilla päästään minimoimaan ohjaajan vaikutus. (Sitä ei voida täysin poistaa).

Mitäs jos ei metsästä ja haluaisi tarjota koiralle virikkeitä liittyen metsästyskäyttäytymiseen ja samalla ruuanhankintaan liittyen? Koiralle voi tarjota erilaisia etsimistehäviä maastossa aina ruuan etsimisestä damien tai pallojen etsimiseen. Jälkimmäiseen tarvitaan kuitenkin noudon kouluttamista. Sen kouluttaminen ja noutotehtävien opettaminen koiralle esineiden avulla on hauskaa ja siinä riittää paljon erilaista tekemistä pitkäksi aikaa. Koiralle voi tarjota jahtaamista ja tarttumista erilaisten leluleikkien avulla.

SPANIELIEN TAIPUMUSKOKEET

COCKERSPANIELIT RY JÄRJESTÄÄ SPANIELIEN TAIPUMUSKOKEITA VUONNA 2023 ERI PUOLILLA SUOMEA - TERVETULOA OSALLISTUMAAN!

Kurun ja Pinsiön kokeissa Cockerspanielit ry:n jäsenillä ja cockerspanieleilla on etusija; Kolarin koe järjestetään yhteistyössä Lapin Spanielikerho ry:n kanssa, joten tähän kokeeseen etusija on kummankin kerhon jäsenillä. Ilmoittautuminen kokeisiin tapahtuu sähköpostitse osoitteeseen taipparit@gmail.com kunkin kokeen ilmoittautumisaikana. Kun ilmoittautumisaika päättyy, jäsenyydet tarkistetaan ja koepaikoista ilmoitetaan sähköpostitse, missä vaiheessa suoritetaan osallistumismaksu 35 € koepaikan varmistamiseksi. Tämän jälkeen paikkansa maksaneet osallistujat saavat kutsun, josta löytyvät neuvot koepäivään valmistautumiseen sekä ajo-ohjeet kokoontumispaikalle.

TAIPUMUSKOKEET 2023

AIKA & PAIKKA	YLITUOMARI	VASTAAVA KOETOIMITSIJA	ILMOITTAUTUMIS-AIKA
8.7. Ylöjärvi, Kuru	Kirsi Salokanto	Katri Alavalkama	25.5.-25.6.2023
19.7. Hämeenkyrö, Pinsiö	Sanna Porola	Katri Alavalkama	1.6.-1.7.2023
11.8. Kolari, Luosu	Anitta Kauppila	Katri Alavalkama	1.7.-31.7.2023

Tervetuloa viettämään mukavaa päivää spanielien taipumuskokeisiin! Mikäli mielessäsi heräsi kysymyksiä, ota rohkeasti yhteyttä sähköpostitse: taipparit@gmail.com tai puhelimitse numeroon 0505232060/Katri Alavalkama.

kuva: Ruistola

Vetoleikin kanssa voi myös opettaa koiralle monenlaisia asioita. Repimisen tai paloittelun tarvetta voi koittaa tyydyttää erilaisilla ruokavirikkeillä esimerkiksi herkkuja maitotölkin tai kankaan sisällä. Mitä tyydyttyneempiä koiran tarpeet näiden käytösten suhteen ovat, sitä todennäköisempää on että koira voi hyvin. Eläintarhaelämistä

tiedetään, että mitä enemmän ne käyttävät aikaa laji-tyypilliseen käyttäytymiseen erityisesti ruuan hankkimisen ja syömisen suhteen, sitä tyytyväisempiä ne ovat. Tämä toimii myös lemmikeillä. On toki tärkeää ymmärtää, että levosta ja palautumisesta täytyy myös huolehtia. Koirilla levontarve on suurempi kuin meillä ihmisillä.

UUSI KANSAINVÄLINEN NÄYTTELYVALIO

C.I.E. EE MVA LT MVA V-21 TLNW-22 HEW-22
FENBROOK GIRL CRUSH
i. Chavez Royal Diplomat
e. HeJW-15 Fenbrook My Girl Rocks
kasvattaja & omistaja: Taava Nevapuro

UUSI VETERAANIMUOTOVALIO

C.I.B. FI MVA FI VMVA LT MVA
FENBROOK NOW I'M HERE
i. C.I.B. FI MVA Keladity Wait Tan See JW
e. Fenbrook Say No Moret
kasvattaja: Taava Nevapuro
omistaja: Tarja Taina

UUSI VETERAANIMUOTOVALIO

FI MVA FI VMVA HEW-15
FENBROOK HIJACK MY HEART
i. C.I.B. FI MVA Keladity Wait Tan See JW
e. Fenbrook Say No More
kasvattaja: Taava Nevapuro
omistajat: Jenni ja Henri Haapaniemi

UUSI JUNIORIMUOTOVALIO

FI JMVA PMJV-22
FENBROOK PUT ON GOLD
i. HeJW-19 JV-19 Margate Magic Sorcerer
e. HeJW-19 Fenbrook One Vision
kasvattaja & omistaja: Taava Nevapuro

UUSI KANSAINVÄLINEN MUOTOVALIO

C.I.B FI MVA, EE MVA & LT MVA
TRIPLET DREAMRIDER

i. C.I.B. C.I.E FI MVA EE MVALV MVA LT MVA BALTIC MVA
Triplet Old master
e. FI MVA FI KVA-VAHI FI JVA SE JVA LT MVA Triplet Fantasia
kasvattaja: Heli Härkälä
omistajat: Elina Olshin

COCKERSPANIELIT RY

KERHOKAUPPA

- JUHLAVUODEN T-PAITOJA,
- T-PAITOJA HARMAA JA VIININPUNAINEN
- FLEECE-TAKKEJA, MUSTAA JA HARMAATA
- PIKEEPAITA PINKKI, SININEN JA VIHREÄ
- LIPPIKSIÄ SEKÄ PIPOJA
- PUUVILLAKASSEISTA LÖYTYY VAALEANSINISTÄ, TUMMANSININEN, ORANSSI JA PUNAINEN
- AVAINKAULANAUHOJA
- KIRJOJA
- ULLA RUISTOLA:
"METSÄSTYSKOIRANA COCKERSPANIELI"
- PEKKA HANNULA:
"KANSAINVÄLINEN KOIRATUOMARI KARI JÄRVINEN"
- RIIISTAKAPULOITA
- ILMAKUIVATTUJA PEURANSORKKIA

PENTUOPPAAT OVAT LOPPU, MUTTA KUUMEISESTI
ODOTAMME UUTTA PAINOSTA!

TILAUKSET:
kerhokauppa@cockerspanielit.fi

HALLITUS

MUUT TOIMIHENKILÖT

TOIMIKUNNAT

Tavoitat kaikki hallituksen jäsenet sähköpostiosoitteella hallitus@cockerspanielit.fi.
Jos haluat asioida vain puheenjohtajan tai sihteerin kanssa, löytyy heidän sähköpostiosoitteensa nimen alta.

PUHEENJOHTAJA

Susanna Sinisaari-Kaislo
puheenjohtaja@cockerspanielit.fi

SIHTEERI

Anu Ikonen
sihteeri@cockerspanielit.fi

VARAPUHEENJOHTAJA

Pirjo Peltonen
pirjo.peltonen@ppp.inet.fi

HALLITUKSEN JÄSENET

Mari Hotti
harjakoira@gmail.com

Minna Kinnunen
minna.kinnunen@luukku.com

Riikka Ahtila
riikka.ahtila@gmail.com

Merja Talman
merja.talman@gmail.com

Elina Olshin
elina.olshin@gmail.com

Jan Egeland-Jensen
jan.jensen@chjensen.fi

Mariann Korpi
mariann.korpi@gmail.com

JÄSENSIHTEERI

ATar Tilipalvelu
Aila Tarkiainen, Kelotie 12, 50120 Mikkeli
aila.tarkiainen@pajutar.fi /
taloudenhoitaja@cockerspanielit.fi
puh. 044 340 8657

TALOUDEHOITAJA

ATar Tilipalvelu
Aila Tarkiainen, Kelotie 12, 50120 Mikkeli
aila.tarkiainen@pajutar.fi /
taloudenhoitaja@cockerspanielit.fi
puh. 044 340 8657

ULKOMUOTOTUOMARIKOULUTUS

Arja Koskelo
arja.koskelo@gmail.com
puh. 0400 225926

TIEDOTTAJA

Marianne Sundblad
puh. 050 5202202
mariannesundblad@gmail.com

WEBMASTER

Erika Aaltonen
webmaster@cockerspanielit.fi

COCKERSPANELIT RY

JALOSTUSTOIMIKUNTA

cockereidenjalostustoimikunta@gmail.com
Susanna Sinisaari-Kaislo, pj.
Anett Finng, sihteeri, ulkomuototuomari
Leena Inkilä, konsultoiva eläinlääkäri, tilastot
Minna Kinnunen
Mariann Korpi, pentuelista, pentuvälitys,
geenitestaustolistojen päivitykset
Susanna Pikkarainen
Liisa Saurila, talousvastaava
Salla Unkila
Terhi-Marie Väinänen, viestintä

PENTUVÄLITYS, PENTULISTA, KASVATTAJIEN PENTUEPÄIVITYKSET

Mariann Korpi
puh. 050 511 5251
cockeripentueet@gmail.com

GEENITESTAUSTODISTUKSET, FN, AON, AMS, PRCD-PRA, RETROGEENIT, TERVEYSLAUSUNNOT

Mariann Korpi
cockereidenjalostustoimikunta@gmail.com

NÄYTTELYTOIMIKUNTA - PÄÄNÄYTTELY

nayttelyt@cockerspanielit.fi
Sami Finng, puheenjohtaja
Anett Finng, sihteeri
Susanna Sinisaari-Kaislo, jäsen
Elina Olshin, jäsen

JULKAISUTOIMIKUNTA

cockerspanielilehti@gmail.com
Susanna Sinisaari-Kaislo,
Cockerspanielilehden vastaava toimittaja
Erika Aaltonen, webmaster

MEJÄ-TOIMIKUNTA

mejacockerspanielit@gmail.com
Jenni Anttonen
Jan Egeland-Jensen
Satu Kamunen
Anu Ikonen
Tiia Pellonpää

TAIPUMUSKOETOIMIKUNTA

taipparit@gmail.com
Katri Alavalkama, pj
Riikka Ahtila
Mari Hotti
Anu Ikonen
Janna-Carita Kekkonen
Petri Martiskainen

METSÄSTYSTOIMIKUNTA

Petra Saari, puheenjohtaja
petra.ts.saari@gmail.com
Hertta Pirkkalainen, sihteeri
hertta.pirkkalainen@gmail.com
Jutta Kaartinen
Tiina Karlström
Jenni Juselius
Seppo Partanen
Casper Grönbom
Teemu Rytkönen
Anne Knuutinen
Eeva-Marja Jokinen

KESÄLEIRITOIMIKUNTA

Susanna Sinisaari-Kaislo
Marianne Sundblad,
mariannesundblad@gmail.com

PR-TOIMIKUNTA

Jannika Backman, pj
backman.jannika@gmail.com
Kirsi Helenius
Annastiina Kovanen

KERHOKAUPPA

kerhokauppa@cockerspanielit.fi

ALAJAOSTOT

Pohjois-Hämeen alajaosto
pohjois-hame@cockerspanielit.fi
Katri Alavalkama, pj
Taina Tanhua, sihteeri

